

# Śrī Kṛṣṇa'yı, Güzel Gerçeđi Arayış!

*līlā premṇa priyādhikyaṁ  
mādhuryaṁ veṇu-rūpayoḥ  
ity asādhāraṇaṁ proktaṁ  
govindasya catuṣṭayam*

Kṛṣṇa'nın olağanüstü mükemmellikte dört niteliği vardır;  
harikulade oyunları, Onun için çok değerli olan  
harikulade dostları gopiler,  
sevimli güzelliği ve flütünün hoş titreşimi  
(*Caitanya-caritāmṛta Madhya-līlā 23.84*)

©1983 Sri Chaitanya Saraswat Math  
Bütün haklar Başkan Acharyya'ya aittir  
Sri Chaitanya Saraswat Math, Kolerganj,  
P.O. Nabadwip, Dist. Nadia, W.Bengal Pin. 741302, Hindistan  
www.scsmath.com

İngilizce İlk Baskı: 1983 – 5000 kopya: Guardian of Devotion Press

Türkçe İlk Baskı: 2005 – 2000 kopya: Saraswata Yayınları

e-posta: turkish@scsmath.org, saraswata@gmail.com  
web sayfası: turkish.scsmath.org

Kitabın özgün adı :  
The Search For Sri Kṛṣṇa, Reality The Beautiful

**Śrīla Bhakti Sundar Govinda Dev-Goswāmī Mahārāj**'ın  
yüksek izinleriyle Saraswata Yayınları,  
Śrīmad Bhagavad-gīta - Güzel Tanrı'nın Gizli Hazinesi,  
Bilincin Öznel Evrimi ve Yuvanın Rahatlığı'nın ardından  
Kṛṣṇa Bilinci, Varlık Bilgisi ve Bhakti Yoga ile ilgili aşkın eserleri  
yayınlamaya devam ediyor.

Kitabın hazırlanışı sırasında rehberliğini esirgemeyen  
**Śrīpad Mahānanda Dāsa Bhakti Rañjan Prabhu**'ya  
en derin saygılarımızı sunarız.

Bu kitap Yoga Yaşam Bilimi & Kültür Derneği  
Śrī Govinda Math Yoga Merkezi'nin hizmetidir.  
Tel: 0312 441 58 57

Kitabın sonundaki sözlük, özel olarak okurlarımız için hazırlandı.

Baskı: Pelin Ofset  
Tel: 0312 418 70 93

ISBN: 975-98204-3-9

Rādhā – Govinda'yı temsil eden,  
Śrī Caitanyadeva tarafından anlatıp zikredilen,  
Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura tarafından  
dünyaya tanıtılan Onun kutsal adıyla,  
o aşkın ses aracılığı ile...

# Śrī Kṛṣṇa'yı, Güzel Gerçeği Arayış!

Kutsal Lütüfları  
Bhakti Rakṣaka  
Śrīla Śrīdhara Deva Goswāmī



*Śrī Kṛṣṇa'yı, Güzel Gerçeği Arayış — Kutsal Lütüfları Śrīla Śrīdhara Deva Goswāmī Mahārāja'nın 1980-1982 yılları arasında, Śrī Dhāma Nabadwīpa'daki ilk tīrtha olan Śrī Caitanya Saraswat Math'da yapmış olduğu ve Bhakti Sudhīr Goswāmī ve yanında görev yapanların bir araya getirdiği seçme darshanların (günlük konuşmalar) bir derlemesidir. Swāmī Mahārāja'nın bu dünyadan ayrılması ve onun samimi izdeşçilerinin bocalaması üzerine, Batı dünyasının ortada kalan ruhanî isteklileri tarafından yaşanan büyük boşluk, işte tam bu sıralarda adanmışlığın gerçek bekçisi Śrīla Bhakti Rakṣaka Śrīdhara Deva Goswāmī Mahārāja'dan akan sonu gelmez güzel dalgalarla doldu. O, ruhsal gelişmemizle samimi olarak ilgilediği için, (Śrī Gaudiya Math ve şubelerinde daha önceki ācāryaların düzeyini koruma uğruna gösterdiği yoğun çabadan arta kalan) zamanını ve enerjisini bizleri ruhsal yaşama geri döndürecek şekilde beslemek üzere kullandı. Bunun için çok şanslıyız ve Kutsal Lütüflarına ebediyen minnet borçluyuz. Bhakti Sudhīr Goswāmī'nin, o en karanlık dönemde Śrīla Guru Mahārāja tarafından yapılan konuşmaları kaydetme öngörüsü ise büyük isabettir ve gerçekten de ileri görüşlülüktür. Bu yayın, az önce sözü edilen kargaşa ve bocalamanın ölüm çanları çalarken yaşamlarımızı canlandıran ve destekleyen, yeniden yaşam bulan ruhsal enerjinin odak noktası oldu. O dönemde takdirle karşılanan bu yayın, adanmışlık hakkında bugüne kadar sözü edilmemiş ve düşünülmemiş olan en ileri ontolojik bilgileri içermesi bakımından ardından gelen yayınlarca baş tacı edildi. Öyle ki, başlangıçta orta düzeyde bir çalışma gibi görünen bu derleme, bizlerin yavan ve can çekişmekte olan yaygın ruhaniyet anlayışımız ve yeni türemiş maddesel deneyimlerin sahte çılgınlığı bir yana, zaman içerisinde, Gaudiya anlayışı çizgisinde bugüne kadar sunulmuş en yoğun ve özenli ontolojik mücevher olduğunu gösterdi. Śrīla Śrīdhara Mahārāja bizleri utandırdı, bizler ona çok fazla şükran borçluyuz. Sıradan okuyucu, arayışının nihayet gerçek bir bulguyla sonuçlandığını görerek kitabın içeriğinden ilham alabilir. Ancak gerçekten yetenekli olan bir okuyucu asıl arayışın yeni başladığını anlar...*

DGdBP

Bütün haklar  
Sri Chaitanya Saraswat Math'ın  
Başkan Acharyya'sına aittir  
Sri Chaitanya Saraswat Math, Kolerganj,  
P.O. Nabadwip, Dist. Nadia, W.Bengal Pin. 741302, Hindistan  
www.scsmath.com

## İÇİNDEKİLER

Sunuş .....	7
Önsöz .....	13
Giriş .....	19
Krşna Bilinci: Aşk ve Güzellik .....	21
Azizler, Kutsal Metinler ve Gurular .....	33
Fosilciliğe Karşı Öznel Evrim .....	45
Ruhun Kaynağı .....	51
Ölümlü Olanın Ötesindeki Bilgi .....	55
Hindistan'ın Altı Felsefesi .....	67
Hristiyanlığın Ötesi .....	71
Tanrı İdrakinin Mertebeleri .....	87
Krşna Kavramı .....	99
Hare Krşna Mantra .....	103
Kutsal Ada Hizmet .....	117
Kutsal Adın Nektarı .....	125
Güzel Gerçek .....	137
Sözlük .....	158



"Taraf tutma — gerçeğin o büyük düşmanı — gerçeği kendi ulusunun dinsel kaynaklarından bulup çıkarmaya çalışan meraklının girişimini engelleyecektir ve onu Mutlak Gerçeğin kendi eski din kitabından başka yerde olmadığına inandıracaktır."

— *Bhaktivinoda Ṭhākura*

# Śrīla Bhaktivinoda Thākura

Kṛṣṇa Bilinci  
Hareketinin  
On dokuzuncu Yüzyıldaki  
Kurucusu

## SUNUŞ

Daha önce hiç okumamış olduğumuz bir kitabı okumak hoşumuza gider. İçinde ne türlü bilgi varsa almak isteriz, elde edince de merakımız sona erer. Kendi yargılarına göre ve kendilerine benzer kişilerin yargılarına göre büyük adam olan geniş bir okuyucu kitlesi arasında böyle bir inceleme tarzı yaygındır. Aslında okuyucuların çoğu başka insanlar tarafından öne sürülen gerçeklerin ve ifadelerin depolayıcısı durumundadırlar. Ancak buna inceleme denmez. Öğrenci gerçekleri okurken yaratıcı bir bakışa sahip olmalıdır; okuduklarını boşu boşuna kendine saklama amacında olmamalıdır. Öğrencilerin, aynı uydular gibi, yazarlardan aldıkları ışığı yansıtmaları gerekir; gerçekleri ve düşünceleri, bir yargıcın mahkûmları hapiste tutması gibi, tutsak etmemeleri gerekir!

Düşünce ilericidir. Yazarın düşüncesi okuyucuda düzelme veya gelişme şeklinde ilerleme kaydetmelidir. Eski bir düşüncenin daha fazla gelişebileceğini gösterebilen kişi en iyi eleştirmendir; oysa sadece tepki gösteren kişi, ilerlemenin ve dolayısıyla doğanın düşmanıdır. İlerleme kuşkusuz doğanın yasaıdır ve zamanın ilerlemesine bağlı olarak düzelmeler ve

gelişmeler olmak zorundadır. Ancak ilerleme, ileri gitmek veya daha üst düzeylere yükselmek demektir. Sığ eleştirmen ve amaçsız okuyucu ilerlemenin iki büyük düşmanıdır. Onları lanetlememiz gerekir.

Oysa gerçek eleştirmen, önceden elde etmiş olduğumuz şeyleri saklamamızı ve gelişmemiz sırasında vardığımız noktadan yarışımıza devam etmemizi öğütler. O bize başladığımız noktaya geri dönmemizi asla öğütmez çünkü çok iyi bilir ki böyle olursa, değerli olan zamanımız ve emeğimiz bir hiç uğruna kayba uğrayacaktır. O bize yarışımızın bulunduğumuz noktadaki açısını ayarlamamızda yol gösterici olacaktır.

Yararlı öğrencinin özelliği de budur. O eski bir yazarı okur ve düşünce gelişimi içerisindeki yerini tam olarak belirler. Asla, içinde yararsız düşünceler olduğu gerekçesiyle bir kitabı yakmayı önermez. Hiçbir düşünce yararsız değildir. Düşünceler bizi amacımıza ulaştıran yollardır. Kötü bir düşünceyi reddeden kişi, kötü bir yolun da düzeltilebileceğini ve iyi hâle dönüştürülebileceğini bilmez. Bir düşünce, bir başka düşünceye giden yoldur. Bu bakımdan, okuyucu bugünün amacına uygun olan bir düşüncenin kendisini daha ileri bir amaca ulaştıran yol olduğunu anlar. Düşünceler insanlığın ilerlemesinde, sonu gelmez yollar ve amaçlar serisi olmayı ister istemez sürdürecektir.

Büyük yenilikçiler eski yasayı *yok etmek* için değil *gerçekleştirmek* için geldiklerini her zaman ifade edeceklerdir. Valmiki, Vyāsa, Plato, İsa, Muhammed, Konfiçyüs ve Caitanya Mahāprabhu söz ya da davranışla bunu ifade ederler.

Oysa bizim eleştirmenimiz, soyluluğu elden bırakmayarak, bizlere Vyāsa gibi bir yenilikçinin, saf hâliyle açıklanmadığı takdirde, ileride binlerce insanı sıkıntıya sokacağını söyler. Ama sevgili eleştirmen! çağların ve ülkelerin tarihlerini incele! İnsanlar tarafından tam olarak anlaşılmuş bir felsefeciyi ve yenilikçiyi nerede buldun? Şu anda geçerli olan din, Plato'nun, Vyāsa'nın, İsa'nın ve Caitanya'nın kendi dönem-



lerinin insanlarına öğrettikleri saf ruhanî aşka değil Tanrı korkusuna dayanır! Mutlak dini ister şekillerle veya basit ifadelerle sun, ister kitaplar veya sözlü ifadelerle öğret, cahil ve düşünceden yoksun olan kişi onu aşağılayacaktır.

Mutlak Gerçek insan ruhuna öylesine yakındır ki adeta sezgisel olarak ortaya çıkar ve dolayısıyla gerçek dinin ilkelerini öğretmek için zorlamaya gerek yoktur demek çok kolaydır ve kulağa da hoş gelir; oysa bu yanlış bir düşüncedir. Etik için veya dinin abc'si için bu geçerli olabilir ama en üstün din söz konusu olduğunda bu geçerli değildir. En üstün din ancak yüce bir ruh tarafından anlaşılabilir. Bütün daha üstün gerçekler, sezgisel olsalar da, daha basit gerçeklerin ön eğitimine ihtiyaç duyar. Bize Tanrı hakkındaki en saf düşünciyi veren din en saf dindir. Bu durumda cahiller cahil kaldıkları sürece mutlak dine nasıl ulaşabilirler?

O hâlde, bizler Kudüs'ün veya Nadia'nın Kurtarıcısını, onları izleyen bunca kötülük yüzünden, gözden düşürmeye çalışmamalıyız. Bu kötülüklerin düzeltilmesi için eleştirmenlere değil, orjinal ilkelerin doğru yorumlanmasını sağlayacak Luther'lere ihtiyacımız var.

Biz gerçeği ciddi olarak aradığımız zaman, Tanrı onu Vyāsa'ya nasıl verdiyse bize de verir. Gerçek ebedîdir ve sonu gelmez. Ruh büyük istek duyduğu zaman gerçeğin vahyini elde eder. Şu anda spiritüel olarak yaşayan geçmiş zamanların büyük düşünürlerinin ruhları, sorgulayan ruhumuza yaklaşırlar ve onun gelişmesine yardımcı olurlar. Vyāsa ve Nārada bu şekilde Brahmā'dan yardım gördü. *Śāstralarımız*, başka bir deyişle düşünce kitapları, sonsuz Baba'dan elde edebileceğimiz herşeyi içermiyor. Hiçbir kitap hatasız değildir. Tanrı'nın vahyi, Mutlak Gerçektir ama çok ender olarak doğal saflığı içinde elde edilir ve korunur. *Śrīmad Bhāgavatam*'ın (11.14.3) verdiği öğüde göre inanmamız gerekir ki; gerçek vahyolunduğu zaman mutlaktır, ama bir süre sonra alıcının yapısının rengine bürünür ve çağdan çağa el değiştirerek kusurlu hâle dönüşür. Bu nedenle gerçeği kendi özgün saflığında korumak için devamlı olarak yeni vahiyler gerekir.

Onun için bilgelikleriyle ünlenmiş olsalar da, eski yazarları incelerken, dikkatli olmamız konusunda uyarılırız. Bu noktada, yanlış olan ve bilincin dinginliği tarafından kutsanmamış olan düşünceyi reddetme konusunda tam özgürlüğe sahibizdir.

Vyāsa *Vedalar*'da topladığı, *Purānalar*'da düzenlediği ve *Mahābhārata*'da yazdığı şeylerden tatmin olmadı. Bilincinin dinginliği emeklerini onaylamadı. İçten içe ona, "Hayır, Vyāsa! Sen, geçmiş çağların bilgeleri tarafından zorunluluk gereği sana sunulan gerçeğin yanlış görüntüsüyle yetinemezsin. Senden önceki bilgelerin servetlerini sağladıkları gerçeğin tükenmez deposunun kapısını sen, kendin çalmalısın. Git! Hiçbir hacıyı düş kırıklığına uğratmayan gerçeğin kaynağına git." Vyāsa bunu yaptı ve istediğini elde etti. Hepimize aynı şeyi yapmamız öğütleniyor.

O hâlde özgürlük, Tanrı'nın en değerli armağanı olarak kabul etmek durumunda olduğumuz bir ilkedir. Bizlerden önce yaşamış ve düşünmüş kişiler tarafından yönetilmeye izin vermemeliyiz. Kendimiz için düşünmeliyiz ve daha ileri ve hâlâ keşfedilmemiş gerçeklere ulaşmaya çalışmalıyız. *Śrīmad Bhāgavatam*'da (11.21.23) *Śāstraların* sözlerini değil ruhunu elde etmemiz öğütlenir. Bu nedenle, *Bhāgavata* özgürlük, katıksız gerçek ve mutlak aşk dinidir.

Diğer özellik ise ilerlemedir. Özgürlük kuşkusuz her türlü gelişmenin babasıdır. Kutsal özgürlük, ebediyette ve sevginin sonsuz uğraşında ilerlemenin, yukarıya ve hep yukarıya doğru ilerlemenin nedenidir. Yanlış kullanılan özgürlük alçalmanın nedenidir ve Vaişṅava Tanrı'nın bu yüksek ve güzel armağanını her zaman dikkatle kullanmalıdır.

Bu metin özünde, yaşamış ve başka ülkelerde yaşayacak olan büyük yenilikçilerin ve öğretmenlerin tümünü saygıyla anar. Vaişṅava'lar tüm insanlara sınıf gözetmeden saygı göstermeye hazırdılar, çünkü onlar Tanrı'nın enerjisiyle doludurlar. *Bhāgavata*'nın dini ne denli evrenseldir anlayınız. Belli bir Hindu sınıfı için amaçlanmamıştır, aksine hangi ülkede doğmuş olursa olsun, hangi ülkede yetişmiş olursa

olsun, insanların tümüne armağandır. Kısaca söylemek gerekirse, Vaişnavizm tüm insanları sonsuz, koşullanmamış ve mutlak Tanrı'ya bağlayan Mutlak Aşktır. Dileriz, gelecekteki kahramanların çabalarıyla bu evrende ebediyen barış ege-men olsun. Onlar *Bhāgavata*'nın vadettiği gibi, Herşeye gücü yeten Babanın; Gökyüzü ve Yeryüzünde var olan herşeyin Yaratıcısı, Koruyucusu ve Yok edicisinin enerjileri ile kut-sanacaklardır.

—1869 yılında, Batı Bengal, Dinajpur'da verilen İngilizce konferanstan alınmıştır.





# Śrīla Bhaktivedānta Swāmī Prabhupāda

Uluslararası Kṛṣṇa  
Bilinci Topluluğunun  
Kurucu Ācārya'sı

## ÖNSÖZ

Kutsal Lütüfları, Om Viṣṇupāda Paramahansa Parivrajakācārya Bhakti Rakṣaka Śrīdhara Mahārāja'yı dinliyor olmaktan dolayı çok şanslıyız. Benden yaş ve deneyim olarak, her iki şekilde de büyüktür. Uzun zamandan beri, belki 1930 dan bu yana onunla birlikte olduğum için şanslıyım. O sıralar *sannyāsa* almamıştı, ama evi henüz yeni terk etmiş, Allahabad'da vaaz vermeye gitmişti ve o uğurlu vesile ile bir araya geldik.

Śrīdhara Mahārāja uzun yıllar evimde yaşadı, bu nedenle çok özel konuşmalarımız oldu. Kṛṣṇa'yla ilgili öylesine yüksek farkındalıklara sahipti ki, insan duyduğunda kendinden geçebilirdi. Her zaman benim iyi bir danışmanım oldu, onun öğütlerini her zaman çok ciddiye aldım, çünkü daha en baştan onun Kṛṣṇa'ya adanmış saf bir kul olduğunu biliyordum. Bu nedenle onunla ilişki kurmak istedim. Kṛṣṇa ve Prabhupāda Śrīla Bhaktisiddhānta onun beni hazırlamasını istediler. İlişkimiz son derece yakındır.

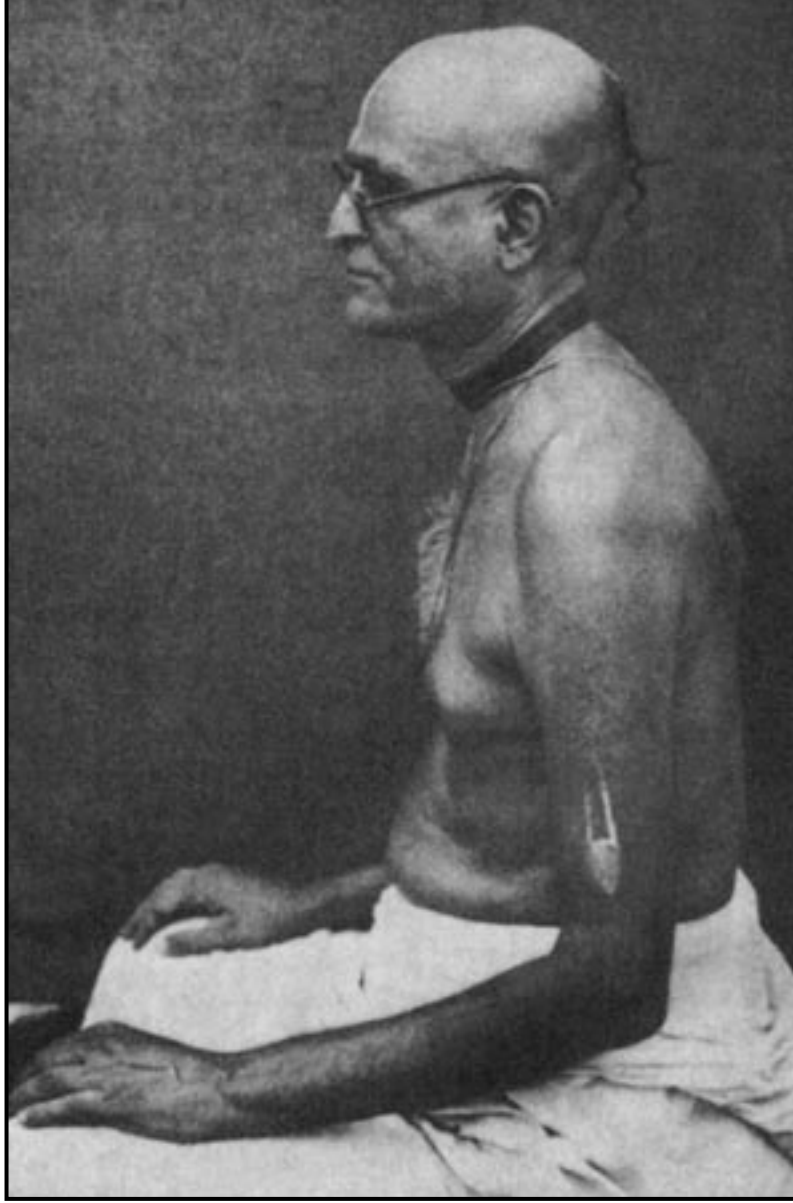
Manevî öğretmenimizin kuruluşu dağıldıktan sonra Śrīdhara Mahārāja'yı başa getirerek, başka bir kuruluş organize etmek istedim. Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Thākura bana Śrīdhara Mahārāja'nın dünyadaki en iyi Kṛṣṇa bilinci vaizi olduğunu söylemişti, bu bakımdan onu her yere



Bhaktivedanta Swāmī Mahārāja ve Śrīdhara Mahārāja, gerçek manevî öğretmene sunulan ve Vyāsa'nın üzerinde oturmuş olduğu *vyāsasana*'yı paylaşıyorlar.

götürmek istedim. Ciddi olarak bunu arzu ediyordum. Fakat o, dünyayı dolaşarak vaaz veremediği için, hiç olmazsa, dünyadaki insanlar onu duymak üzere yanına gelmeliydiler.

Ruhanî ilerleme kaydetmek için gerçek ruhanî yaşam içinde olan birine gitmeliyiz. Onun için, eğer bir kişi bir *śikṣa gurudan*, yani eğitim veren manevî öğretmenden talimat alma konusunda ciddi ise o kişiye, bütün Ruhanî Kardeşlerim içinde en üstün yetkiye sahip olan kişiyi öneririm. O kişi B.R. Śrīdhara Mahārāja'dır. Başkalarının onunla ilişkiden sağlayacakları yarar bir yana, ben bile Śrīdhara Mahārāja'yı kendi *śikṣa gurum* olarak görürüm.



Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura izdeşçilerine, Kṛṣṇa bilincini Batı dünyasına anlatmaları talimatını verdi.

## KİTAPLAR

### Śrīla B.R. Śrīdhara Mahārāja:

- Adanmışlık Bekçisinin Vaazları: I-IV
- Altın Merdiven
- Bhakti-rasāmṛta-sindhu
- Bilincin Öznel Evrimi
- Gauḍīya Darśana Dergisi (kurucusu)
- İlahî Aşkın Altın Volkanı
- Kalp ve Hale
- Kayıp Hizmetkârı Sevgiyle Arayış
- Prapanna-jīvanāmṛtam
- Prema Dhāma Deva Stotram
- Śrī Guru ve Lütü
- Śrī Kṛṣṇayı, Güzel Gerçeği Arayış
- Śrīmad Bhagavad-gītā — Güzel Tanrı'nın Gizli Hazinesi
- Yuvarın Rahatlığı

### Śrīla B.S. Govinda Mahārāja:

- Altın Düşünceler
- İlahî Rehberlik
- İlahî Özlemin Bereketli Ağacı
- Kutsal Hizmetkâr
- Kutsal Hizmetkârın Saygınlığı
- Özgün Kaynağı Arayış

### Diğer Kitaplar:

- Śrī Brahma-Samhita (Bengalce/İngilizce)
- Śrī Chaitanya Mahāprabhu, Yaşamı ve Öğretileri (Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākur)
- Kutsal Dhama Nabadwip'in Gizli Hazinesi (Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākur)

Daha fazla bilgi için lütfen web sayfamıza bakınız  
<http://turkish.scsmath.org>





**Paramahaṁsa Ṭhākura Bhakti Rakṣaka  
Śrīla Śrīdhara Deva Goswāmī Mahārāja**



## GİRİŞ

Herkes *rasa*, zevk peşindedir. *Rasa* konum olarak en yüksekte yer alır. Bizler, insan olarak öznel varoluşa sahibiz ama *rasa* yani zevk süper öznel varoluşa sahiptir. O bir insandır. O *ahkila rāsamṛta mūrtili* yani tüm zevklerin kaynağıdır. O Kṛṣṇa'dır. *Rasa* Kṛṣṇa'dır. Kṛṣṇa dışında hiçbir yerde *rasa* olamaz. O çok çeşitli *rasaların* kaynağıdır. Bu nedenle, yapımız gereği Kṛṣṇa'nın peşinde olmamız, Onu aramamız gerekir.

*Brahmā-sutra*'da, "Bu dünyanın yüce nedenini sorgula. Araştır!" denir. Herşey nereden geldi? Herşey nasıl varlığını sürdürüyor? Bu kimden kaynaklanıyor? Ve nihayet ölümden sonra herşey nereye giriyor? O *brahma*'dır, ruh candır, herşeyin ortaya çıktığı, bir süre kaldığı ve sonunda içine girdiği en temel boyuttur.

*Brahma* nerededir? *Brahmā-sutra* bizlere baş nedeni, en büyük olanı, büyük uyumu araştırmamızı öğütler. Ama Śrī Caitanya bunu değiştirdi, *Śrīmad-Bhāgavatam* bunu *kṛṣṇanusandhāna* yani Kṛṣṇa'yı arayışla değiştirdi.

*Brahma-jijñāsa*, ruhu arayış kuru birşeydir. Sadece düşünce becerinizin egzersizidir, mantığın hokkabazlığıdır. Bunu geride bırakın. Śrī Kṛṣṇa'yı arayın ve kalbinizin susuzluğunu giderin. *Rasa jijñāsa, raso vai saḥ*. Mantığımızla elde ettiğiniz şeyler size doyum sağlamaz. *Jñāna*, bilgi susuzluğunuzu gideremez, o hâlde *brahma-jijñāsa* yerine *kṛṣṇanusandhāna*'yı kabul edin ve Śrī Kṛṣṇa'yı aramaya başlayın.

KṚṡna nerededir? Bizlerin gerçek ihtiyaı, sadece KṚṡna'nın hizmetini elde ederek karŐılanır; başka bir Şeyle değil. Bizler kalplerimizin en derin taleplerini karŐılamak istiyoruz. Nerede olduğumuzu veya herşeyi neyin kontrol ettiğini bilmek bizim için önemli değil, biz *rasa*, *mādhurya*, güzellik için duyumsadığımız susuzluğu gidermek istiyoruz. Ne bilgi peşinde olmalıyız ne de bu dünyayı kontrol edenin peşinde; *rasa*, *ānandam*, güzellik ve cazibe peşinde olmalıyız.

ŐrĪ Caitanya Mahāprabhu ve *ŐrĪmad Bhāgavatam* bizlere ne için yalvarmamızı, ne için dua etmemizi, ne istememizi öğretmiŐtir. Onlar bize Şunu ğrettiler, "EĞer yalvaracaksan KṚṡna için yalvar, başka Şey için değil." O nedenle, *Bhāgavata*'nın öğrencileri ve Mahāprabhu'nun takipçileri olan Vaişnava'ların kaderi ŐrĪ KṚṡna'yı arayıŐa kilitlenir. Bizler KṚṡna'dan başka Şey istemeyiz.

*Vedalar* der ki, *Őnvanu viŐve amṛtasya putrāḥ*: "Ey, nektarın oğulları, nektar okyanusunun oğulları: lütfen beni dinleyin. Siz nektarın içinde doğdunuz; nektar tatmak için doğdunuz ve nektardan başka Şeyin sizi tatmin etmesine izin vermemelisiniz. O hāde, Şu an için ne denli yanlış yönlendirilmiş olsanız da uyanın! Ayağa kalkın! O nektarı, o doyumunu arayın." *Vedalar* bize, "Om!" der. *Om* büyük bir "Evet" anlamına gelir "Aradığımız Şey odur! Hayal kırıklığına uğramayın." *Vedalar* iÇsel arayıŐımızın hedefinin mevcut olduğunu söylerler. Kalplerinizin ortak arayışı gerçekten de mevcuttur ve susuzluğunuz giderilecektir. Yapısal olarak böyle yaratıldınız ve bunu hak ediyorsunuz, bu nedenle korkmayın; yılmayın. Bu zaten varlığınızda mevcuttur. Ve başka hiçbir Şeyle doyma ulaŐamazsınız. Onun için uzun arayıŐınızdan sonra, o uzun süredir kayıp olan nektarı bütün nitelikleriyle ve tam olarak almaya kendinizi hazırlayın. Uyanın! Ayağa Kalkın! Servetinizi arayın; kesinlikle ona sahip olacaksınız. O sizin doğumunuzla birlikte elde ettiğiniz haktır. O kendi ruhunuzun zenginliğidir. O kesinlikle sizin iinizdedir. KṚṡnanusandhāna dışında, ŐrĪ KṚṡna'yı, Güzel Gerçeği arama dışında başka işiniz, başka uĐraŐınız yoktur.

**Bir**

---

## **Krşna Bilinci Aşk ve Güzellik**

Yirminci yüzyılın başında Bengalli ozan Hemachandra şunları yazmıştı, "Gitgide güçlenip gelişen pek çok ülke var: örneğin Japonya çok küçük bir ülke ama güneş gibi doğuyur. Sadece Hindistan ebedî uykuda." Dünyanın öte tarafındakileri anlatırken şöyle demişti, "Amerika zor kullanarak yükseliyor, sanki bütün dünyayı yutmaya hazırlanıyor. Bazen savaş çılgınlıkları atarcasına bağırıyor ve bütün dünya titriyor. Coşkusunu öylesine yoğun ve büyük ki dünyayı güneş sisteminden çekip kopartmak ve ona yeni bir şekil, yeni bir kalıp vermek istiyor." Amerika Hemachandra tarafından böyle anlatılır. Aynı bunun gibi, Bhaktivedanta Swāmī Mahārāja da Krşna bilinci aracılığı ile dünyaya yeni bir şekil vermek üzere geldi. Bir keresinde şöyle dedi, "Oraya gitmeli ve onu Krşna bilinci ile yeni baştan inşa etmeliyiz."

Krşna bilinci nedir? Krşna bilinci gerçek aşk ve güzelliştir. Gerçek aşk ve güzellik egemen olmalıdır; bencillik ya da sömürmek, kullanmak değil. Genelde, ne zaman güzellikle karşılaşsak sömürülmesi gerektiğini düşünürüz oysa aslına bakarsanız güzellik sömürendir, güzellik efendidir, güzellik kontrol eden ilkedir.

Aşk nedir? Aşk başkaları için özveride bulunmaktır. Özveriyi sömürmemiz gerekir diye düşünmemeliyiz. Özveriyi elde eden kim olmalıdır? Bizim tarafımızdakiler mi? Hayır. Bizler kendilerini adayanların grubundanız: yönetilen negatif grubuz, Mahāprabhu'nun grubundanız. Aşkın temelindeki

ilke özveridir, ama kimin için özveri? Bundan çıkar sağlayın kimdir? Aşk çıkar sağlar. Herkes merkeze katkıda bulunmalıdır ama kimse oradan enerji almamalıdır. "Yaşamak için öl." Bu ruh hâli ile bir araya gelmeliyiz ve gerçek aşk ve güzellik için çalışmalıyız.

### **Aşk Bayrağı**

---

Ve güzellik dünyaya egemen olacak. Aşk egemen olacak. İlahî aşk bayrağının tüm dünyada dalgalandığını görmek için herşeyi feda edeceğiz, çünkü o ilahî aşkın bir tek zerresi barışı koruyabilecek ve her yöne barış yayabilecektir. Savaşan askerler nasıl herşeylerini adarlarsa ve ülkelerinin insanların gelecekteki çıkarı için kendi yaşamlarını feda ederlerse, bizler de yaşamlarımızı feda etmeli ve herkese gerçek barışı getirmek için çalışmalıyız.

Vṛndāvana'da, Kṛṣṇa'nın ülkesinde özverinin ölçüsü sınırsızdır. Adanmış kullar orada Kṛṣṇa için herşeyi tehlikeye atmaya can atarlar. Eğer özveri ilkesi baş tacı edilirse o zaman otomatik olarak barış da onu izler.

Kṛṣṇa bilinci diğer bütün kavramların üzerinde tutulmalıdır. Diğer bütün kavramlar Kṛṣṇa bilincine hizmet etmek üzere ortaya çıkmışlardır. Vṛndāvana ideali, Kṛṣṇa'nın mekânı, diğer bütün ideallerin üzerindedir. Tinsel kıyaslama yapıldığında, Śrī Caitanya Mahāprabhu'nun *līlā* kavramı, diğer bütün kavramların üzerindedir. Orada tinsellik doruk noktasına ulaşır. Bizim en yüksek amacımız odur ve adım adım açıklanmalı, öğretilmeli, benimsenmeli ve vaazedilmelidir.

### **Atomik Ölüm**

---

Bu olmadan, içinde bulunduğunuz uğraştan ne türlü bir yarar bekleyebilirsiniz? Ölüm kapınızda. Bu bilimsel uygarlıkla çok fazla gurur duyuyor, çok fazla övünüyorsunuz. Oysa ister atomik ölüm olsun ister doğal, ölüm kapınızda sizi bekliyor. Ölümü aşamazsınız. Bir İngiliz ozan şöyle yazmıştır:

Saltanatın gururu, gücün gösterisi,  
 Ve bütün o güzellik, verilmiş o zenginlik  
 Hepsi de kaçınılmaz saati bekler:  
 Zafer yolları sadece mezara gider.  
 —Thomas Gray *Elegy in a Country Churchyard*

Siz en büyük tehlikeyi çözmekle ilgilenmiyorsunuz. Büyük düşünürler, büyük adamlar olduğunuzu, toplumun saygınlığını elde etmeniz gerektiğini söylüyorsunuz, oysa burada bulunan her bir atomun genel ve kaçınılmaz sorunu ölümdür. Herkesi, bilim adamını, böceği ya da virüsü yutmak için bekleyen en büyük tehlikeyi çözmek için sizin katkınız nedir? Sizin ölüme getirdiğiniz çözüm nedir? O evrensel tehlikeyi çözmek için önlem aldınız mı? Şu anda yapmakta olduğunuz şey sömürüdür ve tepki olarak daha alt bir yaşama cesaret veriyorsunuz. Doğayı sömürüyorsunuz; bundan çıkar sağlayan herkes bedelini faiz olarak ödemek zorunda kalacak.

"Her eylemin karşısında ona eşit ve zıt bir eylem bulunur." Bu sizin ifadenizdir ama ona çözüm getirmek için ne yaptınız? Siz gözle görünen refah adına yaptığımız büyüleyici önerilerinizle dünyanın kaderini tehlikeye atıyorsunuz. Siz kaçınılmaz olan en büyük tehlikeyi görmezden geliyorsunuz. Bu yüzden, yaşamınız işe yaramaz boş uğraştan ibarettir. Bir başka deyişle siz toplumdaki hainlersiniz. Gerçek sorunla, ortak sorunla, en tehlikeli sorunla yüzleşmek ve çözmek için cesaretle buraya gelin; aksi hâlde bu alanı terk edin ve gidin. Bize bırakın. Biz dünyanın mükemmel bir mutluluk mekânı olduğunu kanıtlayacağız: (*viśvam purna sukhāyate*).

### Gerçeğe Derinlemesine Dal

Ama bunu anlamak için derine dalmanız gerekir, beden ve zihin mekânına değil ruh mekânına dalmalısınız. İçimizde var olan gerçeğe derinlemesine dalmalısınız. Bu dışarıdan ödünç alınacak birşey değildir. Ruh herkesin içinde mevcuttur, hatta böceklerin ve ağaçların içinde bile ruh vardır. O hâlde, ruh mekânına yükselmemiz gerekir. Fiziksel ve zihinsel kılıfları-

nızı yok edin ve kendi özbeninizi keşfedin. Orada anahtarı, yaşamın yaşanmaya değer olduğu doğru dünyanın ipucunu bulacaksınız.

Çözüm oradadır; pek çok *mahājana*, dinsel tarikatlerin büyük azizleri belli bir yere kadar ipucu verdiler ancak bizim iddiamız odur ki, manevî dünyanın en yüksek kavramını *Bhagavad-gītā*'da ve *Śrīmad Bhāgavatam*'da Hindistan vermiştir. Bu bakımdan sizlere kafa tutuyoruz: bizler hayalpe-restler değiliz; bizler en pratik düşünürleriz. Bizler "Ah, bu çözülemez," deyip büyük sorunlardan kaçınmıyoruz. Bizler kolay yoldan saygınlık ve ün kazanmak isteyen gruba dahil değiliz. Kendimizi, sahtekâr insanlarla aynı sınıfa koymak istemiyoruz. Gerçeğin mekânı bulunabilir mi gelin görün. Kendi kampanyanızda bundan daha az enerji sarfetmeniz beklenmiyor, o hâlde bizim programımızı uygulayın; deneyin ve görün.

Neredesiniz? Kimsiniz? Dünyanın gerçek yapısı nedir? Kuran'da, İncil'de ve *Vedalar*'da ve diğer kutsal metinlerde, gerçek yaşam hakkında bir umut, bir ipucu sunulmuştur. Bunların hepsi kandırmaca mıdır? Materyalistler bizi cezbedecek ne sundular? Sundukları cazibe sadece kendisini kandıranlar içindir; onları borç ve alacak ülkesine çeker; o ülkede "Her eylemin karşısında ona eşit ve zıt bir eylem bulunur." Bu nedenle, bu mekâna ilahî bir uygarlık getirilmelidir. Büyük azizler ve kutsal metinler tarafından önerilen yolu denemek zorundayız. Bunun akla uygun olmayan yanı yoktur. Bu çılgınlık değildir. Gelin; oraya da akıl uygulanabilir.

Śrī Caitanya Mahāprabhu dolaylı bir örnekle bütün sorunlarımıza çözüm getirdi. O şöyle dedi, "Sizin fakir olduğunuzu görüyoruz, ama mutlu bir çözüm mevcuttur. Servetiniz kendi odanızda toprağın altında gömülü: sadece onu oradan çıkarmaya bakın. Ona güney taraftan *karman*'ın alış veriş yöntemiyle yaklaşmayın, aksi hâlde yaptığınız herşey sizi tutsak edecek ve huzursuz yapacak bir etkiyi beraberinde getirir ve doğru sonuca ulaşmaya vaktiniz olmaz. Eğer o saklı hazineye batı taraftan, *yoga* sistemi vasıtasıyla, doğüstü mistik güç elde etmek için doğanın ince güçlerini kullanarak yaklaşırsanız,





Onaltıncı yüzyılda yapılmış bir resim; Śrī Caitanya Mahāprabhu ve can dostları Śrīmad-Bhāgavatam'ı konuşuyorlar.

sizi büyüyle etkiler ve dikkatinizi arzulanan amaçtan ayırır. Yanlış yönde gösterdiğiniz kendi çabanız başarımızın önünde engeller oluşturur.

### **Samādhi Hayaleti**

"Eğer hazineye kuzeyden, yüce *brahmāsmi* tarafından, yanlış yorumlanmış Vedāntik mantığın gayrişahsiyetçi kavramı tarafından yaklaşırsanız o zaman ebedî *samādhi*'ye girersiniz, o büyük hayalet sizi yutar ve var oluşunuz biter. O zaman o servetin yaratacağı huzuru kim tadabilir? Eğer adanmışlığın yardımıyla doğu tarafından yaklaşırsanız serveti kolayca elde edersiniz. O yön güneşin doğduğu yöndür, ışık veren yöndür. O ışık bizim kendi ellerimizle hazırlanmadı; o ışık bütün ışıkların kaynağından gelir; vahyolunmuş gerçekten gelir. O bizim için bilinmez olan bölgeden uzanır. O ışık vahyolunmuş bilgidir, *bhakti*dir, adanmışlık yoludur.

Kendi içinizdeki gerçek serveti arayışınız sırasında o yolu uygulayın ve kolaylıkla en harikulade olan (*aścāryavat*

*paśyati kaścīd enam*) kendi özbeninizi bulun. Kendi özbeninizin ne denli harikulade olduğunu keşfedince utanacaksınız ve şöyle düşüneceksiniz, "Bu maddesel dünyanın büyümesine nasıl kapılabildim? Ben ruhum. Nasıl oldu da *māyā* benim üzerinde böylesine büyüleyici bir güç oluşturabildi ve böylesine harikulade ve değerli olan kendi özbenim yanılığa sürüklendi? İçimdeki dinginliğe ruhaniyetteki güçlü kişiler büyük hayranlık beslerler oysa ben ölümlü ve kötü şeylerle, çürümüş şeylerle ilişkiye girdim. Nasıl oldu bu? O harikuladedir, oysa ben aldatıldım."

Sonra, *ātmā*dan Paramātmā'ya, ruhtan Süper ruha, daha sonra Vāsudeva'dan Nārāyaṇa'ya ve sonra da Nārāyaṇa'dan KṚṣṇa'ya doğru gelişen Tanrı idrakinin ilerici anlayışı bilim dışı değildir. Bu *vijñāna*'dır, bilime dayanan bilgidir:

*jñānam te 'ham sa-vijñānam  
idaṁ vakṣyāmy aeśataḥ  
yaj jñātvā neha bhūyo 'nyaj  
jñātavyam avaśiṣyate*

*Bhagavad-gītā*'da (7.2) KṚṣṇa şöyle der, "Arjuna, şimdi sana yalnız ruh hakkındaki değil onun enerjisi hakkındaki bilimsel bilgiyi açıklayacağım. Zihin, duyular ve doğanın hâlleri hepsi *ātmā*-olmayandır yani maddeseldir. Gerçeğe bir doğrudan, bir de dolaylı yaklaşım var; şimdi bunu anlatacağım sana. Lütfen beni dikkatle dinle: *jñānam te 'ham sa vijñānam*. Bu ne demek? Ben varım ve Benim enerjim var; *jīva*, canlı varlık ise bütün bu maddesel dünyaları dolduran sınırsal (marjinal) enerjidir." Eğer *jīva-śakti*, ruhanî enerji geri alınsa, o zaman herşey taştan ibaret olurdu, o zaman kim sömürmek için çaba harcardı? Eğer sınırsal enerji, *jīva*, maddeden çekilip alınsa bütün bu savaşıma eğilimi, sömürme eğilimi dururdu. Herşey ölü olurdu. Ruh bu maddesel bilince girmiş ve onu hareket eden birşey hâline getirmiştir. Bunu doğru bir şekilde, bilimsel olarak anlamalısınız. Biz size bilimsel açıklama yapma yeteneğinden yoksun değiliz.

## Kendini Kandırma Boyutu

---

Burada daha ince dünyanın daha üstün anlayışı vardır. Bu gerçektir. Sizin ayakta durmak için bütün çabanızı gösterdiğiniz, gerçek olduğunu düşündüğünüz yer ise gerçek dışıdır.

*yā niśā sarva-bhūtānām  
tasyām jāgarti saṁyamī  
yasyām jāgrati bhūtāni  
sā niśā paśyato muneh*

“Kendi gerçek çıkarınızın, asıl gerçeğin karşısında uykudasınız ama kendini kandırma boyutunda uyanıksınız.” Bizler kendimize gerçeğin boyutunda yer edinmeli ve onu başkalarına yaymak için elimizden geleni yapmalıyız.

Vaaz vermek budur: "Ben içtenlikle Krşna bilincine inanıyorum ve ondan büyük haz alıyorum. Benim gelecekle ilgili umutlarımın da burada olduğunu görüyorum. Çok zevkli, çok yararlı ve çok sağlıklı olduğunu hissettiğim için onu dostlarıma dağıtmaya geldim. Bizler yaşamlarımızı, manevî öğretmenin öğrettiği şekilde, Krşna bilincinin ilkelerine göre yönlendirmeliyiz. Onu alın, yaşamınızın amacını gerçekleştirmede başarılı olacaksınız.

## Rasa, Mutluluk, Vecd

---

Herkese bu şekilde, Tanrı bilinciyle, Krşna bilinciyle yaklaşmalıyız. Tanrı bilincinin sonuçta nasıl Krşna bilinciyle bir olduğunu göstermeliyiz. Krşna'nın tüm zevklerin kaynağı (*akhila rasāmṛta murtiḥ*) olduğunu ustaca, adım adım kanıtlamalıyız. Krşna bilinci nedir? Rūpa Goswāmī bilimsel bir tanım getirmiştir. *Rasadan*, zevkten kaçınamayız. Hepimiz *rasa* peşindeyiz. Herkes, her birim, dünyanın en küçük birimi bile durmadan *rasanın*, mutluluğun, vecdin özlemini çeker; ve *rasanın* olabilecek bütün aşamaları Krşna'da kişilik bulur. Bunun nasıl böyle olduğunu anlamaya çalışın. *Rasa* nedir? Yapısı nedir? *Rasa*'dan nasıl bir sıralama ortaya çıkar? Bu

şekilde, adım adım Tanrı'nın Kṛṣṇa kavramına gelmelisiniz. Bu eski Hint metinlerinden gelen bir masal değildir. Kṛṣṇa masal nesnesi değil gerçektir. O gerçeğin kendisidir, gerçek ise kendisi içindir.

Amacınızın bedelini ödemeniz gerekir. "Yaşamak için ölmek" gerekir; böylece bunun bir aldatmaca olmadığını hissedeceksiniz. Yolda ilerleme kaydettikçe bunu hissedeceksiniz (*bhakti pare s̄anubhavo viraktir anyatra ca*). İleriye atılan her adımla bu üç şeyi hissedeceksiniz: doyum, beslenme ve açlığınızın giderilmesi. İstekleriniz büyük ölçüde azalacaktır. Genelde bizler şu duygular içindeyizdir, "Bunu istiyorum, şunu istiyorum, herşeyi istiyorum; yine de açlığımı yatıştıramadım." Oysa Kṛṣṇa bilincinde ilerledikçe açlığınızın giderildiğini hissedeceksiniz ve daha önce sizi rahatlatacağını düşündüğünüz şey otomatik olarak çekilip gidecek. O alışveriş sona erecek; ne varsa, hepsi çekilecek, ruhanî ilerlemeye olan doğal eğiliminiz otomatik olarak artacak ve ilerlemenizin ivme kazandığını farkedeceksiniz. "Bu üç şeyi uygulamada hissedeceksiniz, bu nedenle gelin ve bizim söz ettiğimiz şeyi alın." Her biriniz bu şekilde, sonucu Tanrı'ya bırakarak yaklaşmalısınız.

## **Enerji Meyveleri**

Bizler sadece aracı ve O bize emrettiği için çalışıyoruz; *bhaktinin*, doğru adanmışlığın ne olduğunu anımsamak zorundayız. Ne iş yaparsam yapayım, hakettiğim para bana gelmemelidir; ben sadece bir aracım. Kazanç sahibime, efendime, Kṛṣṇa'ya gitmeli. Bu düşünceyle hareket etmeliyiz, bu doğru *bhakti* olur. Aksi hâlde *karma-kānda* ile yani meyve avcılığı ile uğraşılıyor oluruz. Ben *Karmanın* sonucundan zevk almak isterim oysa sonuç efendime gitmelidir. Ben onun hizmetkârıyım ve onun emri altında çalışıyorum. Onun kölesiyim; sahip ben değilim. Enerjinin meyvelerinin alıcısı ben değilim. Enerjinin efendisi Yüce Lord'dur ve bütün enerji ürünleri ona gitmelidir. Gidişin önü kesilmemelidir. Bütün çalışanların yaklaşımı böyle olmalıdır. İşte o zaman doğru *bhakti* olur. Bizler alıcı değiliz. Alıcı olan odur. Her an şu

bilinçte olmalıyız; tek yararlanan Odur. Ancak o zaman adanmış kul oluruz. Bizler yararlanan değiliz, karşılıksız çalışan işçileriz. *Bhagavad-gitā*'da şöyle denir (2.47):

*karmaṇy evādhikāras te  
mā phaleṣu kadācana  
mā karma-phala-hetur bhūr  
mā te saṅgo 'stv akarmaṇi*

"Görevini yerine getirme hakkına sahipsin, ancak yaptığın işin meyvelerinden yararlanma hakkına sahip değilsin." Bu büyük bir uyarıdır. Kişine der ki, "Eyleminin meyvelerinden yararlanmadığın için, çalışmak üzere bunca sıkıntıya girmeye gerek yok, diye asla düşünmemelisin." Yarar sağlayan ben olmadığım için çalışmayacağım diye düşünmek, işte bu en iğrenç lanettir. Hatta karşılıksız faaliyetler bile daha alt düzeye aittir. Bunun yerine, inançla ilgili eylemi Yüce Lord'u hoşnut etmek için yerine getirmeliyiz. *Bhakti* veya adanmışlık budur. *Bhaktide* bir de sıralama vardır: *vidhi-bhakti* ve *rāga-bhakti* arasında büyük bir fark bulunur, hesap kitap yaparak adanma ve kendiliğinden adanma.

### **Otokrat, Despot ve Yalancı**

Tanrı yasalarla bağlı bir kral değil bir Otokrattır. Bir okrat için çalışmak, özverinin en ileri kavramıdır. Herşeyi yapabilecek bir okrat, bir despot, bir yalancı uğruna çalışmak ne ölçüde bir özveri ve yüreklilik gerektirir? Dahası, bu Onun doğal hâlidir. Bu geçici bir ruh hâli değildir, ebedî içsel yapısı böyledir. Kişine bir okrattır çünkü yasa Ondan yayılır. Bir okrat yasanın üzerindedir. Sayı fazla olunca yasaya gerek vardır; sayı tek olunca yasaya gerek yoktur. Kişine okrattır ama mutlak iyidir. Eğer okrasisi herhangi bir şekilde kısıtlanırsa, kaybeden dünya olur. İyilik, tam akış içinde olmalıdır. Bu kötü birşey mi? Buna karşı çıkılabilir mi? İyilik her yere akma özgürlüğüne sahip olmalıdır. Eğer biz Tanrı'nın mutlak iyi olduğunu söylüyorsak, o zaman Ona okrasi ver-

mekle ne kaybederiz? Otokrasi cahillerin ve aptalların yanında mı olmalı? Hayır. Tam otokrasi mutlak iyinin olmalıdır, böylece yasalar ellerini bağlamaz. Aksi hâlde kaybeden biz oluruz. Kṛṣṣna yalancıdır, amacı bizi cezbetmektir çünkü biz tüm gerçeği anlayamıyoruz. Bu yüzden bizleri yavaş yavaş gerçeğe çekmek için yalancı oldu.

Anlaşılması gereken ilk şey Onun iyilik sembolü olduğudur, o hâlde Ondan yayılan herşey de iyidir. Kusur bizim tarafımızdadır. Bizler elde ederiz. O elde eden değildir. Ama bunu oyun, *lilā* olarak gösterir. Herşey Ona aittir, onun için yalan diye birşey de yoktur. "Işık olsun," dediği zaman, ışık oldu: "Su olsun," dediği zaman su oldu. Eğer böylesine büyük bir güce sahipse orada yalana yer var mı?

Kendimizi Kṛṣṣna'ya adamalıyız çünkü mutlak iyilik, güzellik ve aşk Odur. Böylesine yüksek bir merteye için inanç ve feragat gerekir. Eğer Kṛṣṣna bilincini en üstün ideal olarak kabul edersek o zaman çok fazla özveri gerekir, ama özveri yaşam demektir: "Yaşamak için öl." Özveride, adanmada kayıp yoktur. Ancak kendimizi verdiğimiz takdirde kazanabiliriz.

Bu bakımdan, *kīrtana* yani vaaz, bu amacın vasıtası olarak kabul edilmiştir. *Kīrtana* aracılığı ile, bu dünyanın ruhlarına ulaşabileceğimiz pek çok yol mevcuttur: doğrudan yaklaşarak, kitaplar aracılığıyla ve *saṅkīrtana* yaparak yani kutsal adı toplu olarak zikrederek yaklaşabiliriz. Başkalarına yardım ederek kendimize yardım ederiz: kendi şansımıza ve kendi inancımıza yardım ederiz. Bizim gerçekleştirdiğimiz *kīrtana* ile sadece başkaları değil biz de ebedî olarak yarar sağlarız.

## Ebedî Boşluk

Kṛṣṣna *Bhagavad-gītā*'da der ki (2.47), "Asla görevinizi yapmamazlık etmeyin (*mā te saṅgo 'stv akarmanī*). Benim için çalışmanız gerekir diye işi bırakacak mısınız? Kendinizi o acı veren tepkiye mahkûm etmeyiniz çünkü o zaman lanetlenirsiniz. İş bırakmaya ve greve gitmeye taraftar olmayın. Hayır. O tehlikeli bir boşluktur. O ebedî boşluğa atlamayın, onun yerine Benim için çalışın; o zaman gelişirsiniz." Kṛṣṣna



Lord Kṛṣṇa kendisi hakkında vaaz vermek üzere Śrī Caitanya olarak geldi

der ki, "Her türlü görevi terk et ve bana teslim ol (*sarva dhar-mān parityajya mām ekam śaraṇam vraja*). Benim durumum böyledir: Ben senin koruyucunum, dostunum, herşeyinim. Senin yaşamının amacı Bende bulunur. Buna inan Arjuna. En azından Seni kandırmamam gerekir. Sen Benim arkadaşımın — Bundan emin olabilirsin."

*man manā bhava mad bhakto  
mad-yājī mām namaskuru  
mām evaişyasi satyaṁ te  
pratijāne priyo 'si me*

"Her zaman Beni düşün ve Benim adanmış kulum ol. Bana ibadet et ve önümde secde et. Bu şekilde kesinlikle Bana gelirsin. Sevgili dostum, yemin ederim ki gerçeği söylüyorum. Ben herşeyim. Bana gelmeye çalış. Amaç Benim; sadece senin için değil herkes için yaşamın doyumuyum. Mutlak değerlendirmeye göre Benim durumum budur. En azından arkadaşımın. Seni kandırmam. Bana inanabilirsin. Öyle olduğuna dair sana söz veriyorum."

Kṛṣṇa burada Kendisini nasıl da çekinmeden ifade ediyor. Bizim çıkarımız için, Kendisine gelelim diye yakarıyor. Sözleri, bizi yönlendirmek için *Bhagavad-gītā*'da kayda geçirilmiştir. Kṛṣṇa, kendisi hakkında vaaz vermek için Śrī Caitanya Mahāprabhu olarak geldi. O Kendi kampanyasını yapmak üzere ebedî dostlarıyla birlikte geldi. Hatta Śrīmatī Rādhārānī'yi, adanmışlığın sembolünü de beraberinde getirdi ve şöyle dedi, "Benim hizmetimdeyken durumunuzun ne kadar cazip olduğunu, Benim öteki yarımın ne kadar güzel ve saygın olduğunu size göstereceğim. Onun için Benimle gelin." Baladeva da bunu duyurmak amacıyla Nityānanda olarak gelmiştir, Vṛndāvana ise kendisini Nabadwīpa'da göstermiştir. Bu nedenle kampanyacıya, özellikle de ilahî aşkın ne kadar güzel, ne kadar haşmetli ve ne kadar özveri içerdiğini anlatmak ve göstermek için gelen Kṛṣṇa'nın Şahsına büyük minnet duyuyoruz.



## Azizler Kutsal Metinler ve Gurular

*Kutsal yerleri ziyaret etmekteki amaç, o kutsal yerlerde yaşayan aziz niteliğine sahip kişileri dinlemektir. Aşağıdaki bölüm, gerçeği Hindistan'da arayan Avrupalı üç öğrencinin Śrīla Śrīdhara Mahārāja ile yaptıkları konuşmayı içermektedir.*

**Śrīdhara Mahārāja:** Hindistan'a neden geldiniz?

**Öğrenci:** Hac için geldik. Navadvīpa, Vṛndāvana ve Jagannātha Purī gibi kutsal yerleri ziyaret etmek için.

**Śrīdhara Mahārāja:** Bütün bunları nereden öğrendiniz? Kitaplardan mı?

**Öğrenci:** Evet, Śrīla Prabhupāda'nın kitaplarından.

**Śrīdhara Mahārāja:** Hangi kitap?

**Öğrenci:** *Bhagavad-gītā*.

**Śrīdhara Mahārāja:** Ah. Bhaktivedanta Swāmī Mahārāja'nın *Bhagavad-gītā*'sı.

**Öğrenci:** Evet.

### **Bhagavad-gītā: "Kendini Düzelt"**

---

**Śrīdhara Mahārāja:** Yıllar önce, bir Alman bilim adamı *Bhagavad-gītā*'nın en üstün ruhanî eser olduğunu ifade etmişti. İddiası şuydu, *Bhagavad-gītā* açık bir şekilde bizlere çevremizi düzeltmek için değil kendimizi düzeltmek için çaba

göstermemiz gerektiğini öğütler. *Bhagavad-gītā*'nın verdiği öğüdün anahtarı budur: "Kendini düzelt." Çevremizde değişimler oluşturacak güce sahip değiliz. Bu Tanrının iradesiyle düzenlenir. Çevremiz, yani bizim dışımızda hareket eden güçlerin tümü değiştirilemez durumdadır. Çevremize müdahale etme yeteneğine sahip değiliz; bu sadece boşuna enerji kaybı olur. Aksine, kendimizi düzeltmeye çalışmalıyız ki bu yolla kendi dışımızdaki ortama uyum sağlayabilelim: yaşamdaki başarımızın anahtarı budur (*tat te 'nukampām susamīkṣamāṇo*). Yerine getirmek durumunda olduğumuz bir görevimiz var, ama faaliyetlerimizin sonuçlarına bağlanmamalıyız; sonuçlar Kṛṣṣa'ya bağlıdır (*karmaṇy evādhikāras te mā phaleṣu kadācana*). Biz kendi katkımızı yapıyoruz; binlerce, milyonlarca insan da katkıda bulunuyor, ortam yaratıyorlar. O hâlde biz görevimizi yapmalı ve nihayetinde ortaya çıkan sonucu en iyi sonuç olarak görmeliyiz, çünkü sonuç Mutlak tarafından düzenlenir. Bireysel faaliyetlerimizin sayısız sonucu var, ama biz mutlak iradenin herşeyi nasıl uyumlu hâle getirdiğini gözlemeli ve bu duruma ayak uydurmalıyız.

Tek sorumluluğumuz, görevimizin yerine getirilmesinden ibarettir. Asla belli bir ortama özlem duymamalıyız; ortam kendi tarzında gelişir. Onu değiştirme gücüne sahip değiliz. Aksine, elimizden geldiğince kendimizi değiştirmeye çalışmalıyız ki ortama uyum sağlayabilelim.

Sorumluluğumuz, asla eylemlerimizin sonuçlarından zevk almak, yarar sağlamak olmamalıdır. Belli bir sonuç elde etmek için çalıştığımızda, o sonucu elde etmediğimiz zaman hayal kırıklığına mı uğramalıyız? Hayır. Görevimizi yapmaya devam etmeliyiz. Katkımız her ne olursa olsun sonsuzluğa sunulmalıdır; sonsuz, sonuçları Kendi tarzında şekillendirecektir. Kṛṣṣa şöyle der, "Asla eylemin için belli bir sonuç beklentisinde olma. Aynı zamanda da tembellik yapma. Değersiz olma. Dıştan gelen sonuçlara bel bağlamadan görevini yapmaya devam et."

**Öğrenci:** Bunu yaparken Kṛṣṣa'yı hatırlamamız gerekir mi?



*Bhagavad-gītā* – en üstün ruhanî eser. Yüce Lord Sri Kṛṣṇa Arjuna'ya yol gösteriyor; “Kendini düzelt.”

**Śrīdhara Mahārāja:** Evet. O zaman Kṛṣṇa'yla bağlantı kurabiliriz ve zaman içinde farkına varırız ki ortamımız bizimle dosttur. Önceki eylemlerimizin tepkileri yok olunca, her dalganın bize iyi haber taşıdığını görürüz. Bencil tavrımız kaybolunca, kendimizi güzel dalgaların içinde buluruz. Bugüne kadar yapmış olduğumuz hatalardan kurtulmalıyız. Görevimizi yapmalı ve asla belli bir sonuç beklememeli, yapılan görevi sonsuzluğa göndermeliyiz.

### **Egoyu Eritmek**

---

Ve bir gün gelecek, bencil duygu eriyecek ve içeriden gerçek özümüz, sonsuz dünyanın üyesi birden uyanacak ve kendimizi o ortamın güzel dalgaları arasında bulacağız. Orada herşey güzeldir. Rüzgar güzeldir, su güzeldir, ağaçlar güzeldir, ilişkiye girdiğimiz herşey güzeldir, güzeldir.

İçimizdeki ego düşmanımızdır ve o egoyu eritmek için, uygun gördüğümüz şekilde, görevimizi yerine getirmeliyiz; ama

kendi isteğimiz doğrultusunda bir cevap beklememeliyiz. Eğer bu *karma-yoga*'yı benimsersek o zaman kısa sürede görürüz ki kendi bencil amacı için durmadan çarpık beklentiler içinde olan yanlış ego yok olmuş; içteki geniş, büyük ego ortaya çıkmış; o zaman tüm evrenle uyum içindeyizdir. Karşımızda uyum içinde bir dünya belirir ve bencil arzuların örtüsü yok olur.

Hastalığımızın nedeni bizim dışımızda değildir, aksine içimizdedir. Bir *paramahansa* Vaişnava'ya, en üst platformdan bir azize göre herşey yolundadır. O şikayet edecek birşey bulamaz. Kişi herşeyin tam anlamıyla iyi ve güzel olduğunu görebildiği zaman ilahî boyutta yaşamaya gelir. Sahte egomuz sadece kargaşa yaratır; o egonun eritilmesi gerekir. Ortam bize düşman diye düşünmemeliyiz. Karşımıza çıkan herşeyde Tanrı'nın lütfunu bulup çıkarmak için çaba harcamalıyız, hatta bu, aşikâr bir düşman olsa bile. Herşey Lord'un lütfudur, ama biz bunu göremiyoruz; hatta, tam tersini görüyoruz. Pislik bizim gözlerimizdedir.

Aslında herşey ilahîdir. Herşey Lord'un lütfudur. Hastalık gözlerimizdedir. Bizler hastalıklıyız ve eğer hastalık iyileşirse lütufkâr bir dünyanın tam ortasında olduğumuzu görürüz. Arzunun örtüleri, dünya ile ilgili gerçek bir değerlendirme yapma konusunda bizi yanıltan tek nedendir. Adanmışlık okulunun has öğrencisi, ortama karşı ve Lord'a karşı bu yaklaşımı benimseyecektir. Tanrı'nın iradesinin her yerde olduğunu görmeliyiz. Bir yaprak bile Yüce Otoritenin onayı olmadan kıpırdıyamaz. Her detay onun tarafından gözlenir ve kontrol edilir. Ortama iyimser bakmalıyız. İçimizde karamsarlık var. Her türlü kötülükten egomuz sorumludur.

## **Sonsuz Mutluluk**

---

Bu Vaişnavizm'dir. Eğer bunu yapabilirsek, o zaman kısa sürede, hastalığımız iyileşir ve sonsuz mutluluk ortamında oluruz. Şu anki eğilimimiz dışarıda gördüğümüzü iyileştirmektir. Şöyle düşünürüz, "Herşeyin benim kontrolümde olmasını, benim güzel irademi izlemesini istiyorum. Herşey

bana itaat ettiği zaman mutlu olacağım." Oysa bunun tam tersi bir tavrı benimsemeliyiz. Mahāprabhu'nun söylediği gibi:

*tṛṇad api sunīcena  
taror api sahiṣṇunā  
amāninā mānadena  
kīrtanīyaḥ sadā hariḥ*

İçinde bulunduğumuz ortama direnç göstermemeliyiz. Yine de, karşımıza hoş olmayan şeyler çıkarsa büyük sabırla tahammül etmeliyiz. Ve eğer biri bize saldırırsa hiddete kapılmayacağız; aşırı ölçüde hoşgörülü olacağız. Herkese saygı göstereceğiz; saygı beklemeyeceğiz.

Bu şekilde, en az enerji ve zaman harcayarak en yüksek amaca yani Kṛṣṇa'nın Kendisinin yaşamakta olduğu boyuta ulaşabiliriz. O, varoluşun en temel boyutudur. O zaman geldiğinde, ruhu örten bütün kılıflar kaybolur ve ölür, içsel ruh uyanır ve bakar ki, Vṛndāvana'da Kṛṣṇa ve adanmış kullarıyla beraber güzel bir dalganın içinde oynuyor, dans ediyor ve eğleniyor. Peki, Vṛndāvana nedir? O ne ders alınacak bir masaldır ne de hayal ürünü bir öykü. Bütün evrenin en geniş ve en büyük boyutu güzellik, hoşluk ve mutluluktur ve bu da Vṛndāvana'da tam anlamıyla mevcuttur. Gerçeğin o mekânına derinlemesine dalmalıyız.

Egomuz, bizleri *māyā*da, yanılgıda, dertlerin yüzeyinde dalgalandırır. Sahte şeyler ve bencil doyum arayışı bizleri buraya getirdi; bunların kökten yok edilmesi gerekir. Sonra, içimizdeki altın özlerimiz dışarıya çıkar ve görürüz ki Kṛṣṇa ile Vṛndāvana'da, mutlulukla dans edilen mekândayız.

## **Hegel'in "Self-Determinasyonu"— Kendi Geleceğini Belirleme**

---

Hegel dilinde buna "self determinasyon" denir. Self determinasyon yani kendi geleceğini belirleme, yaşamak için ölmemiz gerekir demektir. Maddesel yaşantımızı ve bütün maddesel alışkanlıklarımızı bir kenara bırakmalıyız; eğer gerçek

bir yaşam elde etmek istiyorsak, bu hâlimizle ölmeliyiz. Sahte egomuzdan vazgeçmeliyiz. Sadece insan doğumunun deneyimlerinden değil, değişik doğumlardan, hayvan doğumlarından, ağaç doğumlarından ve daha pek çok doğumlardan edindiğimiz maddesel alışkanlıklarımız ince formlar hâlinde egomuzda toplanmıştır. Kr̥ṣṇa bilinci sahte egonun toptan eritilmesi demektir. İçimizdeki o uydurma, bencil form düşmanıdır. Gerçek ben umutsuz bir hâlde sahte egonun altında gömülüdür. Unutkanlığımızın derinliği öylesine fazladır ki, kim olduğumuzu bile bilmiyoruz. Bu nedenle, Alman düşünür Hegel'in dediği gibi, "yaşamak için ölmek" zorundayız.

Gerçek kendisi içindir ve kendi başınadır. Dünya bizlerin bencil amaçlarımız için yaratılmadı; dünyanın evrensel bir amacı vardır ve bizler de o amacın parçalarıyız. Bütünle uyum içinde olma anlayışına ulaşmalıyız. Bütünün tamamı Kr̥ṣṇa'dır ve O kendi tarzında dans ediyor, oynuyor ve şarkı söylüyor. Bizler o ahenkli dansa katılmalıyız.

Zerresel hâlimizle sonsuzun bizim tarafımızdan kontrol edileceğini mi düşünmeliyiz? Herşey bizim keyfimize göre mi sürüp gidecek? Bu tasavvur edilecek en çarpık, en aşağılık amaçtır ve bizler bu hastalıktan dolayı acı çekiyoruz. Toplumdaki asıl sorun budur. Sorgulamamız bunu çözmeye doğrultusunda olmalıdır.

**Öğrenci:** Bu maddesel yaşamı tamamen bırakmamız anlamına mı geliyor?

**Śrīla Śrīdhara Mahārāja:** Bir anda değil. Herkes, kendi özel durumuna göre, zaman içerisinde gelişmelidir. Eğer dünyasal yaşama çok fazla yakınlık duyan bir kişi birden bire bunu bırakırsa, verdiği yeminleri tutamayabilir; tekrar düşebilir. Bu nedenle, kişisel kapasiteye göre yavaş yavaş ilerleme kaydetmeliyiz. Buna dikkat etmek gerekir ama yine de, herşeyi bırakmaya ve kendimizi tamamen en yüksek göreve adamaya her zaman can atmalıyız. Yeterince cesareti olanlar, "Kr̥ṣṇa beni korur, ben Tanrı adına atlıyorum. O her yerdedir; O beni kucağına alır," diye düşünerek bilinmeyene atlarlar. Gerçeğe gerçekten heves duyan kişi öne çıkabilir.

**Öğrenci:** Bir sorunum var. On yıldan beri bu uygulamayı yaşamıma geçirmeye çalışıyorum. On yıldır et, balık ve yumurta yemiyorum. Maddesel şeylerden uzak duruyorum, onlar beni çekmiyor. Bunların hepsini geride bıraktım. Ama bırakmak istediğim ve aynı zamanda istemediğim tek bir şey var. Bu da *gañja* (marijuana).

**Śrīdhara Mahārāja:** Bu küçük birşey. Üç tane gerçek zorluk var: birincisi kadınlar, ikincisi para ve üçüncüsü ad ve ün. Bu üçü düşmanımızdır. Marijuana, uyuşturucu küçük birşeydir. Kim olsa onu kolayca bırakabilir. Oysa bu üç şey her bir hayvanın, ağacın, kuşun, insanın ya da tanrının temel beklentisidir. Bu üç şey her yeredir. Oysa uyuşturucu ve benzeri geçici alışkanlıklar önemsiz şeylerdir ve kolayca üstesinden gelinebilir.

Uyuşturucuya nasıl yavaş yavaş alıştıysak, yavaş yavaş bırakmalıyız, birden bire değil. İkinci Dünya Savaşından hemen sonra, Hitler'in hava generali Goering fazla dozda uyuşturucu kullanmaya alışmıştı. Ama hapse girince uyuşturucu verilmedi. Hastalandı ama tedavi devam etti ve sonunda iyileşti. Hastalığı ilaçla iyileşti. Bizler buraya gelen çok sayıda afyonkeşin tapınakta kaldıklarını ve zamanla alışkanlıklarından vazgeçtiklerini gördük.

Pek çok sözde "*sādhu*" marijuana içiyor. Konsantrasyona yardım eder ama o konsantrasyon maddesel zihinle ilgilidir. Uyuşturucu inancı zedeler. İnancın düşmanıdır. İnanç dışında hiçbir maddesel uyuşturucu bizi arzuladığımız hedefe götürmez. Yanlış yolda olan ruhlar marijuana, haşhaş ve daha pek çoklarının meditasyonumuzda bize yardımcı olacağını düşünürler. Belki birşeyler yapabilir ama bu maddeseldir ve ihtiyaç anında bizi hayal kırıklığına uğratar. Bu tür şeyler çok yukarılara yükselmemizde bize yardımcı olamazlar.

## **Seks, Uyuşturucu ve Altın**

*Śrīmad Bhāgavatam* (1.17.38) bu beş şeyden kaçınılmasını öğütler: *dyūtam* kumar veya diploması; *pānam* uyuşturucu, çay, kahve, betel ve diğerleri: *striyaḥ* bir kadınla yasa dışı aşk

ilişkisi; *sūnā* kasaplık ve altın alım satımı. Altın ticareti insanları inanç yolunda ilerleme konusunda duygusuzlaştırır. Bu beşi, kişiyi baştan çıkarır.

Aşkınlık üzerinde yapılan meditasyonumuzda, uyuşturucunun bize yardımcı olacağı çılgınlığına gelince, Devarşī Nārada bu konuda şöyle der, *yamādibhir yoga-pathaiḥ kāmaloḥba-hato muhuḥ*: meditasyonla elde ettiğimiz şey bile geçicidir, kalıcı bir etkiye sahip değildir. Bizlere sadece saf adanmışlık yolundaki gerçek inanç yardım edebilir.

### **Azizler: Yaşayan Kutsal Metinler**

**Öğrenci:** O hâlde inancımızı Kr̥ṣṇa bilincinde nasıl geliştirebiliriz?

**Śrīdhara Mahārāja:** Kr̥ṣṇa bilinci ile nasıl karşılaştın.

**Öğrenci:** *Bhagavad-gītā* okuyarak.

**Śrīdhara Mahārāja:** *Bhagavad-gītā*'yı yani kutsal metinleri okuyarak. Ve kutsal metinler kim tarafından yazıldı? Azizler tarafından. O hâlde azizlerle bir arada olmak ve kutsal kitapların öğüdünü almak, her ikisi de gereklidir. Aziz canlı metindir, kutsal metin ise bize pasif şekilde öğüt verir. Aziz bize aktif olarak yaklaşabilir, pasif olarak da kutsal metinlerden yararlanabiliriz. Kutsal metinlerle ve azizlerle bağlantı, en üst farkındalığı elde etmemizde bize yardımcı olurlar: *sādhu śāstra kṛpaya haya*. Azizler daha güçlüdürler. Kutsal metinlerin öğüdüne göre yaşam sürenler kutsal metinlerin bedenlenmiş hâlidirler. Onlarla ilişkide olunca, onların lütfuyla, bunun gibi yüksek ve ince bilgiyi ve inancı özümseyebiliriz.

Nihai hedefe ulaşma girişimlerimizde edindiğimiz bütün deneyimler boştur; bizi oraya sadece inanç götürebilir. Manevî dünya uzaktadır, bizlerin sınırlı görsel, işitsel ve zihinsel deneyimlerimizin çok ötesindedir. Gözün, kulağın ve zihnin deneyimi çok yavan ve sınırlıdır, oysa inanç yükselebilir ve bu bölgeyi delip dışarıya çıkabilir; aşkın ülkeye girebilir.

İnanç, kutsal metinler ve azizler aracılığı ile geliştirilmelidir. Onlar ruhanî dünyanın gerçek ve bu dünyanın da sahte olduğunu anlamamıza yardım edeceklerdir. O zaman, bu





Śrīla Śrīdhara Mahārāja Hindistan'da, Navadvīpa'daki kendi *āśramasında* ders veriyor. “Kutsal metinlerle ve azizlerle bağlantıda olmak gerçek farkındalığa ulaşmamızda bize yardımcı olabilir.”

maddesel dünya bizim için gece olur, diğeri ise gündüz. Şu anda, ebedî dünya bizler için karanlıktır, bizler bu ölümlü dünyada uyanık hâldeyiz. Bir kişi için gece olan, diğeri için gündüzdür. Bir azizin gözü bir konuya açıktır, bir haydut ise başka bir boyutta çalışır. Onlar iki ayrı dünyada yaşarlar. Bilim adamı bir dünyada yaşar, bir serseri başka bir dünyada. Bir kişinin gündüzü, diğerrinin gecesidir. Sıradan insanlar Einstein ve Newton'un görmüş oldukları şeyleri göremezler ve sıradan insanın gördüğü şeyler büyük adamlar tarafından görmezden gelinir. O hâlde, o boyuta olan ilgimizi uyandırmamız ve bu boyutun ilgilerini görmezden gelmemiz gerekir.

### **III. Dünya Savaşı: Bırakın Ne Olacaksa Olsun**

**Öğrenci:** İnsanların çoğu nükleer savaş endişesi içindeler. Çok yakında gerçekleşeceğini düşünüyorlar.

**Śrīdhara Mahārāja:** Bu çizgi üzerinde bir nokta, düzlem üzerinde bir çizgi ve madde üzerinde bir düzlemdir. Pek çok kez savaşlar geldi geçti; pek çok kez güneş, Dünya ve güneş sistemleri kayboldular ve yeniden ortaya çıktılar. Biz ebediyet konusunda bu düşünce içindeyiz. Bu nükleer savaş küçük bir noktadır; ne olacak? İnsanlar her an ölüyorlar; Dünya ölecek, bütün insan topluluğu yok olacak. Bırakın ne olacaksa olsun.

Biz ebediyette yaşamaya çalışmalıyız; belli bir zaman veya mekânda değil. Kendimizi ebedî çıkarımız için hazırlamalıyız, geçici bir çare için değil. Güneş, ay ve bütün gezegenler görünür ve kaybolurlar: ölürler ve sonra yeni baştan yaratılırlar. Böyle bir ebediyet içinde yaşamak zorundayız. Din bizlerin o yönümüzü kapsar. Bizlere herşeyi bu bakış açısından gözlememiz söylendi: sadece bu beden değil, insan ırkı, hayvanlar, ağaçlar, bütün dünya ve hatta güneş kaybolacak ve yeniden ortaya çıkacak. Yaratılış, yokoluş, yaratılış, yokoluş, yanılış ülkesinde ebediyen sürecek. Öte yandan, ebedî olan bir başka dünya vardır; bizlerden oraya girmemiz, evimizi o boyutta yapmamız istenir; o boyut ne ölümün pençelerine düşer, ne de herhangi bir değişimden dolayı acı çeker.

*Bhagavad-gītā*'da (8.16) şöyle denir:

*ābrahma-bhuvanāl lokāḥ  
punar āvartino 'rjuna  
mām upetya tu kaunteya  
punar janma na vidyate*

"Hatta Lord Brahmā, yaratıcının kendisi bile ölmek zorundadır. Maddesel dünyadaki en yüksek gezegen olan Brahmāloka'ya kadar tüm maddesel enerji böylesi değişimlere uğrar."

Ama eğer yanlış anlama alanını aşarsak ve doğru anlama alanına girersek, o zaman orada yaratılış ve yok oluş yoktur. O ebedîdir ve biz de o toprağın çocuğuyuz. Bedenlerimiz ve zihinlerimiz gelip giden, yaratılıp yok olan bu toprağın çocuklarıdır. Bu ölüm dünyasından dışarıya çıkmamız gerekir.

### **Nektar Bölgesi**

Bizler böyle bir alandayız. Ne yapmak gerekir? Dışarıya çıkmaya çalışın. Bu ölümlü alandan dışarıya çıkmak için elimizden geleni yapın. Azizler bize şöyle derler, "Eve gel sevgili dost, eve gidelim. Neden yabancı bir ülkede gereksiz yere bunca sıkıntı çekiyorsun? Ruhanî dünya gerçektir; bu maddesel dünya gerçek değildir: ortaya çıkar, kaybolur, gelir gider. Bu bir komedi! Komedi dünyasından gerçeğe gelmeliyiz. Burada, bu maddesel dünyada sadece tek bir savaş olmayacak, savaşlar savaşları izleyecek.

Bir nektar bölgesi var ve bizler aslında o ölümsüz nektarın çocuklarıyız (*śṛṅvantu viśve amṛtasya putraḥ*). Nasıl olduysa yanlışlıkla buraya geldik, oysa aslında ebedî olan o toprağın çocuklarıyız; orada doğum ve ölüm yoktur. Geniş ve açık bir yürekle oraya yaklaşmalıyız. Bu Śrī Caitanya Mahāprabhu tarafından ifade edildi ve *Bhagavad-gītā*, *Upaniṣadlar* ve *Śrīmad Bhāgavatam* hepsi de aynı şeyi onaylıyorlar. Orası bizim güzel, çok güzel evimizdir; Tanrı'ya dönmek, yuvaya dönmek ve başkalarını da bizimle beraber götürmek için elimizden geleni yapmalıyız.



## Fosilciliğe Karşı Öznel Evrim

*Aşağıdaki bölüm Śrīla Śrīdhara Mahārāja ile nörofizyolog Dr. Daniel Murphey, Ph.D. arasında geçen konuşmadan alınmıştır.*

Darwin, evrim teorisini, fosilciliği getirmiştir, Vedānta ise öznel evrimi getirmiştir. Darwin'in nesnel evrimine göre bilinç maddeden evrimleşir. Önce nesne vardır ve onun gelişimi ile taştan yaşam gelir, bilinç gelir. Bu nesnel evrimdir. Oysa nesne görelî bir terimdir; özne olmadan nesne ayakta duramaz. Özne başlangıçtaki özdür. Duyumsanan her neyse, öznel okyanusta bir düşünceden ibarettir. Bu bakımdan özne, bilinç önce gelir. Nesne, yani kaba olan inceden gelir.

Kṛṣṇa, Maha-Viṣṇu formunda belli bir enerjiyi kullanmaya başlayınca, maddesel enerji hareket etmeye başlar ve birşey üretir (*mayādhyakṣeṇa prakṛtiḥ sūyate sa-carācaram*). İlk ürün genel bir egodur. Sonra, yavaş yavaş, genel egodan çok sayıda bireysel egolar yayılmaya başlar. Bu dünyanın deneyimi, egodan kaynaklanır. Ego cehalet hâliyle ilişkiye girince, form ortaya çıkar. İyilik hâliyle ilişkiye girince güneş ve ışık doğar. Sahte ego doğanın bu üç hâliyle bağlantıya girince, duyuların nesnelere, maddesel duyuları ve duyusal algılama gücünü yaratan üçlü bir oluşum gerçekleşir. Bu demektir ki, inceden kaba ortaya çıkar.

## Darwin'in Hayaleti

---

Bu Vedāntik evrimdir. Oysa Darwin'in teorisi, kabadan ince gelir, der. Şu anda, insanlar taşın bilinç yarattığı Darwin teorisinden hoŐlanıyorlar. Darwin'in nesnel evrimi bizleri yuttu. Dış olarak, bizler buna tepki gostersek, nefret etsek bile, yine de Darwin teorisinin hayaleti bizleri yutmuş durumda. Bu yuzden, onların, bilincin taştan daha değerli olduğunu anlamalarını sağlamak zordur. Bilinç için taş üretmek kolaydır; taş için bilinç üretmek zordur. Bilinç daha değerlidir; taş daha az değerlidir. Dolayısıyla, daha değerli olan, daha az değerli olan birşey üretebilir, oysa daha az değerli olan birŐeyin nasıl daha değerli birşey üretebildiğini açıklamak zordur.

## Fosil Babalar

---

Maddeci bilim adamları, incenin kabadan geldiğini düşünürler. Bu ters bir durumdur. Doğrusu bunun aksidir. "Fosil-babacılık" değeril "Tanrı-babacılık". Onların teorisi "fosil-babacılık"dır: fosil herkesin babasıdır. Bilim adamları herşeyin yukarıya doğru hareket ettiğini düşünürler. Bu doğru değerildir. Herşey aşağıya iner. Bu *Bhagavad-gītā*'da anlatılıyor (15.1)

*urdhva-mūlam adhaḥ-śākham  
aśvatthaṁ prāhur avyāyam  
chandāmsi yasya parṇāni  
yas taṁ veda sa veda-vit*

"Bu maddesel dünya ağacının kökleri yukarıya bakar, dalları ise aşağıya uzanır. Bu ağacın yaprakları Vedik ilahîlerdir. Bu ağacı ve kökenini anlayan kişi *Vedalar*'ı gerçekten bilendir." O hâlde, Vedik bilgiye göre, herşey yukarıdan aşağıya hareket eder, aŐađıdan yukarıya değeril.

Ruhu madde yaratmaz; aksine ruh en küçük zerresinde madde kavramını barındırır. Bu egzama gibidir, bir hastalıktır. Dünya, sağlıklı bedende egzama gibidir. Vedantik anlayış böyle der. Eğer taş ruhu üretebilseydi, bu gerçekten de hari-

kulade bir mucize olurdu, ama ruhun taş kavramını oluşturduğunu düşünmek bizler için daha kolay ve daha mantıklıdır. Ruhta çok fazla kavram bulunur ve bunlardan bir tanesi de taştır. Bunların hepsi bilinç boyutunda oluşur. Ama taşın ruhu ya da bilinci üretebilmesi zordur, saçmadır, algı ve mantık dışıdır. Doğrusu bunun tam tersidir; 'dünya zihnin içinde, zihin dünyanın içinde değil' diyen Berkeley'in teorisinde olduğu gibi. Bizleri bu maddesel dünyaya getiren tek neden, gerçek olandan sapmış olmamızdır. Bu sapmanın nasıl ve nerede başladığı üzerinde düşünülebilir. Ama gerçek olandan sapma, bizleri bu sahte alana getirmiştir.

O hâlde herşeyi bilinç üretir. Bilinç ebedîdir; bu dünya ebedî değildir, geçici bir üründür ve geçici olan taş ebedî bilinci yaratamaz. Saf bilinç ebedî öznedir (*nitya sanātana*). Ürün değil, ürün yaratandır. Eter ateşi ve toprağı üretebilir ama toprak eteri üretemez. İnce olan kaba olandan daha etkindir. Kaba olan ikincil önemdedir. Ruh, *ātmā*, birinci derecede öneme sahiptir. Herşeyin başlangıcı bilinç olmalıdır; başlangıç noktası ilgi gösteren taraftan başlamalıdır. Ruh ilgiyle donanmıştır, taşın ise ilgisi, planı veya projesi yoktur. Oysa herşeye yayılmış bir plan ve amaç vardır ve önemli olan da odur. Mutlak'ın, özgün unsurun sahip olduğu özellik bu düşünceye göre değerlendirilmelidir. Sınırlı özelliğe ve kapasiteye sahip bir nesne nihai neden olamaz. Yalnız sınırsız niteliğe ve kapasiteye sahip olan şey bütününen nedeni olabilir. Bu daha akla yakın bir düşüncedir. Bilim bunu farketmek zorundadır. Bu bakımdan, bilimin yavaş yavaş felsefeyle buluşmaya çalıştığını düşünenler var.

## **Karmik Bumerang**

---

Maddeci bilim, yalnızca maddesel dünyanın çemberini genişletiyor. Oysa sömürme eğilimini artırmak bize yardımcı olamaz. Bilim doğadan güç ödünç alıyor, güç gasp ediyor. Newton'a göre: "Her eylemin karşısında ona eşit ve zıt bir eylem vardır." Bizler bu gerçeğin bilincinde olmalıyız. Buradaki edinimlerimiz bir hiçtir: bumerang gibi, sığır dönecektir.

O hâlde bilimsel gelişme gelişme değildir. Yanlış yönde "gelişmedir". Aslında, her canlı varlığın başta gelen ilkesi kendisini kurtarmaktır. İlk ilke budur ve başlangıç noktamız da bu olmalıdır.

*Upaniṣadlar*'da şöyle denir, *asato mā sad gamayo tāmāso mā jyoti gamayo mṛtyor mā amṛta gamayo*: "Ben ölümlüyüm; beni ebedî yap. Ben cahilim, bilgisizlikle doluyum; beni bilime, bilgiye götür. Ve acıların tehdidi altındayım; beni mutluluğa yönelt." Araştırma çalışmamıza bu üç aşamadan başlamalıyız; kişi kendisini ve dünyayı nasıl kurtarabilir; karanlık nasıl yok edilir ve aydınlığa ulaşılır; acı nasıl yok edilir ve nasıl nektarın; ebediyet, bilgi ve mutluluğun (*sac-cid-ānandam, satyam, śivam, sundaram*) güzel yaşamı tadılabilir.

## Bilim Kendisini Yer

---

Araştırmamızın çizgisi bu olmalıdır; bunun dışındaki bütün sorgulamalar sahtedir. Bu sözde bilimsel araştırmalar boşa çabadır. İntihardır. Atom üzerinde araştırma yapanlar, bu türlü bilimin kendi kendini yediğini yakında kanıtlayacaklar; bu türlü bilim kendi kanını emiyor. Kendi etiyle, arkadaşlarının etiyle besleniyor. Maddesel bilimin bilgisi bilgi değildir. Bizler yaşamsal olan saf ve gerçek bilgiyle tanışmak zorundayız. Kendimizi ve başkalarını o bilgiye yoğunlaştırmalıyız, karanlığı yok edip aydınlığı getirmeliyiz, acıyı yok edip ebedî barışı oluşturmamızdır.

Bilim sömürünün yetkilerini genişletmek demek değildir; çünkü bunun tepki yaratacağı çok iyi biliniyor. Sömürü alanımızı genişlettikçe bizler de kaçınılmaz olarak sömürüleceğiz. Eğer bir kişi bilerek suç işlerse o zaman cezası daha fazla olur. Bu nedenle, sözde bilimsel ilerleme intihardır. Ve açıkça ispatlanmıştır: şu anda dünyaya egemen olan ülkeler birbirlerini atomik silahlarla, bilim adamlarının en üstün ürünleriyle, tehdit ediyorlar.



## Nötron Bombası: Ölüm Işını

---

Atom bombası ve nötron bombası arasındaki fark nedir? Nötron bombası insanları öldüren ama yapılara zarar vermeyen ölüm ışını gibi birşeydir. Nötron bombası: insan yok olacak, evler, binalar ve diğer herşey geride kalacak. Yatak kalacak, mobilya, herşey kalacak, sadece yaşam gidecek, bedenler çürüyecek. Nötron bombasının etkisi budur.

Ve muzaffer olanlar bütün bu şeylerden zevk almaya gelecekler. Ölü bedenleri kaldırmak zorunda kalacaklar ve o yerleri kendi adamlarıyla dolduracaklar. Bu, sömürü mekânındaki etki ve tepkidir.

İşte bu yüzden bu uygarlık, intihar uygarlığıdır. Uygarlık köküne kadar çürümüş durumdadır. Onlar, doğayı insan toplumunun çıkarı için sömürüyorlar oysa bu, kurşuna kadar faiziyle birlikte ödenmesi gereken bir borca girmek demektir. Kendileri buna inanmadıkları için iyileşmeleri söz konusu değildir. Bu borcu ödemeye zorlanacaklardır; doğa onları affetmez. Doğa bir bilgisayar gibi hesap yapar. O hâlde, bu uygarlık anti-uygarlıktır; tamamen kokuşmuştur, ruh dünyasını gözlerden saklar, ruh dünyasına ihanettir. Oysa bizim politikamız farklıdır: sade yaşa, yüksek düşün.

Bizim politikamız kötü pazarlıktan en iyi şekilde yararlanmak olmalıdır. Her nasılsa buraya gelmiş bulunuyoruz, o hâlde zamanımızı ve enerjimizi öyle kullanmalıyız ki bu dünyadan en az sömürüyle çıkıp gidelim.

— *Yayıncının notu: bu görüşmeden kısa bir süre sonra Dr. Murphey, Śrīla Śrīdhara Maharaj'dan inisiyasyon alarak öğrencisi oldu.*



## Dört

---

# Ruhun Kaynağı

*İnsan çağlar boyu ruhun kaynağını araştırmıştır. Bu kısa bölümde Śrīdhara Mahārāja, bütün sorular içinde en yaşamsal olan şu sorulara cevap veriyor: "Ben kimim? Nereden geldim?"*

"Ruh bu dünyada ilk olarak nasıl göründü? Bu maddesel dünyaya, ruhanî varoluşun hangi evresinden düştü?" Bu, ön bilgi gerektiren kapsamlı bir sorudur.

Bu dünyaya gelen iki sınıf ruh, *jīva* vardır. Bir sınıf, *nitya-līlā* için yani Kṛṣṇa'nın ebedî oyunları için ruhanî Vaikuṅṭha gezegenlerinden gelir. Diğer sınıf ise yapısal ihtiyaç nedeniyle gelir.

*Brahmajyoti*, ayırt edilmeyen marjinal (sınırsal) boyut, sonsuz *jīva* ruhun, yani birbirinden ayırt edilemez özellikteki atomik ruhanî zerrelerin kaynağıdır. Tanrı'nın aşkın bedeninin ışınları *brahmajyoti* olarak bilinir ve *brahmajyoti*-nin ışını *jīva*dır. *Jīva* ruh, o aydınlığın içerisinde bir atomdur ve *brahmajyoti* sonsuz sayıdaki *jīva* atomların ürünüdür.

Genellikle, ruhlar canlı ve gelişen *brahmajyotiden* yayılırlar. *Brahmajyotinin* içindeyken dengeleri bir şekilde bozulur ve hareket başlar. Ayırt edilmeyenden ayırt edilen başlar. Tekdüze bilincin boş sayfasından, bilinçli bireysel birimler ortaya çıkar. *Jīva* bilinçli olduğu için özgür iradeye sahiptir. Bu yüzden marjinal pozisyondan, ya sömürü tarafını ya da adanmışlık tarafını seçer.

*Kṛṣṇa bhuli sei jīva anādi bahirmukha. Anādi* başlangıcı olmayan demektir. Bizler sömürü ülkesine girince, zaman, mekân ve düşünce faktörüne dahil oluruz. Ve sömürmeye başlayınca, negatif borç ülkesindeki etki ve tepki devreye girer. Efendiler olmak için çaba harcasak da kaybedenler oluruz.

Goloka ve Vaikuṅṭha'nın hizmetkârları da *brahmaṇḍanın*, maddesel evrenin sınırları içinde görünürler, oysa bu sadece bir oyundur, *lilā*dır. Onlar salt Lord'un oyunlarında rol almak için daha üst boyuttan gelirler ve sonra dönerler. Düşmüş ruhlar ise *brahmajyoti* içerisindeki marjinal pozisyondan gelirler, Vaikuṅṭha'dan değil.

Ruhun maddesel dünyadaki ilk durumu Brahmā'nın, yaratıcının durumuna benzer. Sonra, *karması* onu kaplan gibi bir hayvanın bedenine taşıyabilir, orada kaplansı zihin yapısına bürünür. Veya bir ağacın ya da bir sarmaşığın bedenini alır; orada farklı izlenimlerle sarmalanır. Bu şekilde kişi etki ve tepkiye karışmış olur. Durum karmaşıktır; Belli bir atomun tarihsel detaylarını incelemek gereksizdir. Bizler genel olanla yani; saf bilinç nasıl maddesel kavrama dönüşür, bununla ilgileniyoruz.

## Bilincin Elektronları

Madde ruhtan bağımsız değildir. Bizler sonsuz sayıda küçük ruhanî ışınlar, bilinç elektronları hâlinde *brahmajyoti*-deki sınırsal enerjide dengedeyizdir. Bilinç, özgür iradeye sahip olmak demektir, çünkü özgür irade olmadan bilinç ortaya çıkmaz. Atomik zerre boyutundaki bilinç çok zayıf iradeye sahiptir ve bazı *jīvalar*, özgür iradelerini yanlış kullanarak şanslarını maddesel dünyada denerler. Onlar yüce otoriteye boyun eğmeyi reddettiler; yönetmek istediler. Bu yüzden, *jīva* bu hastalıklı yönetme düşüncesiyle sömürü dünyasına girer. *Bhagavad-gītā*'da (7.27) şöyle denir:

*icchā-dvesa samutthena  
dvandva-mohena bhārata  
sarva-bhūtāni sammoḥam  
sarge yānti parantapa*

"*Jivada* kaba şekilde, iki ilke uyanır: nefret ve arzu. Sonra, zaman içerisinde, ruh maddesel dünya ile karışmak üzere aşağıya iner." Önce kaba şekliyle sempati ve antipati gelişir; bu, tomurcuktan iki yaprağın fişkırması gibidir. Ve yavaş yavaş bu iki şey bu maddesel dünyaya derinlemesine dalmamıza yardımcı olur. Ruh sömürü dünyasından emekli olduktan sonra, ruh-can olarak *brahmajyotideki* ilk konumuna dönebilir. Ama eğer daha önceki adanmışlık faaliyetleriyle kendini adamaya eğilim kazanmışsa orada kalmaz; *brahmajyotiyi* delip geçer ve *Vaikuṅṭha*'ya yönelir.

Ruh neden adanmışlık dünyasına değil de sömürü dünyasına gelmiştir? Bunu onun yaratılışından kaynaklanan ve özgür iradeye sahip yapısına bağlamak gerekir. Bu özgür bir seçimdir. *Bhagavad-gītā*'da onaylanmıştır ki (5.14):

*na kartṛtvam na karmāni  
lokasya sṛjati prabhuh  
na karma-phala-saṁyogam  
svabhāvas tu pravartate*

"Sömürü ülkesine girmekten ruh sorumludur." Sorumluluk ruha aittir, aksi hâlde ruhun umutsuz durumundan Lord sorumlu olurdu. Oysa Kṛṣṇa, ruhun maddesel dünyaya tutsak olmasından, yaratılışından gelen özgür iradenin sorumlu olduğunu söyler. Ruh bilinçtir ve bilinçlilik özgürlüğe sahip olmak demektir. Ruh atomik olduğu için özgür iradesi kusurlu ve savunmasızdır. O özgür iradenin sonucuna göre bazıları maddesel dünyaya gelirler, bazıları ise ruhanî dünyaya giderler. O hâlde sorumluluk bireysel ruha aittir.

## Hata Yapma Hakkı

Bir zamanlar, Hintli bir politik lider, Śyāmasundara Cakravarti, ruhanî öğretmenimiz Prabhupāda'ya sordu; "Tanrı neden *jīvaya* böylesine özgürlük bahsetti?" Prabhupāda ona şunları söyledi, "Siz özgürlük için savaşıyorsunuz. Özgürlüğün değerini bilmiyor musunuz? Ruh, özgürlük olmadan, salt

maddeden ibarettir." Özgürlük bize doğru ya da yanlış yapma seçeneğini sunar. Bir zamanlar Gandi, İngiliz otoritelerine şöyle demişti, "Bizler özgürlük istiyoruz." Onlarsa şöyle cevaplamışlardı, "Siz kendinizi yönetmeye uygun değilsiniz. Uygun hâle geldiğiniz zaman veririz." Sonunda Gandi onlara dedi ki, "Biz hata yapmak için özgürlük istiyoruz." O hâlde özgürlük sadece doğru yönde hareket etmeyi garanti etmez; özgürlüğün değeri doğru ve yanlıştan bağımsızdır.

Özgür irade ancak Mutlak Gerçekle beraber olduğu zaman mutlaktır. Bizler sonlu olduğumuz için özgür irademiz de zerre kadardır. Hata yapma olasılığı vardır. İlk seçimimiz egemen olmaktı ve bu yüzden, zaman içerisinde egemenlik dünyasına geldik. Bu ilk eylemin sonucu olarak diğer şeyler gelişmiştir. Dolayısıyla türler de, yarı tanrılardan, daha aşağıdaki ağaçlara ve taşlara kadar farklı mertebelerde sıralanmıştır. Sudan bedenler, gazdan bedenler; burada bulabildiğimiz herşey bu şekilde evrimleşmiştir. Herhangi bir embriyo formunun gelişimini harekete geçiren ilke ruhtur ve herşey ruhtan evrimleşir.

# Ölümlü Olanın Ötesindeki Bilgi

Ölümlü olanın ötesindeki bilgi doğru bilgidir. Maddesel bilginin hiçbir değeri yoktur, çünkü dayanıklı değildir. Kalıcı bilgi için başka yerde araştırma yapmalıyız. Gerçek bilgi dengelidir; sağlam bir temele sahiptir, Vedik eğitim o bilginin nasıl kazanılacağını ele alır. *Veda* sözcüğü, "Bil" anlamına gelir. Neden bilmen gerekir, hiçbir gerekçe gösterilmez, hiçbir açıklama yapılmaz: sadece "Bil."

Ruhanî mekânda kuşku olmadığı için, kandırmak imkânsızdır. Bu basit, dolaysız bir alışverıştır — "Bil." O aşkın mekânda herkes en güvenilir dosttur ve davranışlarında hiçbir leke, pürüz yoktur. Orada hiçbir kandırmaca eğilimi mümkün değildir, bu nedenle de kuşku yoktur. Burada, yanlış anlama ve kuşku mekânındayız, bu nedenle herşeyi incelemek isteriz. Bizler herkesin birbirini kandırdığı, savunmasız ve bozuk bir mekânda yaşıyoruz. Başkalarına güvenemeyiz, çünkü bizi aldatabilirler. Oysa kandırmanın bilinmediği yerde ilişkiler basit ve dürüsttür. Bu nedenle, o mekândan gelen öneriler için herhangi bir neden ileri sürülmez. Şimdi, soru şudur; o türlü, gerçek, kapsamlı ve yanıltıcı olmayan bilgiye nasıl ulaşmalı? *Bhagavad-gītā*'da (4.34) Kṛṣṇa der ki:

*tad viddhi praṇipātena  
paripraśnena sevayā  
upadekṣyanti te jñānaṁ  
jñāninas tattva darśinaḥ*

Ölümlü olanı aşan bilgiyi öğrenmek için kendini tanımış bir ruha yaklaşmalısınız, onu ruhanî öğretmeniniz olarak kabul etmelisiniz ve ondan inisiasyon almalısınız. Boyun eğerek soru sormalı ve ona hizmet sunmalısınız. Kendini tanımış ruhlar size bilgi aktarabilirler çünkü gerçeği görmüşlerdir."

## Yüksek Bilgi

Bizler bilgi ülkesine; teslimiyetle, dürüstçe soru yönelterek ve hizmet tavrı içinde yaklaşmalıyız. O mekâna kölelik zihniyetiyle yaklaşmalıyız. Daha üst bilgi, daha alt statüdeki kişiye hizmet etmez. Eğer mükemmel bilgi istiyorsak o zaman Yüce Lord'a hizmet etmek zorundayız. O bizleri Kendi amacı için kullanır; biz onu değil. Bizler bu maddesel dünyada öznelere olabiliriz ama o mekânın süper bilgisi tarafından kullanılmak için nesne olmak zorundayız. Eğer o üst bilgi ile bağlantı kurmak istiyorsak, bu tavırla yaklaşmalıyız.

*Pranipāta*, buradaki deneyimimi tamamladım anlamına gelir; bu dünyadaki herhangi birşey beni çekmiyor veya beklentim yok. İşte o zaman, *pariprasna*, yani dürüst, itaatkâr tavrıyla ve samimi bir hevesle; karşı çıkarak, kafa tutarak değil tevazu içinde soru sorma gelir; aksi hâlde mükemmel bilgi bize inmek için çaba harcamaz. Kṛṣṇa zaten Kendi içinde tamdır, bu bakımdan bizler Onun ülkesine, salt Onun amacını gerçekleştirmek için girmek zorundayız. O bize tâbi olamaz, çünkü bizler kıt deneyime ve alt düzey doyum anlayışına sahip ufak insanlarız. Onu yönetemeyiz; eğer sadece Onun tarafından yönetilmek istiyorsak Ona yaklaşabiliriz. O hâlde, gerçek bilginin geliştirileceği yerde böyle bir ortam yaratılmalıdır. O bilgi yücedir ve maddesel kavrayışa, ölüm dünyasına tâbi olamaz. O *sac-cid-ānanda*'dır. *Sat* yenilmez varoluş demektir, *cit* bilinç demektir ve *ānanda* güzellik ve zevk demektir.

"Ben kendimi şu anki maddesel dertlerimden kurtarmalıyım ve mutlu bir şekilde yaşayabileceğim doğru bir yer aramalıyım." Bu karara vardıldıktan sonra, daha üst dünyanın güvenilir bir aracısını aramamız ve ona şu anki hoş olmayan



ortamdan nasıl kurtulacağımızı danışmamız gerekir. *Śrīmad-Bhāgavatam*'da (11.3.21) şöyle denir:

*tasmād gurum prapadyeta  
jijñasuḥ śreyāḥ uttamam  
śabde pare ca niṣṇātām  
brahmaṇy upaśamāśrayam*

"Gerçek iyi kavramı nedir ve kim gerçeğin güvenilir aracısı olarak kabul edilir? İyi niyetli sorgulayıcı; yukarı ülkeden inmiş olan kutsal metin hakkında bilgisi olan, daha üstün gerçeğin teorik ve uygulamalı bilgisine sahip olan kişiye yaklaşmalıdır çünkü samimi olan öğrenciye doğru bilgiyi böylesine nitelikli bir manevî öğretmen aktarabilir." *Muṇḍaka Upaniṣad*'da da (1.2.12) belirtilmiştir:

*tad-vijñānārtham sa gurum evābhigacchet  
samit paniḥ śrotriyam brahma niṣṭham*

"Aşkın bilgiyi öğrenmek için öğreti zincirinden gelen, Mutlak Gerçeğe yoğunlaşmış, gerçek bir ruhanî öğretmene yaklaşmak gerekir."

Bu ayette, *tata* sözcüğü, "bundan sonra" demektir. Kişi hesaplarını tamamlayınca şöyle düşünür, "şu doğum, ölüm, yaşlılık ve hastalık dünyasındaki yaşam yaşanmaya değmez. Efendi gibi yaşayacağım daha iyi bir dünyaya sahip olmalıyım. Ölüm her an herşeyi yutuyor. Doğum, ölüm yaşlılık ve hastalık — bütün bu dertler buradaki ihtiraslarımı gerçekleştirmeme engel oluyorlar. Ben koşulsuz olarak farklı birşey istiyorum." İşte o zaman, sorumluluğu kendi omuzlarına alarak, *guruya* hiçbir sıkıntı vermeden ve fakirliği, kötü beslenmeyi ve daha pek çok zorluğu göze alarak, *guruya* yaklaşacaktır. Bu özgür bir alışverıştır. Bu *gurudevaya* birşey vereceği anlamına gelmez, ancak adak için, eğitim için gerekli olanı ayıracak ve kendi pahasına manevî öğretmene yaklaşacaktır.

## Ses Aracılığı İle Bilgi

Ve *gurunun* konumu ne olmalıdır? *Guru* kutsal metinleri, *śruti-śāstray*ı iyi bilmelidir, yani sadece ses aracılıđıyla, dikkatle ve ciddiyetle duyarak (*śrotriyam brahma niŗtham*) elde edilen bilgiye sahip olmalıdır.

*Brahma niŗtham*, "brahman'da, ruh-can'da yer alan ve evrenin nedensel durumuna aŗına olan," demektir. Bu *Upaniŗadlar*'da anlatılmıŗtır: *yato vā imāni bhūtāni jāyante yena jātāni jivanti yat prayanty abhiŗamviŗanti tad brahma tad vijijñāsa* (*Taittiriya Upaniŗad 3.1*). "Yüce Brahman bütün varlıkların kaynağı ve barınağıdır. Bir yaratılıŗ olduğu zaman, onları özgül durumlarından ayırıp ortaya çıkarır ve yok oluŗ zamanında onları yutar. Yaratılıŗtan sonra herŗey Onun mutlak kudreti altında bulunur ve yok oluŗtan sonra herŗey dönüp tekrar Onda durur." Bunlar Vedik ilahilerin kanıtlarıdır.

*yasmin vijñāte sarvam evam vijñātam bhavati  
yasmin prāpte sarvam idam prāptam bhavati*

"Onu bilince, herŗey bilinir — Onu elde edince, herŗey kazanılır." Bizler Brahman hakkında bilgi almaya geldik. O en büyük ve herŗeyi düzenleyen ilkedir ve onu bilince var olan herŗeyi bilebiliriz. Buna imkan vardır; imkansız değildir. *Upaniŗadlar* der ki, "Eğer herhangi birŗey bilmek istiyorsan, o zaman bütünü bil. Bütünün yapısı nedir? Herŗey ondan gelir, herŗey Onun tarafından yönetilir ve herŗey yeniden Ona döner. O Brahman'dır; o hâlde onu öğrenmeye çalıŗ. Eğer onu öğrenebilirsen, herŗeyi bileceksin."

Bu *Śrīmad-Bhāgavatam*'da da açıklanır (4.31.14):

*yathā taror mula niŗecanena  
trpyanti tat-skandha bhujopaŗākhāḥ  
prānopahārāc ca yathendriyānām  
tathaiva sarvarhaṇam acyutejyā*

"Ağacın köküne su verdiğiniz takdirde nasıl bütün ağaç beslenirse ve mideye besin sağladığınız zaman nasıl bütün beden beslenirse, ilk neden Brahman hakkında bilgi kazanırsanız o zaman var olan herşeyi bilebilirsiniz." Bu inanca *śraddhā* denir.

*Vedānta-sūtra*, *Vedaların* gerçek özü, *athāto brahma jijñāsa* der: "*Vedaların karma-kāṇḍa* bölümünde, Jaiminī tarafından önerilen meyvesel faaliyetlerle işiniz bittiğine göre, artık sizden Brahman hakkında bilgi edinmenizi istiyoruz." Bu *Śrīmad-Bhāgavatam*'da açıklanmıştır (1.1.1): *janmādy asya yato 'nvayād itarathas cārtheṣv abhijñāḥ svarāt*: "Arkadaşlar, ilk neden hakkında bilgi edinelim; onun yapısı öyledir ki görebildiğimiz herşey ve tasavvur edebildiğimiz herşey Ondan kaynaklanır. O, herşeyin dolaylı ve dolaysız gerçek nedenidir." Herşeyin yaratılışındaki ve muhafaza edilmişindeki amacı yalnız O bilir. Herşeyin nereye gideceğini yalnız O bilir. O gerçeğin farkında olan yalnız Odur — başkası değil.

*Artheṣv abhijñāḥ svarāt*; varoluştaki her olayın anlamını O bilir ve O başkalarına herhangi bir açıklama yapmanın üzerindedir, anlamına gelir. O herhangi bir yasaya ya da başka birine karşı sorumlu değildir. O mutlaktır ve bağımsızdır.

## Vedik Vahiy

Ve biz bunu nereden biliyoruz? O Kendisi hakkındaki bilgiyi *Vedalar* aracılığı ile yaymıştır. *Brahma*, *Veda* anlamına gelir. Böylece Vedik bilgi, ilham yoluyla yani vahiy ile, ilk canlı varlığa, dünyanın yaratıcısı Lord Brahmā'ya (*tene brahma hr̥dā ya ādi kavaye*) aktarıldı. Dünyadaki bilim adamları, bu türlü bilginin stratejisini, yapısını anlamaktan acizdirler. Vedik bilginin yaşamsal ve temel noktalarını, örneğin bir şeyin bir başka şeye dönüşmesini (*muhyanti yat sūrayaḥ*) anlayamazlar. Su gaza dönüşebilir, gaz etere dönüşebilir, toprak ısıya dönüşebilir: bu dünyanın varoluşunu böyle bir işleyişle anlayabiliriz (*tejo vāri mṛdām yathā vinimayo yatra tri-sargo mṛṣā*), çünkü bu dünya Lord'un enerjisinin

# अथ श्रीमद्भगवद्गीता

अथ प्रथमोऽध्यायः

धृतराष्ट्र उवाच

धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे समवेता युयुत्सवः ।  
मामकाः पाण्डवाश्चैव किमकुर्वत संजय ॥

संजय उवाच

दृष्ट्वा तु पाण्डवानीकं व्यूढं दुर्योधनस्तदा ।  
आचार्यमुपसङ्गम्य राजा वचनमब्रवीत् ॥  
पश्यैतां पाण्डुपुत्राणामाचार्य महतीं चमूम् ।  
व्यूढां द्रुपदपुत्रेण तव शिष्येण धीमता ॥

*Bhagavad-gītā*'nın orjinal Sanskrit metni, tüm Vedik bilginin özü, bilge Vyāsa tarafından elli yüzyıl önce Himalayalar'da kaydedildi.

dönüşümü ile vücut bulur. Bu dönüşüm doğanın üç hâlini, *tamas*, *rajas* ve *sattva*yı kapsar. Tama sert, durağan maddedir. *Raja* enerji demektir ve *sattva* ruhtur, ışıktır, bilgidir. Dolayısıyla, bu dünya dönüşümle yaratılmıştır.

Onun, Kendi bilgisinin ışını ile aydınlanan mekânında, yanılığ veya yanlış anlama olasılığı bulunmaz. (*dhāmnā svena sadā nirasta-kuhakarīṁ satyaṁ paraṁ dhīmahi*). Bu mekânda ise yanlış anlama yüzünden aldanıyoruz. Bütün dünyanın yanlış algılama, sahtekârlık ve yanlış hesaplama ile dolu olduğu bir varoluş boyutuna girdik. Hâlihazırda *māyā* dünyasında yaşıyoruz. *Māyā*, *mā-yā* demektir; "O değil." Birşey görüyorum ama aslında o başka birşey.

## Gerçek: Kendi Başına ve Kendisi İçin

*Īśāvāsyam* — herşey Tanrı içindir. Bu Hegelci teoridir: gerçek kendi başına ve kendisi için. Hegel İdeal Realizmin kurucusudur, dolayısıyla şöyle der, "Gerçek kendi başınadır ve kendisi içindir." "Kendi başına," O Kendi Kendisinin nedenidir anlamına gelir; Onu kimse yaratmadı. Aksi hâlde, Onu her kim yaratmışsa o öncelikli öneme sahip olurdu. "Kendisi için," demek, Tanrı sadece Kendi amacını gerçekleştirmek için var olur demektir. Bu evrensel gerçektir: herşey Onun içindir ve hiçbir şey başkası için değildir. Bu bakımdan, çevremizdeki şeyler bizim için, bizim ulusumuz için ya da insanlar için diye düşündüğümüz zaman bu yanlış bir değerlendirme olur ve böyle yanlış bir değerlendirmeye dayanan bilgi tepki alır.

"Her eylemin karşısında ona eşit ve zıt bir karşı eylem vardır." Ben birşey yerim. O şey de beni yemeye hak kazanır. *Manu Samhitā*'da *maṁsaḥ* sözcüğü et için kullanılır. *Maṁ* "ben," demektir, *saḥ*, "o," demektir. *Maṁsaḥ*, "ben — o," anlamına gelir. Ne demek? Ben onu yiyorum ve daha sonra da tepki olarak o beni yiyecek. Şu anda, ben onu yuttuğumdan, o da beni yutmaya hak kazanmıştır. Temel olarak anlamı budur — her eylem, ne tür olursa olsun, tepki alır. *Bhagavad-gītā*'da bu onaylanıyor (3.9):

*yajñārthāt karmaṇo 'nyatra  
loko 'yam karma-bandhanaḥ  
tad-artham karma kaunteya  
mukta-saṅgaḥ samācara*

"Eğer yapılan iş Vişṇu'ya adak olarak yapılmazsa, kişinin kendi işi tutsaklığa neden olur; bu nedenle Benim adıma çalış ve kendini etki ve tepkinin zincirinden kurtar." *Bhagavad-gītā* der ki, yapılan herhangi bir iş, ne olursa olsun, tepki yaratır. Örneğin, bir hastaya bakıyor olabilirsiniz. Dış görünüşte, bu iyi birşeydir, ama hastaya, sayısız böcek, ağaç, bitki ve hayvanın öldürülmesiyle elde edilen ilaç veriyorsu-

nuz. Hasta bakıcılığının çok saf bir iş olduğunu düşünüyorsunuz ama çevrenin bozulmasına neden oluyorsunuz; bunun bedelini de ödemek zorundasınız. Bu bakımdan, burada yaptığımız hiçbir şey mükemmel iyi olamaz. Alman filozof Kant şöyle dedi, "İyi niyet olmadan, hiçbir eylem mükemmel iyi olamaz." Ama bizim düşüncemize göre, burada, bu maddesel boyutta iyi niyet bile imkânsızdır. Kant'a göre iyi niyet saf birşeydir, o olmadan buradaki hiçbir eylem mükemmel olamaz. Ama biz diyoruz ki dünyada, görelî açıdan bakılırsa, iyi niyet bile imkânsızdır çünkü bizler yanılığî çamurunda debeleniyoruz.

Saf bilgi sadece yukarıdan gelir ve bunu kabul etmeyi öğrenmemiz gerekir. İçimizde bu türlü anlayış oluşunca, bunun adına *śraddhā* veya inanç denir. İnanç ise büyük birşeydir. Şuna inanç beslemeliyiz ki bizler eğer mutlak'a karşı görevimizi yerine getirirsek o zaman, çevreye, ortama olan bütün görevlerimiz, her yönüyle otomatik olarak gerçekleşir (*kṛṣṇa bhakti kaile sarva karma kṛta haya*). Kṛṣṇa mutlu edildiğî zaman bütün evren mutlu olur çünkü Kṛṣṇa için değerli olan kiři, bütün evren için değerlidir (*yasmin tuṣṭe jagat tuṣṭam priṇite priṇito jagat*). Ağacın köküne su vermek suretiyle, bütün yapraklar ve dallar nasıl otomatik olarak beslenirse, Tanrı'ya karşı görevini yerine getiren kişinin tüm görevleri de öyle, otomatik olarak gerçekleşir.

### **Kṛṣṇa'nın Aşkın Mekânı**

Herşey Kṛṣṇa içindir. Bizler de Onun içiniz (*īśāvāsyam idam sarvaṃ*). Gerçek bilgi budur ve dünyanın gerçek durumu da böyledir. Sömürme eksik ve tepkiye yol açan bir düşüncedir; bizi borca sokar ve bu borcu daha sonra ödeme-miz gerekir. Satyaloka'ya, maddesel evrendeki en yüksek gezegene gidebiliriz ancak doğayı sömürerek borca girmiş oluruz, ağırlaşırız ve aşığaya ineriz.

Aşığaya indiğimiz zaman diğeri bizi sömürmeye gelirler ve elimizdekini gasp ederler, ta ki borçlarımız ödenene kadar. Ardından ağırlık kaybolur, hafifleriz ve yeniden daha yukarı-

daki gezegenler sistemine gideriz. Yukarıya çıktığımız zaman, daha alt konumda olanları sömürürüz. Bu şekilde, sömürme ve borç ödeme devamlı sürer gider. *Bhagavad-gītā*'da (8.16) bu doğrulanmıştır:

*ābrahma-bhuvanāl lokāḥ  
punar āvartino 'rjuna  
mām upetya tu kaunteya  
punar janma na vidyate*

"Bu maddeler dünyasının içerisindeki tüm gezegen sistemleri, tekrarlanan doğum ölüm yerleridir, oysa Benim ülkeme ulaşan kişi, Ey Kuntî'nin oğlu, bir daha asla doğum almaz." Kişi oraya gittiği zaman bir daha asla bu maddesel dünyaya dönmez (*yad gatvā na nivartante tad dhāma paramam mama*). Kṛṣṇa'nın mekânı *nirguṇad*r yani her türlü maddesel niteliğe aşkındır.

Bizler *īśāvāsyam* kavramını sağlam bir şekilde yerleştirmeliyiz: herşey, bizler de dahil Yüce Lord için vardır. Hepimiz Onun hizmetkârlarıyız ve herşeyi Onun hizmetinde kullanmak üzere varız. Eğer bizler *yajña*, adakta bulunmazsak, yaptığımız her iş bizleri bu madde ortamına bağlayacaktır (*yajñārthāt karmaṇo 'nyatra loko 'yam karma-bandhanaḥ*). Ve *Vedalar* şöyle buyurur, *yajño vai viṣṇu*: "Adak yalnızca Viṣṇu, yani Kṛṣṇa içindir." *Bhagavad-gītā* (9.24) Kṛṣṇa'nın sözleriyle bunu doğrular, "Her adağın zevk alanı Benim." (*aham hi sarva-yajñānām bhoktā ca prabhur eva ca*). Adak ülke için, toplum için veya başka herhangi birşey niyetine olmaz. Adak yalnız Yüce Lord içindir. Onun niyetinedir. Ondan daha eksik olan hiç kimse adağı hak etmez. O hâlde, şu anki etki ve tepki ortamından, ancak eylemlerimizi sonsuzla ilişkilendirerek kurtulabiliriz.

Bilgi, mutlakla ilişkiye geçince, kirliliği kaybeder. O zaman tam bilgi elde edebiliriz ki bu da bizi *prema-bhaktiye* Tanrı Aşkına yöneltir. Herşey Kṛṣṇa içindir. O herşeyin yegâne zevk alanıdır. O mutlak otokrattır, O mutlak iyidir. Bizler hepimiz Onun hizmetkârlarıyız ve herşey Onu

tatmin içindir. Bu anlayıŖa ulaŖmalıyız. Vedik *guru-kula* sistemi bu doğrultuda idrak edilmelidir.

## **Guru — Himalayalar'dan Daha Ağır**

*Guru* "ağır" demektir. *Guru* "karanlığı kovan," demektir; "ağır olan; herhangi bir öneriden etkilenmeyen," demektir. Gerçek içindeki yeri öylesine sağlamdır ki, hiçbir alternatif bilgi önerisi veya baŖka türden öneri onu yerinden kıpırdamaz. Olduğu yerde sabittir. O *laghu* olanlara, herkesin oyuncak bebek gibi yönettiği, çok hafif kiŖilere yardım edebilir. Ancak bulunduğu yerden asla kıpırdatılamaz. Orada, kıpırdamadan, Himalayalar'dan daha heybetli bir Ŗekilde oturur ve bilginin bütün gelip geçici kavramlarına göğüs gerer; sağdan soldan geçenleri etkisiz kılar ve mutlak bilginin evrensel özelliğini tesis eder. O, bütün yanılgıları kovarak ve kalbin tahtına mutlağın bilgisini yerleŖtirerek Mutlak Gerçeğin, Brahman'ın, yüce bütünün bilgisini aktarır. Kadim Hindistan'ın Vedik eğitim sistemi *guru-kula*'da anlayıŖ budur.

Vedik eğitim sistemi doğru bilgiyi ele alır; yarım bilgiyi değil. Bizleri bütün dertlerden kurtaracak ve en arzulanan duruma yöneltecek olan bütünün bilgisiyle uğraŖır. Günümüzde, bilgiyi satabiliriz, oysa bu bilgi satılamaz. Entellektüel bilgi pazara götürülebilir, oysa bu bilgi pazara götürülemez çünkü bu mutlak bilgidir. Vedik bilgi bize yaşamımızın doyumunu sağlar, bunu elde edince daha büyük bilgi peŖinde oraya buraya koŖturma gereğini artık hissetmeyiz.

Daha önceleri, o bilgi *guru-kula* içeriğinde, kadim Vedik okulda öğretilirdi. Vedik bilgi, yanlıŖ anlama, yanlıŖ değerlendirme ve sahte tarihsel kayıtlar alanının dıŖından gelen bilgi demektir. Burada kayda geçmiŖ kitaplar, geçici gerçeklerle ve yanlıŖ algılamalarla doludur. Böyle Ŗeyler Ŗu an için yararlı olabilir ancak bir süre sonra, hiçbir iŖe yaramayacak; dünyasal yasanın hiçbir geçerliliği olmayacak ve herŖey eriyip gidecek. Dünya yok olacak. Madde yok olacak ve herŖey etere indirildiği zaman, maddeye ait hiçbir niteliğin izine rastlayamayacağız. Havanın, ısının veya baŖka herhangi birŖeyin



izinden eser kalmayacak. Bu maddesel dünyanın yok oluşuyla birlikte geride aşkın bilgidен başka hiçbir şey kalmayacak.

### Adanmışlık Ülkesi

*Bhagavad-gītā*'da (15.6) Kṛṣṇa şöyle der, "Benim mekânıma ulaşan bu maddesel dünyaya asla dönmez (*yad gatvā na nivartante tad dhāma paramāṁ mama*). Yok oluş, maddesel dünya mekânında devam edecektir, ama eğer o ülkeye girmek üzere bir vize elde ederseniz, eğer o toprağa girerseniz, asla yanlış kullanılmazsınız. Güneş, ay ve yıldızlar hepsi yok olunca, ebedî beniniz; adanmış benliğiniz Benim mekânımda güvencede olacaktır." Maddesel dünya sömürü ülkesidir; ruhanî dünya bunun tersidir — adanmışlık ülkesidir. Ortada *brahmajyoti*, sömürü ve adanmışlık arasındaki sınır çizgisi bulunur.

Burada bu maddesel dünyada, her birim sömüren yapıya sahiptir; orada ise tam tersi. Orada herşey bütünüyle Kṛṣṇa'nın hizmetine adanmıştır ve hiçbir şeyin eksikliği söz konusu değildir, aksine, Kṛṣṇa'nın hizmetine fırsat vermek için ne gerekiyorsa, otomatik olarak gelir. Burada herşey *kāma*, yani arzuya dayanır, bu nedenle bu mekânda gerçek hizmet imkansızdır.

Adanmışlık ülkesinde sömürünün varolması mümkün değildir, çünkü oradaki her birim adanmış birimdir. Adanmışlık ülkesinin aşağı bölümünde, bir miktar hesap kitap vardır, korku ve saygı mevcuttur. Oysa daha üst ortamda otomatik ve kendiliğinden aşk vardır: gitgide artan yoğunluk ve ciddiyette bir aşk çabası vardır. Ve biz Goloka Vṛndāvana'da, Kṛṣṇa'nın yüce ülkesinde bulunan güzellik ve aşkın cazibesinde kalırız. Özet olarak, manevî öğretmenlerimizin lütuflarıyla anlayabildiklerimiz bunlardır. Bizler, *gurudevam*ızın Vedik metinlerden özellikle de *Śrīmad-Bhāgavatam*'dan alıp bizlere verdiği bu anlayışa çok fazla bağlıyız. Bu anlayışı Śrī Caitanya Mahāprabhu'nun Kendisi de, öğretileri ve uygulamaları vasıtasıyla anlatmıştır; ve Onun izinden giden Vṛndāvana'nın altı Goswāmī'si bu anlayışa açıklık getirdiler.



## Altı

---

# Hindistan'ın Altı Felsefesi

Hindistan'da eskiye dayanan, altı tane felsefî sistem bulunmaktadır. Birincisi, Kaṇāda R̥ṣi'nin *Vaiśeṣika* felsefesi yani atom teorisidir. Ona göre herşey atomdan meydana gelmiştir. Pek çok atom birleşir ve bu dünyayı oluşturur. *Kaṇa* atomik zerre anlamına gelir. Çok fazla atomik zerre birleşmişler ve hiçbir mantığa, uyuma veya bilince, hiçbir şeye gerek duymaksızın, şans eseri bu dünyayı oluşturmuşlardır. Bu birleşmelerin sonucunda burada bulduğumuz meydana gelmiştir. Kaṇāda'nın düşüncesi böyledir: bu dünya atomik bir dünyadır.

Bhaktivinoda Ṭhākura, Kṛṣṇa bilinci hareketinin on dokuzuncu yüzyıldaki kurucusu, bir şarkısında şöyle der: *keśava! tuyā jagata bicitra*. "Ah, Lord Kṛṣṇa'm! Görüyorum ki Senin, yapısında sonsuz çeşitlilik olan dünyanda herşey mevcuttur. Ama biz, Senden ayrı olduğumuz için her zaman üzüntü duyuyoruz. Durmak bilmeyen bir ıstırap akıntısı bizleri doğumdan ölüme dek yutmuş bulunuyor; böylesine bir mutsuzluğun acısına katlanamıyoruz. Ve pek çok kurtarıcı: Kapila, Patañjali, Gautama, Kaṇāda, Jaimini, Buda kendi çözümlerini sunarak bize doğru koşuyorlar."

## Çözümleme, Yoga ve Mantık

---

Kapila, "Maddeyi çözümle ve bütün bu acılardan kurtul," diyerek *Sāṅkhya* felsefesinin 'çözümleme' sistemiyle gelmiştir. Patañjali *yogayla* gelmiştir, "Hey, *jīvātmā*! Gel ve *Paramātmā*'yla tanış! O zaman bu dünyanın tüm acıları

senden uzaklaşır. Paramātmāyla, Yüce Ruhla bağlantı kur." Onun önerisi de buydu.

Gautama mantıkla, *nyāya śāstra* ile gelir: "Bir Yapan, bir Yaratan vardır ama kayıtsızdır. Bu dünyayı yaratmıştır, o kadar; sonra bırakıp gitmiştir. Sen muhakemenin yardımıyla yaşamak zorundasın. Akıl yürütme becerini geliştir ve bütün davranışlarında sağduyulu ol. Ancak o zaman bu dünyada kendine yardım edebilirsin. Başka çaresi yok. İyi bir mantıkçı ol, o zaman ortamı mantık gücüyle kontrol edebilirsin ve mutlu olursun." Ve Kaṇāda der ki: "Atomlar şans eseri bir araya geldiler ve atomlar dağılınca geride hiçbir şey kalmayacak. Neden dert ediyorsun? Boş ver. Kader nedir? Hiçbir şey; ona aldırma. Ve beden dağıldığı zaman, hiçbir şey kalmayacak. O hâlde neden yas tualım?"

### Atomik Teori ve Karma

---

Ardından, Jaimini, *karma-mimāṃsa* teorisiyle şunları söyler, "Bizlerin bu dünya ile, *karmamızla* bağlantımızı sağlayan Biri olabilir ama *karma* herşeydir. Tanrı tarafsız bir denetçidir. Artık bizlerle bağı kalmamıştır. *Karmamıza* göre ya geliştireceğiz ya da düşeceğiz. O nedenle size bu faaliyetler salık verilir. Eğer *karmanıza* göre hareket ederseniz mutlu olursunuz. *Karmayı* inkâr etmek elbette imkânsızdır; zaman içerisinde *karma phala* yani *karmanın* sonucu azalır ve biter. *Karmadan*, iyi *karmadan* vazgeçmeyin; kötü *karmaya* yönelmeyin. İyi *karmanın* karşılığı bir gün biter ama bu önemli değildir; yine iyi *karma* yapmaya devam edin; iyi sonuç sizi cennette bekler ve mutlu bir yaşamınız olur. Eğer herhangi birşey size dostça yaklaşırsa iyi *karmanızdan* dolaydır. Tanrı vardır ama kayıtsızdır. O size *karmanıza* göre, iyi ya da kötü şekilde hizmet verecektir. Bağımsız değildir."

### "Zihnini Erit" – Buddha

---

Ardından Buddha'ya ait bir başka felsefe sınıfı gelir: "Zihin sistemini, farklı şeylerin bir araya gelmesi oluşturmuştur.

Zihin sistemi yok olunca, hiçbir şey kalmaz. Bu nedenle, bir şekilde zihin sistemini eritmemiz gerekir. *Ahimsa*, şiddetsizlik, *satya*, doğruluk ve benzeri şeyleri uygula."

Görülmektedir ki bütün bu felsefeciler ya vazgeçmekten ya da sömürmekten (*bhukti*, *mukti*) söz ediyorlar. Ve farklı türden büyüleyici tuzaklarla *jīva* ruhu ele geçirmeye çalışıyorlar. Bhaktivinoda Thākura şöyle der, "Oysa ben anladım ki bu adamlar sahtekârdır. Hepsinde ortak olan bir yön var: Hiçbirinde Sana adanmışlığın, Sana hizmetin zerresi yok. Bu açıdan hepsi birler. Onlar gerçek iyiyi aktaramazlar. Onlar Senin adanmış hizmetine ve Senin yüceliğine direnme konusunda benzeşirler. Ve sonuç olarak bizleri kargaşaya terk ederler.

"Ama nihaî açıdan bakıldığında görüyorum ki, onlar Senin tarafından görevlendirilmiş araçlardır; hastalığı daha az ağır olan hastaların iyiliği için, ağır hastaları başka koğuşa ayırırlar. İyilerin yararı için umutsuz vakaları bir yana ayırmak, Senin düzenlemendir. O senin planındır; onlar Senin elinde oyuncak bebek gibi oynuyorlar. Onlar Senin araçlarıdır ve Sana bir şekilde hizmet ediyorlar, çünkü hiçbir şey Senin dışında değildir." Bhaktivinoda şöyle bitirir, "Ben onlara veda ediyorum. Bütün bu sözde araçlara belli bir mesafeden saygı göstereceğimi kalbimde duyumsuyorum, ancak benim yegâne gerçek sermayem Senin adanmış kullarının kutsal ayaklarındaki tozdur. Ben, bütün umutlarımın kaynağı olarak o toza güveniyorum. Benim bütün enerjim, onların kutsal lotus ayaklarının tozunu başımın üzerine koymak içindir. Bu bana göre herşeydir."



Yedi

---

## Hristiyanlığın Ötesi

*Aşağıdaki söyleşide, Śrīla Śrīdhara Mahārāja bazı Amerikalı Hristiyan öğrencilerle birlikte tanrı inançlarını karşılaştırıyor.*

**Hristiyan:** Hristiyanlığı Vaiṣṇava bakış açısıyla açıklayabilir misiniz?

**Śrīdhara Mahārāja:** Hristiyanlık eksik Vaiṣṇavizmdir; tam olarak gelişmemiştir ancak adanmışlık inancının temelidir. Biz orada, belli ölçüde "Yaşamak için öl" ilkesiyle karşılaşırız, en azından fiziksel olarak. Hristiyanlar İsa tarafından gösterilen idealin kendini feda etmek olduğunu söylerler. Bizim değerlendirmemize göre ise bu, tam gelişmiş din anlayışı değil sadece temeldir. Tanrı Katının net olmayan, belirsiz bir anlayışdır: "Bizler Onun için varız." Ama ne ölçüde? Hangi biçimde, ne türlü bir tavırla? Hristiyanlıkta bütün bunlar açıklanmamış durumdadır ve net değildir. Herşey, sanki uzaktan bakılıyormuş gibi bulanıktır. Belirli bir şekil almamıştır. Örtü tam olarak açılmamıştır ki hizmetimizin hedefiyle yüzyüze gelmemize izin versin. Tanrı'ya hizmet kavramı mevcuttur ve buna ulaşmak için güçlü bir itici güç vardır, bu bakımdan temel sağlamdır; ama temelin üzerindeki yapı net değildir, bulanıktır ve mükemmel değildir.

**Hristiyan:** Hristiyanlar teslimiyet, hizmet ve herşeyi Tanrı'ya verme düşüncelerini severler.

**Śrīdhara Mahārāja:** Evet, bu ortaktır. Ama kime teslim?

**Öğrenci:** Hristiyanlar İsa'nın tek yol olduğunu söylerler.

**Śrīdhara Mahārāja:** Evet ve onun yolu "Yaşamak için öl," der, ama ne için? Pozitif kazancımız nedir? Tanrı'nın hizmetindeki pozitif uğraşımız nedir? Bizler sadece en üstün otoriteye minnettarlık içinde boyun eğmekle kalmamalı, onunla doğrudan bir ilişkiye sahip olmalı, en küçük detayına kadar Onun hizmetiyle uğraşmalıyız. Salt kendi yolumuzda gidip, "Ey Tanrı, bize ekmeğimizi ver," diye dua ederek, haftada bir gün kiliseye gitmek yeterli değildir. Tam gelişmiş tanrı anlayışında Tanrı için yirmi dört saat uğraş vermek mümkündür. Tanrı bizi günde yirmi dört saat meşgul edebilir ve bizlerin o duruma ulaşmamız gerekir: Tam olarak onunla dolu olmak. Bunun dışındaki herşey o durumdan daha az önemlidir.

### **Adem ve Havva: Çalışmaya Zorlanmak**

**Hristiyan:** Kr̥ṣṇa bilincine çok yakın olan bazı Hristiyan gelenekleri var.

**Śrīdhara Mahārāja:** Temelde çok benzerler. Herşeyi Tanrı için feda etme anlayışına katılıyoruz. Ama O kimdir? Ben kimim? Ve bizim ilişkimiz nedir? Hristiyanlık bizlere sadece bulanık bir kavram verir.

Hristiyanlık anlayışında, Adem ve Havva teslim oldukları zaman yaşamlarında hiç sorunları yoktu. Ama sonra, bilgi ağacının meyvesini tattılar; yani kendi çıkarı için hesap yapma; ve düştüler, ardından çalışma yaşamı sürmek zorunda kaldılar. Orada Tanrı'yla olan ilişkimizle ilgili sadece genel bir fikir verilmiş, oysa sıra Tanrı'nın özelliklerini detaylı bir şekilde tanımlamaya ve hangi tür ilişkiler içinde ona yaklaşıldığına gelince, Hristiyanlık bize belirsiz bir fikir verir.

Bir zamanlar, bazı Hristiyan rahipler *guru mahārājamıza mādhyura rasanın* (Tanrı'yla eş ilişkisinin) Hristiyanlıkta da bulunduğunu söylediler. Orta çağlarda, Hristiyanlar arasında İsa'yı damat olarak görme modası vardı ve Hz. İsa'nın damat olarak kabul edilişi üzerine bir de öykü bulunur. Onun için onlar *mādhyura-rasanın*, eş ilişkisinin, Hristiyanlıkta da



bulduğunu söylerler. Prabhupāda onlara şöyle dedi, "Bu ilişki Onun Oğlu iledir, Onun adanmış kuluyladır; Tanrı ile değildir." Oğul; *guru*, kurtarıcı anlamına gelir.

## Baba, Oğul ve Ruh

Onların Tanrı hakkındaki anlayışları Üçlemeye dayanır: Baba olarak Tanrı, Oğul olarak Tanrı ve Ruh olarak Tanrı. Ruhun en üst konuma sahip olduğu düşünülür. Eğer öyle ise, bu durumda Hristiyanlık *brahmavāda nirviśeṣa*'da sona erer. Anlıyor musun?

**Hristiyan:** Evet. Sanırım Brahman'ın, Tanrı'nın varoluşunun gayrişahsî yönü olduğunu daha önce açıklamıştınız.

**Śrīdhara Mahārāja:** Baba olarak Tanrı demek, yaratan Tanrı demektir. Oğul olarak Tanrı *gurudur*. Ve Ruh olarak Tanrı, Hristiyanlıktaki en yüce pozisyonu kapsar: Ruh Baba kavramının üzerindedir ve Oğul kavramının üzerindedir. Eğer durum böyleyse, o zaman anlayışları gayrişahsî Brahman'a uygun düşer.

Bana, bir zamanlar Almanya'daki bir tiyatro oyunundan söz etmişlerdi. Oyunda Tanrının şeklini göstermek zorunda kalmışlar, onun için yüksekte bir balkona, oradan aşağıya kumanda eden, ciddi görünümlü, kır sakallı bir figür asmışlar. Tanrı Baba öyle gösterilmiş. Bu onların düşüncesidir: Tanrı'nın Baba hâli, kır sakallı, yaşlı adamdır. Oysa *rasa* ve *ānanda*, yani vecd göz önüne alındığında Tanrı'nın, oğul ve baba ilişkisi de dahil, bütün farklı ilişkilerin merkezi olması gerekir.

Tanrı'yı babamız olarak düşünmek eksik bir anlayıştır çünkü ana, baba da hizmetkârdır. Tanrı merkezde olmalıdır; bütünün uzak bir köşesinde değil. O sadece bütünün gözleyen değildir; Krişna kavramına göre Tanrı merkezdedir. Tanrı'ya yaklaşma türleri içerisinde sevgi dolu yaklaşma en yücesidir. O ilişkinin yoğunluğu göz önüne alınmalı ve bütün sevgi dolu ilişkilerin merkezinde Tanrı olmalıdır. *Ānandam brahmaṇo vidvān*. *Ānanda* keşfedilmiş en değerli şeydir. Ve en üstün

*ānanda*'nın tam olarak temsil edilişi, herkesi kendisine çeke-bilen en yüce mutlak olarak düşünölmelidir. Bu cezbediş, zorla, baskıyla değil cazibeyledir. Bütün cazibenin merkezi KṚṣṇa'dır. Onun çekiciliği güzellik, cazibe ve sevgi yoluyla-dır; dayatmayla veya baskıyla değil. Tanrı'nın KṚṣṇa bilinci budur.

**Hristiyan:** Hristiyanlar İsa'dan öteye geçmeye korkuyorlar çünkü İsa bizleri sahtekârlar konusunda uyarmıştır.

**Śrīdhara Mahārāja:** Ben Hristiyanlar hakkında konuşmuyorum; Hristiyanlığın ideallerini veren İsa hakkında konuşuyorum. Ben İsa'nın prensipleri hakkında konuşuyorum. O belli ölçüdeki anlayışı taksit taksit verdi ama tam bilgi vermedi. Bizler, tanrı anlayışının sağlam temeli konusunda hemfikiriz. İsa çarmıha gerildi çünkü şöyle dedi, "Herşey Babama aittir. Sezar'ın hakkını Sezar'a ver; Tanrı'nın hakkını da Tanrı'ya." Bu nedenle temel çok iyidir; övgüye değerdir. Ancak bu tanrı kavramının ilk taksididir.

Benim Tanrı'm kimdir? Nasıl bir yapıya sahiptir? Ben kimim? Benim özbenim nedir ve benim Onunla bağlantım nedir? Nasıl sürekli olarak Onu hatırlayabilirim ve Onun hizmetinde olabilirim? Bizlerin Onun uğruna var olduğumuz, Onun için planlandığımız ve Ona ait olduğumuz övgüye değerdir ama netleştirilmesi gerekir. Bizler en yüksek pozisyonu elde etmeliyiz. Bütün bunlar Hristiyanlıkta mevcut değildir. Sadece Tanrı için özveride bulunmak aktarılmıştır; bu da iyi birşeydir, bu ruhun temel ihtiyacıdır. Ama ondan sonra, elde edilecek olan nedir? Bu konuda suskunlar.

## İsa'nın Ötesi

**Hristiyan:** Onlar İsa'nın ötesine geçmeye korkuyorlar.

**Śrīdhara Mahārāja:** Evet, ama ruhaniyette o kadar büyük lütuf, o kadar büyük aşk var ki Tanrı dizimize oturup bizi kucaklayabilir. Vaişnavizm'de çok daha samimi bir ilişki açığa çıkarılıyor. Ama eęer bizler İsa'nın temel öğüdünün ötesine geçmekten korkarsak o zaman *sahajiyālar* (taklitçiler) oluruz. Bizler herşeyi Tanrı için feda etmeli ve konumumuzu



Tüm cazibenin merkezi Kṛṣṇa'dır. Onun çekiciliği güzellik, cazibe ve sevgi yoluyla; baskıyla veya zorla değil.

Onun hizmeti yolunda sağlamlaştırmalıyız. Yaşamak için ölmeliyiz. Yaşamak nedir? Gerçek yaşamın ne olduğunu analiz etmeliyiz. Ve eğer ölmeden Tanrı'yı kendi etten kemikten oyunumuza çekmek istersek, o zaman *sahajiyālar* yani taklitçiler oluruz.

Bizler İsa tarafından konan eşiği aşmalıyız. O "Yaşamak için öl," diye ilan etmiştir. Tanrı'nın yanında olmak bizler için o kadar değerlidir ki, Onun için herşeyi göze almalıyız. Maddesel başarı boştur; tamamen zehirdir. İçimizde maddeye karşı cazibe olmamalıdır. Onun uğruna herşeyi, bedenimiz de dahil bütün maddesel umutlarımızı, özlemlerimizi terk etmeye hazır olmalıyız. Tanrı büyüktür. Ama Onun büyüklüğü nedir? Benim durumum nedir? Nasıl günde yirmi dört saat Onun hizmetinde olabilirim? Bu noktada İsa suskundur.

Bu aşamada, bizlere Hristiyanlardan belli bir program ulaşmıyor dolayısıyla Vaişnavizm, kalplerimizi ferahlatmaya, içsel ihtiyacımız ne ise onu tatmin etmeye geliyor. İçimizdeki susuzluk o programla giderilir. İçinizde bulunan çok sayıda talebin bilincinde olabilirsiniz veya olmayabilirsiniz ama o talepler en güzel şekilde tam doyuma yalnızca orada ulaşacaktır. Tanrı'yı sadece uzaktan saygıyla selamlamak bir yana, Ona çok samimi bir şekilde sahip olabiliriz. Tanrı'yla samimi bir sevgi ilişkisi ideali, Vaişnavizm tarafından verilir; bu ideal, özellikle Śrī Caitanya Mahāprabhu ve *Śrīmad Bhāgavatam* vasıtasıyla ve Kṛṣṇa'nın ülkesi Vṛndāvana'da verilir.

Burada, bu maddesel dünyada herhangi bir şeyi sahiplenme duygusu gerçek olamaz; bu çarpık bir yansımadır ama o duygu özgün dünyada kesinlikle mevcuttur, öyle olmasaydı o duygu nereden kaynaklanırdı? İçimizde beslediğimiz ihtiyacın farklı duyguları nereden gelir? Hepsi, nedensel dünyada var olmalılar, çünkü herşey Kṛṣṇa'dan yayılır. O hâlde bedenimizin, zihnimizin ve ruhumuzun her bir atomunun özlemi en büyük doyuma orada ulaşacaktır. Bu anlayış, Vaişnavizm tarafından, özellikle Śrī Caitanya Mahāprabhu tarafından, *Śrīmad Bhāgavatam* tarafından ve *Bhagavad-gītā*'da Kṛṣṇa tarafından verilir.

## **Bhagavad-gītā: Tarihi ve Öğretileri**

**Hristiyan:** *Bhagavad-gītā*'yı duydum. Kaynağı ile ilgili hikaye nedir?

**Śrīdhara Mahārāja:** *Bhagavad-gītā*'da Kṛṣṇa Arjuna'ya der ki, "Sana şu anda söylediklerim yeni birşey değil: Bunu zaten

Surya'ya, güneş tanrı'sına söylemişim ve o da bunu Manu'ya, insanlığın babasına aktardı. Bu şekilde, bu bilgi öğreti zinciri vasıtasıyla aşağıya indi ve zamanın etkisiyle yok oldu. O kadim bilgiyi sana tekrar söylüyorum."

Bu *karma-yogaya* gönderme yapıyor: "İyi ya da kötü olsun sonuçlara aldırma; görevini yap. O zaman genel zihin dinginliğine sahip olabilirsin."

**Hristiyan:** *Bhagavad-gītā*'nın mesajı nedir?

**Śrīdhara Mahārāja:** *Bhagavad-gītā*'da aktarılan eğitimin farklı aşamaları vardır: *bhakti-yoga*, *karma-yoga*, *jñāna-yoga*, *aṣṭāṅga-yoga*, tinselliğin çok sayıda farklı katmanlarıdır; ama saf adanmışlık inancı Kṛṣṇa'nın şu sözleriyle başlar, *sarva dharmān parityajya*: "Dinle ilgili olsun, olmasın; bütün diğer faaliyetlere olan bağlılığından vazgeç ve bütünüyle Bana teslim ol. Taleplerini Bana dayatma, onun yerine Bana senin için en yararlısının ne olacağını ve senin için ne yapacağımı sor. Tamamen Bana teslim ol, Ben de Kendimi sana vereyim.

"Bütün diğer yöntemler ve onların yarattığı umutlar aşağı yukarı etkindir ve değerlidir ancak Benim dışımda hiçbir şeye özlem duyma. Senin en üstün umudun: Beni istemek, Bana sahip olmak, Benim içimde yaşamak, Ben ne dersem onu yapmak, Benim özel yaşantımda sahip olduğum özel aileme dahil olmak olacaktır. En üstün kazanımın odur. Benden başka hiçbir şeye özlem duyma. Bütün dinsel özelemlerin karşılaştırılmalı incelemesi gösterecektir ki, en üstün içsel ihtiyaç, Benim kişisel özel uğraşlarıma dahil olmakla tatmin bulur."

**Hristiyan:** Hristiyanlar eğer samimi olmak gerekirse, İncili izlemek zorunda olduğumuz düşüncesindedirler. Bizler İsa'nın sözünü harfi harfine kabul ederiz.

**Śrīdhara Mahārāja:** Evet, kişi kapasitesine göre belli bir sınıfa kaydolmuş olabilir. Bazıları Hristiyanlığa giderler ve onu bitirdikten sonra eğer özelemleri hâlâ tatmin olmamışsa, "Tanrı nedir? Daha mükemmel şekilde bilmek istiyorum," diye düşünerek arayışlarına başka yerde devam ederler.

Bu açıdan bakıldığında, bir örnek verebilirim: İngiltere'de bir Profesör Nixon vardı. Birinci Dünya Savaşında Almanlara

karşı Fransızların yanında savaşa katılmıştı. Alman hatları üzerinde uçarken uçağı isabet almış ve düşmeye başlamıştı. Uçağın Alman hatlarının üzerine düşeceğini görmüştü. Ona burada, Hindistan'da rastladığım zaman bana şöyle dedi: "O sırada şöyle dua ettim, 'Eğer bir Tanrı varsa beni kurtarsın, bu uçak düştüğünde eğer ölmezsem söz veriyorum, Onu aramak için yola çıkacağım. Bütün yaşamımı Onu aramaya adanacağım.'"

Uçak yere çakıldı ve Profesör Nixon kendisine geldiğinde Fransız hatlarının gerisinde, Fransa'da bir hastanede olduğunu gördü. O zaman kendi kendine şöyle dedi, "Tanrı var!" Benim son duamı duydu." Yaraları iyileştikten sonra kilise adamlarını görmek için doğruca İngiltere'ye gitti. Onlara dedi ki, "Ben Tanrı'yı aramak istiyorum ve kendimi günde yirmi dört saat Onun hizmetine vermek istiyorum. Onunla yüz yüze gelmek istiyorum."

### **Piskoposlar: "Hindistan'a git"**

Birçok papazı, hatta piskoposu ziyaret etti. Sonuç olarak ona şu öğüdü verdiler; eğer Tanrı'yla yüz yüze gelmek istiyorsan o zaman Hindistan'a git. Bizler sana herhangi bir yöntem öneremeyiz. Ama Hindistan'da Tanrı'yla kalben, içsel olarak bağlantı kuran *yogiler* olduğunu duyduk. Şansını orada deneyebilirsin." Bunun üzerine buraya Hindistan'a geldi, Lucknow Üniversitesinin Rektörüyle tanıştı. Profesör Nixon rektörle konuşurken, onun bir Gauğiya Vaişnava olan yani Mahāprabhu'nun adanmış kulu olan karısıyla karşılaştı. Onun verdiği öğüt Nixon'u öylesine cezbedi ki, o bayanı kendi *gurusu* olarak kabul etti. Sonunda *sannyāsa* (vazgeçmişlik yaşamı mertebesi) aldı ve adı da Swāmī KṚṣṇa Prema oldu. Burada Hindistan'da bir tapınak kurdu; *Bhāgavata-dharma* ve Mahāprabhu üzerine vaazlar verdi.

Profesör Nixon, Hristiyanlıktan başlayarak, bütün dinlerin karşılaştırmalı araştırmasını yaptı ve zamanla Mahāprabhu'nun armağanının cazibesinde kalarak Vaişnavizm'e geldi.

Bir Alman bilim adamı da şöyle demiştir, "Dünyadaki bütün din kavramları içinde, yirmi dört saat Tanrının hizmetinde olmak (*aṣṭakālīya-lilā*) diye bir kavram asla yoktur. Bütün dinsel inançları inceledim ama hiçbiri Yüce Lord'a yirmi dört saat hizmetin idraki içinde bile değiller. Buna sadece *Śrīmad-Bhāgavatam*'da yer verilmiştir."

Rūpa Goswāmī Kṛṣṇa'nın bilimsel tanımını şöyle yaptı: *akhila-rasāmṛta-murtiḥ*. O mümkün olan bütün zevklerin kaynağıdır. Duyumsayabileceğimiz her türlü tatmin yönelişleri ve hatta şu anda hissedemediklerimizin hepsi Kṛṣṇa'da mevcuttur; en saf ve ideal tatmin sadece onunla mümkündür. O herşeyi barındırandır, herşeyi kapsayandır. Kalbimizin en gizli taleplerinin doyumu ancak Onun tarafından gerçekleştirilir.

**Hristiyan:** Bazı Hristiyanlar İncil'in ötesine geçmekten öylesine korkuyorlar ki, diğer dinsel inançları incelemiyorlar.

**Śrīdhara Mahārāja:** Kişi pazardan kendi kapasitesine göre alışveriş yapar. (*sve sve 'dhikare ya niṣṭha sa guṇaḥ parikirtitaḥ*). Pazarda değerli şeyler olabilir, ancak alıcının onları alacak kapasiteye sahip olması gerekir. Rṣiler, bilgi tacirleri de, "Bu en üstün olandır. Daha öteye gitme," diyecek noktaya gelmişlerdir. Benzer şekilde, Kṛṣṇa *Bhagavad-gītā*'da (3.35), *svadharme nidhanaṁ śreyāḥ para-dharmo bhayāvahaḥ*: "İleriye gitme — lanetlenirsin. Burada kal: daha öteye gitme," der.

Neden bizlere böyle bir uyarı yapılır? Genelde öğretmenlerimiz bizlere şu öğüdü verirler, "Bütün dikkatini buraya ver. Ancak ondan sonra herşeyi tam olarak anlayabilirsin ve buradan son noktaya ilerlemen samimi ve doyurucu olur. Aksi hâlde, *sahajiyāism*, taklitçilik kalbine girer. Bir sıçrayışta dağın zirvesine ulaşabileceğinizi mi düşünüyorsunuz? Bu imkânsızdır. İlerlemelisiniz, ancak ilerlemeniz samimi olmalı. Gerçek ilerleme kaydetmelisiniz, taklit ilerleme değil." Bu uyarı yaşamın her aşamasında verilmiştir. "Senin için en üstün olan budur. Bütün dikkatini buna ver. Araştırmanın sırasında unutkan ve özensiz olma. Kendini tam olarak bu

derse ver, o zaman bir sonraki aşama otomatik olarak sana ulaşacaktır."

Politika gereği bize şu an eğitim aldığımız dönemin en üstün dönem olduğu söylenir. Bir profesör bir çocuğa öğretirken, çocuğun kafa yapısını kabul eder. Ona şöyle der, "Bura ya kadar yap, daha ileriye geçme. Bu son aşamadır: bütün dikkatini bu noktayı iyice anlamaya ver, o bittiği zaman ileri aşamaya geç." Bilgi işte bu şekilde, yavaş yavaş, taksit taksit vahyolunur.

**Hristiyan:** O hâlde farklı kişiler için farklı aşamalar vardır?

**Śrīdhara Mahārāja:** Bhaktivinoda Ṭhākura, *Tattvasutra*'sında şu sonuca varır: *Bhagavad-gītā* Arjuna'ya aktarıldığında Arjuna kendisini savaşmaya verdi, oysa Arjuna'nın yerinde Uddhava olsaydı, Kṛṣṣṇa *Bhagavad-gītā*'nın sonunda "Herşeyi terk et ve Bana teslim ol," dediğinde Uddhava bunu kabul edip savaş alanından çekilirdi. Aynı öğüdü duyan Arjuna bir şekilde hareket etti ama Uddhava olsa başka türlü davranırdı. Kṛṣṣṇa'nın talimatının ilk taksidini duyan Arjuna Kṛṣṣṇa'ya *Bhagavad-gītā*'da (3.1-2) şöyle der:

*jyāyasī cet karmaṇas te  
matā buddhir janārdana  
tat kiṁ karmaṇi ghore mām  
niyojayasi keśava*

*vyāmiśreṇeva vākyena  
buddhiṁ mohayasīva me  
tad ekaṁ vada niścīya  
yena śreyo 'ham āpnuyām*

"Sen *jñāna* yani bilgi, *karmadan*, işten daha iyidir diyorsun. O hâlde neden beni bu korkunç savaş *karmasına* yöneltmek istiyorsun?" O zaman Kṛṣṣṇa şöyle dedi, "Senin kapasiten *karma*'dır: mesleğini tamamla, ancak ondan sonra *jñāna*, bilgi arama düzeyine gelmeyi umabilirsin. Bütün eylemleri aşmak ve *naiṣkarmya* yani *karmadan* özgür olmak ucuz birşey



değildir. Önce *karma* dersini tamamla; ancak o zaman *karmadan* kurtulabilirsin ve zamanla aşkın bilgi ve adanmışlık geliştirirsin. Bu nedenle diyorum ki, 'Kendini şu anki savaşa ver.' Savaşmak senin dışındaki kişilere, senin sınıfından olmayan kişilere önerilmez.

**Hristiyan:** Sizce, insanlara Tanrı idraki aşamalarından hangisini izlemeleri tavsiye edilmelidir?

**Śrīdhara Mahārāja:** Kṛṣṇa bilinci genel verilmelidir; insanlar içsel durumlarına göre yaklaşacaklardır. Hatta bazıları bize saldıracaklardır. Komünistler şöyle diyeceklerdir, "Burada dinsel vaaza izin yok. Bunların hepsi teorik şeyler; siz somut dünyayı görmezden geliyorsunuz ve soyutu herşey olarak görüyorsunuz. İnsanlar bunu duydukları zaman acı çekecekler, onun için buna izin vermeyiz." Bir düzey budur. Oradan başlayarak daha pek çok düzey vardır. Eğer bir kalabalığa vaaz veriyorsanız, kalplerinin en gizli yerinde buna cevap bulanlar kendi farkındalıklarının derecesine göre size yaklaşacaklardır. Kendi içsel talepleri onları gerçeğin aracısıyla temasa geçirecektir.

Bhaktivedanta Swāmī Mahārāja Batı'ya gitti ve orada vaazlar verdi; çok sayıda kişiyi Kṛṣṇa bilincine çevirdi. Bu nasıl mümkün oldu? Onlar Gauḍīya Vaiṣṇava değillerdi ama belli ölçüde içsel yakınlık duyumsadılar. Bu dünyada dolaşırken, herkes yeni bir deneyim, yeni bir tad alıyor. Uyanışının derecesine göre kişi bir vaize kendi bulunduğu kattan cevap verir. Şunu görür, "Ah! Bunca zaman sonra kalbimdeki dürtünün ortaya çıkma olasılığı bulunduğunu görüyorum. Benim beklentimi karşılayacak bir mekân var. Onunla bağlantı kurmalıyım ve düşlerimin ülkesi hakkında soru sormalıyım." Bu şekilde onlar, adanmış kullarla beraber olma arayışı içine girecekler. "Aynı tüyden kuşlar bir araya toplanırlar." İçsel zevklerine göre bir araya gelecekler ve görevlerine o mekânda, o tempoda devam edecekler, ta ki oradan daha ileriye, daha üst bir pozisyon gidene kadar. Kişi bazen aynı yaşam içerisinde inanç yolunu değiştirip daha yukarıya gidebilir, bazen de bir sonraki doğuma kadar bekleyebilir.

**Hristiyan:** Eğer vaazın niteliği çok üst ise insanların cesaretleri kırılabilir.

**Śrīdhara Mahārāja:** Bir kiři için çok üst olan, bir başkası için çok yakın olabilir. Herkes için çok üst olmaz, çünkü öyle olsaydı dialog mümkün olur muydu? Bir sürü insan Müslüman, Hristiyan ve Hindu oluyor. Bütün Hristiyanlar, Hristiyan olarak doğmadılar. İnsanlar ilk başta nasıl Hristiyanlığın cazibesine kapıldılar? Kalplerinde Hristiyanlığa karşı büyük bir istek duydular.

Bhaktivedanta Swāmī Mahārāja'nın ilk öğrencisi Acyutānanda Swāmī, benim doğum yerim olan Bengal'e buraya geldiği zaman, okul müdürü ona sormuştu, "Bizler çok yakın olduğumuz hâlde Śrī Caitanya Mahāprabhu'nun öğretilerini takdir edemiyoruz; nasıl oluyor da o kadar uzak bir ülkeden yaşamınızı Śrī Caitanya deva'ya adamak üzere geldiniz?"

Acyutānanda Swāmī cevap verdi, "*Brahmānda brahmite kona bhāgyavān jīva*: Yaratılış boyunca farklı konumlardaki gezintilerimiz sırasında bu kapasiteye ulaşmamız gerekir." Bizler o ülkeden bu ülkeye, bu türden o türe dolaşıp duruyoruz; ve bu süreç içerisinde belli oranda *sukṛti*, yani iyi puan topluyoruz. *Ajñāta sukṛti*; enerjimizin farkına varmadan ve bilinçsizce Tanrı'nın hizmetinde kullanılması demektir ve bunun tepkisi de belli ölçüde iyi puan olarak gelir. *Sukṛti* daha da gelişince, *jñāta sukṛti*'ye yani bilerek gerçekleştirilen iyi eylemlere dönüşür. Ardından *śraddhā*, inanç, evrensel gerçeğe olan içsel cazibe yüzeye çıkar. Herhangi bir aşamadan başlayarak böyle gelişir. Bir hayvan bile Kṛṣṇa'ya hizmet etme eğiliminde olabilir. Vṛndāvana'da birçok canlı varlık örneğin; ağaçlar, hayvanlar ve hatta su bile buldukları konuma bilinçli olarak, arzu ederek ulaşmışlardır. Görünürde maddesel duruma sahip oldukları halde, ebedî olarak Kṛṣṇa'nın hizmetinde olma konumuna sahiptirler.

## Hacının Yolu

**Hristiyan:** İsa'nın adını tespih üzerinde zikreden bir Hristiyan hakkında yazılmış olan Hacının Yolu (*The Way of the Pilgrim*) adlı bir kitap var.

**Śrīdhara Mahārāja:** Evet, Katolikler de tespih kullanıyorlar. Bazı Hristiyanlar İsa'nın adını zikrediyor olabilirler.

**Hristiyan:** Bu adam İsa'nın adını zikrediyordu, kalbi giderek yumuşadı; vecd duygusu ve İsa'ya karşı büyük sevgi duyumsamaya başladı.

**Śrīdhara Maharaj:** Bu durumda en fazla İsa'nın pozisyonuna ulaşabilir. Mükemmeliyete ulaşmak için yaptığı girişim orada, İsa'nın ebedî ortamında noktlanır. Orada kalabilir. Eğer en üstün doyuma ulaşmışsa, orada olmak kaderidir.

Tanrı'nın izni ve yüce bir adanmışın güçlü iradesi sayesinde bir kişi gayrişahsî Brahman ışığındaki uykusundan uyandırılabilir ve adanmış hizmetin eylemine yöneltilebilir. Genelde, onlar orada ayırt edilmezlik mekânında, ruhanî kazanımlarından hoşnut bir şekilde uzun çağlar geçirirler; oysa zamanın sonsuzluğu dikkate alındığında, hiçbir şey büyük ve uzun değildir. Onlar orada o pozisyonda uzun süre kalabilirler, çok sayıda yok oluş ve yaratılış gelir geçer ama uykularının her an bölünebileceği olasılığı değişmeden kalır. Yaratılmış olan bu dünya, çok eski zamanlardan bu yana varolagelmiştir; ve pek çok ruh Brahman ışığına yükselir ve tekrar aşağıya iner. Dolayısıyla, sonsuz Brahman ışığının içinde oldukları halde, bazı ruhlar dışarıya çıkarlar. Bu sonsuzlukla ilgili bir konudur. O hâlde İsa'nın konumunun ebedî olduğu düşünülebilir ve öyle bir zaman gelebilir ki İsa da Vaişnavizm'e dönebilir. Bu imkânsız değildir.

### İsa: Dinamik mi Statik mi?

**Hristiyan:** Sizce İsa, Kṛṣṇa'nın Tanrı'nın Yüce Şahsiyeti olduğu konusunda farkındalığa sahip miydi?

**Śrīdhara Mahārāja:** Söylemek durumundayız ki, içsel olarak vardığı merteye yakından izlendiğinde, Kṛṣṇa'ya ulaşma olasılığı bir ölçüde mevcuttur.

**Hristiyan:** Anlamadım.

**Śrīdhara Mahārāja:** İsa durağan mı yoksa ilerici midir? Onun ulaştığı o yer ebedî olarak son nokta mıdır, yoksa İsa dinamik midir?

**Hristiyan:** Hristiyanlar onun tam bilgiye sahip olduğunu söyleyeceklerdir.

**Śrīdhara Mahārāja:** O hâlde, orada durağan hâlde midir, sonunda durmuş mudur? İsa'nın durumu bu mudur? Piskoposlar onun pozisyonunun son pozisyon olduğunu mu söylüyorlar? İlerici bir yaşama mı sahip? Yoksa daha ileriye gitmesi engellendi mi? Dinamik dünyanın bir üyesi mi? Yoksa durağan dünyanın üyesi mi? Bu açıdan bakılınca, sonsuzun yapısı böyledir. Sonlu varlıklar olarak sonsuzla mı uğraşacağız? Bu bizlerin gülünç eğilimimizdir. Sonsuzla uğraşmıyor olmamız gülünçtür.

Kr̥ṣṣna neden Mutlak Gerçek olarak kabul edilir? Bunu bilimsel olarak, adım adım araştırmalısınız. Önerdiğim gibi, *Śrī Kr̥ṣṣna Samhita*'da ve *Bṛhad Bhāgavatāmṛta*'da bu konuda yazılmış olanları okumaya devam etmelisiniz. Burada sunulduğu şekliyle, inancın dinamik gelişimini büyük bir titizlikle, inceden inceye izlemeye çalışmalısınız.

## Reenkarnasyon — Ruh Göçü

**Hristiyan:** Anladığım kadarıyla, reenkarnasyon, bir ruhun günahkâr eylemler yaparak daha alt türlere çekilebileceği anlamına gelir. Ama eğer ruh daha sonra bunu hiç hatırlamayacaksa, hayvan türlerinde doğum alarak ceza çekmek ruha ne yarar sağlar?

**Śrīdhara Mahārāja:** Bazen doktorların hastayı bilinçsiz hâle getirmeleri gerekir. Bazen bir haydut hapse atılır ve zincire vurulur. Davranışları toplum için zararlı olacaksa hücreye konulur ve zincirlenir. O hâlde, bazen kişinin özgürlüğünü, istemli eylemini elinden almak gerekir. Önceki *karmasının* tepkilerinden dolayı acı çekerek kurtuluşa erer; sonra ona yeniden istemli eylemi verilebilir. Ruh, istemli iradesi ile sayısız kötü eylemde bulunmuş ve onca tepki almışsa, özgür iradesinin geçici olarak durdurulması gerekir. Geçmiş günahlarının tepkilerinden dolayı acı çekmesine izin verilir ve ardından kendisi için yararlı olacak uygun yolu izlemesi için

belli oranda özgürlük verilir. Sarhoş kişinin, sarhoş olduğu sürece çevreye zarar vereceği tahmin ediliyorsa, kısıtlanmalıdır. İçkiden kaynaklanan delilik yok olunca serbest bırakılır ve özgürce hareket etmesine izin verilir.

### **"Başkalarına Onu Yap" Hayvanları da Kapsar**

**Hristiyan:** Hristiyanlar genellikle hayvanların ruhları olduğunu kabul etmezler.

**Śrīdhara Mahārāja:** İsa kendisini izleyenleri o anlayışa getirme gereğini duymadı. Onların hayvan ve balık yemeye alışkın olduklarını gördü; bu nedenle onları bu türlü konularla utandırmak istemedi. Onların dinsel yaşama başlamaları gerektiğini düşündü; bu noktaları da dikkate alabilecek duruma geldiklerinde; sırası gelince onlara bu taksit verilebilir.

Yaşam, insan olmayan türlerde de mevcuttur ve insanın durumundan daha az nitelikli değildir, ama ruhun evrimsel hareketi sürecinde *karma* sonucu, böyle bir konuma itilmiştir. Nerede yaşam varsa, ruh da onun içerisinde mevcuttur. Bu olağandır. Ama İsa, onların çevreyle ilgili anlayışlarını bu ölçüde uyarlamalarının imkânsız olduğunu düşündü. Onların din kültürü ile başlamalarına fırsat vermeyi düşündü; zaman içerisinde bu eğitim verilebilirdi.

Onlara şöyle dedi, "Kendine ne yapılmasını istiyorsan başkalarına onu yap." Bu da iyi birşey. Halbuki orada sadece ruh değil Tanrı da vardır ve Tanrı her yerde mevcuttur. Alt türler de acı ve zevk hissederler. Hayvanların öldürülürken acı çektikleri açıktır. O hâlde can vardır. Acının titreşimi oradadır, bilinç oradadır, ruh ise saf bilince ait bir birimdir. Oysa İsa'nın vaaz verdiği insanlar, bilgilerini o ölçüde genişletecek nitelikte değillerdi. Uygulamalarında bu derece büyük bir özveride bulunmaya hazırlıklı değillerdi. Dolayısıyla, kendilerini o ölçüde feda etmeye hazır olmayanlara İsa tarafından Hristiyanlık verildi.

Yine de, herşey aynı ortak merkez tarafından düzenlenir. Hristiyanlık gereklidir, İslam da gereklidir. Evrende böyle

inançlar için yeterince yer bulunur. Gereksiz değillerdir ancak durumları görelidir.

O hâlde, Mutlak Gerçeęin pozisyonu nedir? Bunu derinlemesine araştırmamız gerektiğinde Hindistan'a geliriz. Orada bu, çok kapsamlı olarak, bütün dinsel kavramlarla beraber irdelenir. Hindistan'da öylesine çeşitli tanrı kavramları bulunur ki dünyanın başka hiçbir yerinde onun zerresine rastlanmaz. Ama sonuç olarak *Śrġmad Bhāgavatam* en üstün kavram olarak verildi. Nasıl mı? Bunu anlamamız ve inceden inceye uygulamamız gerekir. *Bṛhad Bhāgavatamṛta*'yı ve Bhaktivinoda Ṭhākura tarafından modernleşitirilen *Śrġ Krṣṣna Samhita*'yı incelemelisiniz.

**Hristiyan:** Onu okudum.

**Śrġdhara Mahārāja:** Ama daha dikkatli, daha derin incelemelisiniz. Tekrar tekrar, tatmin buluncaya kadar, sorularınızın cevaplarını alana kadar okumalısınız. Orada, Tanrı'yla olan ilişkimizin derecelendirilmesi gösterilir. Kişinin, inancın belli bir düzeyinden nasıl daha ileri bir kazanıma doğru ilerlemeye zorlandığı açıklanır.

# Tanrı İdrakinin Mertebeleri

Aşkının idrakindeki sıralama Śrīla Sanātana Goswāmī tarafından, kitabı *Bṛhad-bhāgavatāmṛta*'da anlatılmıştır. *Śuddha-bhakti*'nin, saf adanmış hizmetin idrakine ulaşana kadar geçen süreç içerisinde, büyük pir Nārada Muni, değişik yerleri ziyaret eder. Önce *karma-miśra bhakti* ile yani meyve beklentisiyle yapılan faaliyetlerle karışmış olan adanmış hizmetle karşılaşır.

Bir zamanlar Allahabad'da bir *brāhmaṇa* vardı. Varlıklı bir adamdı; *Kumbha-mela* vesilesiyle milyonlarca pir ve adanmış kul dinsel festival için toplandıklarında, orada bulunan aziz mertebesindeki birbirinden değişik kişilere hizmet sunmak üzere organizasyon yapmıştı. Bir adak töreni yönetti ve bu dinsel uygulamayı Lord'un kutsal adının zikredilmesiyle sona erdirdi. *Brāhmaṇa* genelde kendisini *karma-kaṇḍa*'ya yani meyvesel işe vakfetmişti ama bir yandan da aziz kişilere hizmet sunuyordu. Sonunda herşeyi *nāma saṅkīrtana* ile, Lord'un kutsal adlarının zikriyle bitirdi.

Nārada Muni şu sözlerle *brāhmaṇaya* yaklaştı, "Bu şeyleri yaptığın için çok şanslısın. Paranın ve kastının doğru uygulaması budur. Bu türlü kutsal faaliyetlerle uğraştığın için kuşkusuz en şanslı kişi sensin." *Brāhmaṇa* ona şöyle dedi, "Ben ne yapıyorum ki? Bu hiçbir şey değil. Gidip Kral İndradyumna'nın şansını görmelisin. O, Lord Jagannātha'nın

*prasāda* artıklarını harikulade bir şekilde dağıtıyor. Orada Nārāyaṇa'ya ne muhteşem bir tarzda ibadet ediliyor! Oraya git, onun adanmış hizmetini takdirle karşılayacaksın."

Böylece, Nārada Muni Indradyumna Mahārāja'yı görmeye gitti ve orada da Kralın bütün kaynaklarını olduğu gibi Lord Jagannātha'nın ibadeti için seferber ettiğini gözledi. Nārada ona yaklaşarak şöyle dedi, "Bu dünyadaki en şanslı kişisin." Kral ona şu cevabı verdi, "Ne yapabilirim, bilmiyorum Nārada? Bu hiçbir şey değil. Eğer adanmış hizmet nasıl uygulanır bilmek istiyorsan Indra'ya, göklerin kralına gitmelisin."

Nārada Muni Indradeva'ya gitti ve onu şu sözlerle övdü, "Ey Indra, çok şanslısın. Vāmanadeva, Tanrının Yüce Şahsiyeti, senin küçük erkek kardeşin olarak zuhur etti. Ve burada, Indraloka'da her an Kṛṣṇa'nın ibadetinin yapıldığı dinsel festivaller vardır." Indra dedi ki, "Oh, sen neler söylüyorsun? Bende Kṛṣṇa için aşkın zerresi yok? Herşey ona aittir ama aptallığım yüzünden Onun cennetten *pārijāta* ağacını almasını engellemeye çalıştım. Sadece bu da değil, her zaman şeytanların saldırısına uğruyorum, karım da zaman zaman rahatsız ediliyor; bende ne tür şans buluyorsun?"

Nārada, Indra'dan sonra Lord Brahmā'ya, evrenin yaratıcısına gitti. Orada beden almış *Vedalar*'ın Lord Brahmā'ya övgüler zikrettiklerini gördü. Lord Brahmā'nın oğlu ve öğrencisi olan Nārada, ona yaklaşırken şöyle dedi, "Ne büyük şansa sahipsin! Sen Lord Nārāyaṇa'nın Kendisi tarafından bütün evrenin yönetimiyle görevlendirildin ve bazen evrenin yönetimi hakkında onun rehberliğini almak için Onu ziyaret ediyorsun. Görüyoruz ki *Vedalar*'ın bazı bölümleri senin ihtişamını zikretmekle meşguller. Ne kadar şanslısın!"

Lord Brahmā bir parça tedirgin oldu. Şöyle dedi, "Sen ne diyorsun, Nārada? Beni övüyorsun ve benim sahte gururumu artırıyorsun, oysa Nārāyaṇa'nın elinde küçük bir yaratıktan başka birşey olmadığını sana söylemedim mi? Ben dış faaliyetlerle uğraşıyorum. Adanmışlık yaşamım adına harcayacak zamanım yok. Tanrım beni evreni yönetmek gibi böylesine





Lord Brahmā'nın Güney Hindistanda bulunan rölyefi, evrenin yaratıcısı (solda) ve Lord Śiva, evrensel yok edici.

yoğun bir konuyla meşgul ederek adeta kandırdı. Çok şanssızım. Mahādeva'ya, Lord Śiva'ya gitsen daha iyi olur. Bu dünyadaki hiçbir şeye aldırılmaz o. Mesafelidir ve kayıtsızdır; ve amacı Lord Nārāyaṇa'ya yönelmiş durumdadır. Kendisini Lord Rāmacandra'ya adanmıştır ve Lord Rāma'nın kutsal adından da çok hoşlanır. Eşi Pārvatī-devī, adanmışlık yaşamında ona yardım etmektedir ve çok mutludur."

Nārada Muni Śivaloka'ya gitti ve Lord Śiva'ya övgü şarkıları söylemeye başladı, "Sen dünyanın efendisisin. *Vedalar* senin ihtişamını zikrederler. En üst pozisyona sahipsin." Nārada bu şekilde onu yüceltmeye başladı ama

Lord Śiva çok heyecanlandı ve biraz da kızgınlıkla şöyle dedi: "Neler söylüyorsun Nārada? Bende bu dünyaya karşı öylesine kayıtsızlık var ki ilgimi esas olarak bilgi ve riyazet çeker. Benim ilgi alanımın önemli bir kısmı budur. Nārāyaṇa'ya adanmış hizmet sunmak için sahip olduğum bir parça eğilimin lafı bile edilmez. Bazen Nārāyaṇa'ya karşı o derece ilgisiz oluyorum ki, öğrencilerimden birinin tarafını tutup Onunla savaşıyorum! Bu durumum beni iğrendiriyor. Riyazet, güç, mistik *yoganın* mükemmeliyeti ve dünyaya kayıtsızlık; benim işim budur."

Buna *jñāna-miśrā bhakti* denir, yani deneysel spekülâtif bilgiyle karışık adanmış hizmet. Lord Brahmā, *karma-miśrā bhakti* yani meyvesel eylemle karışmış adanmış hizmetin örneğidir, Lord Śiva ise *jñāna-miśrā bhaktinin* örneğidir. O hâlâ bağımsız pozisyonda olmaktan hoşlanır, Yüce Lord Nārāyaṇa'nın hizmetini de yüzde yüz kabul etmiş değildir.

Lord Śiva şöyle dedi, "Eğer gerçekten *śuddha-bhakti*'yi deneyimlemek istersen Prahlāda Mahārāja'ya git. Orada saf adanmış hizmeti bulursun."

Böylece, *śuddha-bhakti*'nin, Prahlāda Mahārāja ile başlayan saf adanmış hizmetin gelişimini izlemeye yönlendirilmiş olduk, çünkü Prahlāda Mahārāja adanmış hizmeti karşılığında herhangi birşey istemez. *Śrīmad-Bhāgavatam*'da (7.10.4) şöyle der:

*nānyathā te 'khila-guro  
ghaṭeta karuṇātmanah  
yas ta āśiṣa āśāste  
na sa bhṛtyah sa vai vaṇik*

Her kim Nārāyaṇa'yı hoşnut etmek için birşey yaparsa ve karşılığında birşey isterse o hizmetkâr değil tüccardır. Tanrı'ya birşey vermek ister ve sonra karşılığında bir miktar bedel alır." Bu nedenle, Prahlāda Mahārāja saf bir adanmıştır ve kişi sadece Nārāyaṇa'nın saf bir kulu aracılığı ile saf adanmışlık elde edebilir.

## Nötr Tanrı Aşkı

Adanmışlık dünyasındaki bütün bu kendine özgü kazanımlar Prahlāda Mahārāja ile başlar. Onun adanmış hizmetinin yapısı *śānta rasadır*, nötrdür. Orada gerçek hizmet yoktur, sadece Nārāyaṇa'ya her koşulda mükemmel tabî oluş vardır. Çevreden gelen her türlü olumsuz koşulda, Nārāyaṇa'nın herşeyin nedeni olduğuna ve efendimiz olduğuna olan inancı değişmez. Bu bakımdan Prahlāda Mahārāja ve dört Kumāra, yani Lord Brahmā'nın oğulları *śānta rasa bhakti*, veya Tanrı'ya karşı nötr aşk durumundadırlar.

Prahlāda Mahārāja, Nārada Muni'nin öğrencisidir. Buna rağmen Nārada Muni, bizim yararımız için, adanmışlık dünyasının karşılaştırmalı incelenmesi sırasında, onun adanmışlığının standardını ölçmek üzere ona yaklaşıyordu. Nārada, Prahlāda Mahārāja'ya yaklaşarak şöyle dedi, "Seni görmeye geldim Prahlāda çünkü Lord Śiva da senin durumunu takdirle karşılıyor. Sen gerçekten de Kṛṣṇa'nın adanmış kulusun. Ne kadar şanslısın! Nasıl olduğuna görmeye geldim."

Prahlāda Mahārāja ona dedi ki, "*Gurudeva*, sen herşeyisin. Beni denemeye mi geldin? Ne türlü şansa sahipsem, senin lütfunla elde ettim. Ben şeytanlar ailesinde dünyaya geldim, bu nedenle şeytanî nitelikler beni tamamen terk etmedi. Naimişāraṇya'da Lord Viṣṇu ile savaşmaya gittiğimi bilmiyor musun? Bundan pişmanlık duyuyorum, ama ne yapabilirim? Beni böyle bir pozisyona soktu. Ona doğrudan hizmet edecek üstünlüğe sahip değilim, sadece zihinsel olarak Onu düşünüyorum. Onun herşey olduğuna düşünüyorum, ama Ona hizmet sunacak büyük şansa sahip değilim. Hanumān gerçek bir adanmıştır. O ne kadar şanslı biri! Ne büyük bir lütfu kazandı! O herşeyi Lord Rāmacandra'ya verdi. Onun durumuna gıpta ediyorum, ama ne yapabilirim? Hanumān'ın pozisyonu gerçekten de kıskanılacak pozisyon. Efendisine ne kadar bağlı; Lord Rāma'ya ne büyük hizmetlerde bulundu.

## Hanumān: Rāma'nın Hizmetkârı

---

Nārada Muni oradan ayrılıp Hanumān'ı ziyarete gitti. *Vīṇā*'sıyla *Rāma Rāma Rāma Rāma Rāma* mantrası çalarak Hanumān'ın kaldığı yere yaklaştı. Hanumān birden efendisinin, Lord Rāma'nın adını duyunca o yöne fırladı ve daha havadayken Nārada Muni'yi kucakladı. Hanumān şöyle dedi, "Ah, Lord Rāma'nın kutsal adını duymama kim yardım ediyor? Bu kadar uzun bir aradan sonra, Rāma *nāma* beni canlandırıyor. Rāma'nın adını duymamak beni öldürüyordu." Her ikisinin de gözlerinden vecd dolu yaşlar boşanıyordu. Sonra Nārada Muni Hanumān'ın yerine gitti ve şöyle diyerek onun şansını övmeye başladı, "Ne kadar şanslısın! Ah, Hanumān, Lord Rāmacandra'ya böylesine yakın hizmet içindesin; Lord Rāma'dan başka kimseyi tanımıyorsun. Ona öylesine büyük hizmet sunuyorsun ki, hizmetin tüm insan toplumu için ideal hâline geldi."

Hanumān Nārada'ya dedi ki, "Evet, Onun lütfuyla birşeyler yapabildim, ama hepsi Onun lütfudur; ben bir hiçim, ben değersizim. Ama duydum ki Lord Rāmacandra Lord Kṛṣṇa olarak gelmiş. Lord Rāma'dan başka enkarnasyondan hoşlanmadığım halde uzaktan duydum ki Kṛṣṇa, Rāmacandra'nın Kendisi, Pāṇḍavaların tarafını tutuyormuş. Pāṇḍavalar çok şanslılar çünkü Lord onlarla samimi bir arkadaş gibi ilişki kuruyor. Bu nedenle, Pāṇḍavalar'ın şansını büyük takdirle karşılıyorum." Böylece Hanumān, şanslı oldukları için Pāṇḍavalar'ı övmeye başladı.

## Kṛṣṇa'nın Arkadaşları, Pāṇḍavalar

---

Bunun üzerine, Nārada Muni Hanumān'dan ayrılarak Pāṇḍavalar'a gitti. Orada Yudhiṣṭhira Mahārāja'yı bir tahtta otururken buldu ve Pāṇḍavaları övmeye başladı. Yudhiṣṭhira Mahārāja'ya dedi ki, "Kṛṣṇa'yla olan ilişkisinde ne kadar samimisin! Ne kadar şanslısın!" Yudhiṣṭhira Mahārāja şöyle dedi, "Devaṣṣī, neler söylüyorsun? Elbette Kṛṣṇa bizleri destekliyor, bunu inkâr edemeyiz ama pozisyonumuz nedir? Hiçbir



Lord Rāmacandra'nın adanmış hizmetkârı Hanumān'ın Deitysi.

pozisyona sahip değiliz. Öte yandan, ara sıra şöyle hissediyorum, insanlar bizlere bakıp KṚṡṅa'ya hizmet etmek istemeyecekler çünkü onlara göre Pāṇḁavalara, KṚṡṅa'nın bu denli yakın arkadaşları olarak yaşamları boyunca aşılması güç sıkıntılardan ve tehlikelerden geçmek zorunda kaldılar. KṚṡṅa'nın has kulu olmak demek kişinin yaşamı boyunca acı çekmesi demektir diye düşünecekler. Bu yüzden, insanlar bizleri düşünerek KṚṡṅa'ya yaklaşmaya kalkışmayacaklar."

Devaṛṡi Nārada dedi ki, "Hayır, hayır ben bu açıdan bakmıyorum. Pāṇḁavalara için tehlike, dert nedir? Bunun anlamı nedir? Bu KṚṡṅa'nın gelmekte olduğunu bildiren mesajdır. Pāṇḁavalaların tehlikede olması, KṚṡṅa'nın sizi kurtarmaya geleceğinden başka birşey ifade etmez. Bu nedenle, annen de şöyle dua etmişti:

*vipadaḥ santu tāḥ śaśvat  
tatra tatra jagad-guro  
bhavato darśanam yat syād  
apunar bhava-darśanam*

'İzin verin tehlikeler gelsin: her zaman beni ziyaret etsin. Bunu dert etmem çünkü bu KṚṡṅa'yı bizlere daha da yaklaştıır. Bizler KṚṡṅa'yı bizimle samimi ilişki içine sokan tehlikeleri severiz.' Annenin, Kuntidevi'nin bu ünlü ifadesi, oradadır."

Yudhiṡṡhira Mahārāja'nın önderliğindeki Pāṇḁavalara dediler ki, "Evet, KṚṡṅa zaman zaman, Ona şiddetle ihtiyaç duyduğumuzda bizleri ziyaret eder, ama Yadular ne kadar şanslılar! KṚṡṅa hep onlarla beraber. Onlar efendileriyle, KṚṡṅa'yla o kadar gururlanıyorlar ki dünyada başka hiçbir güçle ilgilenmiyorlar. KṚṡṅa onlarla her zaman yakın bağlantıda olduğu için şanslılar." Bunun üzerine, Nārada Muni Yadular'a gitti ve onları övmeye başladı. Onlar şöyle dediler, "Sen ne diyorsun, Devaṛṡi Nārada? KṚṡṅa elbette bizlerledir ve büyük tehlike anında yardımımıza gelir, oysa bizler Ona ne kadar değer veriyoruz? Bizler bağımsız yaşıyoruz, Onun

varlığı konusunda dikkatsiziz. Oysa aramızdan Uddhava gerçekten de Onun gözdesidir. Kṛṣṇa ne yaparsa Uddhava'ya danışır, bütün gizli konularında Uddhava hazır bulunur ve her durumda Uddhava'dan yardım ister. Bizler bile Uddhava'nın şansını kıskanıyoruz."

### **Uddhava: Kṛṣṇa'dan Daha Sevgili**

Sonra, Nārada Uddhava'ya gitti ve ona dedi ki, "Uddhava, sen Kṛṣṇa'nın en gözde kulusun. Kṛṣṇa der ki,

*na tathā me priyatama  
ātma-yonir na śaṅkaraḥ  
na ca śaṅkarṣaṇo na śrīr  
naivātmā ca yathā bhavān*

'Ey, Uddhava! Brahmā, Śiva, Śaṅkarṣana ya da Lakṣmī bir yana, sen Benim için Benim yaşamımdan daha değerlisin.' Sen öylesine yakın bir dostsun ki Kṛṣṇa sana Kendi yaşamından daha fazla değer verir." Uddhava şöyle dedi, "Evet, hiç kuşku yok ki, nedensiz cömertliğinden ötürü böyle birşey söylemiş olabilir ama ben Onun gerçek kulu olduğumu sanmıyorum, özellikle de Vṛndāvana'yı ziyaret ettikten sonra. O adanmışları gördüğümde bütün gururum eriyip yok oldu. Vṛndāvana'daki adanmışlarda gözlediğim, Kṛṣṇa'ya olan hizmet ruhu ve sevginin yoğunluğu eşsizdir. Ey Devaṛṣī, Ben hiçbir yerdeyim. Benim şu ifademi biliyor musun? *Śrīmad Bhāgavatam*'da (10.47.61) kayıtlıdır:

*āsām aho caraṇa-reṇu-juṣām ahaṁ syām  
vṛndāvane kim api gulma-latauṣadhīnām  
yā dustyajam svajanam ārya-patham ca hitvā  
bhejur mukunda-padavīm śrutibhir vimṛgyām*

"Vṛndāvana'nın *gopileri* vazgeçmesi çok zor olan eşlerini, çocuklarını ve ailelerini terk ettiler ve dinsel ilkelerini,

*Vedaların* bile peşinde olduğu Kṛṣṇa'nın lotus ayaklarına sığınmak için feda ettiler. Ah! Bana Vṛndāvana'da bir ot olarak doğum alma şansı bahşet ki, o yüce ruhların lotus ayaklarının tozunu başımın üzerinde taşıyayım."

"Orada kalbimi tamamen açtım. Vṛndāvana'lı kızlarda bulduğum Kṛṣṇa aşkının niteliği öylesine yücedir ki Vṛndāvana'da bir ot olarak doğmak tek özlemim oldu, böylece o kutsal kızların ayaklarının tozunu başımın üzerinde taşıyabilirim. Bu durumda, sen neler diyorsun Devaṛṣī? Eğer gerçek adanmışlık, gerçek ilahî aşk görmek istersen Vṛndāvana'ya gitmelisin. Kṛṣṇa'ya adanmış olduğumuzu söyleyip, bizleri zor durumda bırakma; bu daha çok bir şakadır, dayanaktan yoksun bir ifadedir. Lord'un gerçek adanmışlarını Vṛndāvana'da buldum."

Böylece, Sanātana Goswāmī, Kṛṣṇa'ya adanmışlığın giderek nasıl geliştiğini göstererek bizlere bu yolda rehberlik etmek için elinden geleni yapar. Prahāda Mahārāja, *śuddha-bhakti*'nin temeli yani saf adanmış hizmetin başlangıcı olarak kabul edilmiştir, çünkü bulunduğu yer *śānta rasā*dır yani nötr olarak sunulan adanmış hizmet mertebesi. Bunun da üzerinde *dāsyā rasā* yer alır, yani Hanumān tarafından gösterilen, hizmetkâr ilişkisi içinde Tanrı aşkı ve onun da üzerinde *sakhyā rasā* yani arkadaşlık hâli bulunur. Bu Pāṇḍavalar tarafından örneklenir. Uddhava, *vātsalyā*, ebeveyn sevgisi ve *mādhuryā*, eş sevgisi bağlantısı olan *sakhyā* sayılır. Bu şekilde adanmışlığın ilerici gelişimini gözleyebiliriz.

Kṛṣṇa'ya olan yakın bağımız bu şekilde Vṛndāvana'ya doğru gelişir. Adanmış hizmetin doruk noktası orada bulunur. Rāmananda Rāya ve Śrī Caitanya Mahāprabhu arasındaki konuşmada Rādhārānī'nin adanmış hizmetinin kategorik olarak *gopilerinkinden* daha üstün olduğundan söz edildiğini görürüz. (*tebhyas tāḥ paśu-pāla-paṅkaja-dṛśas tābhyo 'pi sā rādhikā*). Orada bulduğumuz hizmet ruhu anlatılamaz ve idrak edilemez.

Śrī Caitanya Mahāprabhu gerçeğe *o tīr* bir nitelikle bağlanarak geldi: koşulsuz teslimiyet. O, gerçeğe hizmet etme



şansını aramaya geldi. Eğer bizler varoluşun böylesine üstün bir çeşidini arayabilirsek, kendimizi çok şanslı sayabiliriz.

Teslimiyet, sahip olduğumuz en üstün servetin temelidir. Karşımıza çıkan güzel ya da değerli şeye elimizde olmadan teslim oluruz. Daha üstün olana verdiğimiz değer ona teslimiyetimizin derecesiyle gösterilir. Bu nedenle, bağlantıda olduğumuz gerçeğin niteliğini sadece teslimiyetimizin yoğunluğu ile ölçebiliriz.



## Dokuz

---

### Krşna Kavramı

Teslimiyet yüzeysel birşey değildir. Teslimiyet kişinin sahip olduğu herşeyi teslim etmesinden ibaret değildir, sahip olunan herşeyin sahte olduğunun farkedilmesidir. Ben hiçbir şeyin efendisi değilim. Ben kendimin bile efendisi değilim. Teslimiyet herşeyi *guruya* vermektir ve kendimizi sayısız malın mülkün kutsal olmayan bağından kurtarmaktır, öyle ki artık "Sen benim efendimsin," diye bizi rahatsız etmez ve böylece yanlış yönlendirmez.

Şöyle düşünmeliyiz, "Herşey Lord'a ve Onun elçisine, *guruya* aittir. Ben hiçbir şeyin efendisi değilim." Bu türlü bilgiyi benimsemeliyiz, gerçek ruhanî gelişmemizde bu bize yardımcı olur. Gerçek budur. Bu gerçeğin farkında olmalıyız. Biz gerçeği istiyoruz ve kendimizi sahte kavramlardan kurtarmak istiyoruz. Bu bakımdan, doğru *dikşa*, ruhanî inisiyasyon, hiçbir şey bize ait değildir diyen ilahî bilgiyi, bizler de dahil herşeyin Tanrı'ya ait olduğunu bizlere aktarır. *Dikşa* kavramı budur: "Ben Ona aitim; herşey Ona ait. Ben onun hizmetkârıyım ve bunlar da Onun hizmetinin nesnelere."

### Aptalın Cenneti

---

Hakikat budur ve bizler hayalî bir dünyada gerçek olmaktan acı çekiyoruz. Bizler aptalın cennetinde yaşıyoruz. Aptalın cennetinden vazgeçmeli ve gerçek cennete girmeliyiz. Gerçeğin mutlak ortamının özelliklerine bir an baktığımızda ve gerçeğe duyduğumuz bir parça saygıyla, artık bu dünyaya ait şeylerden daha önceki gibi tad alamayız. Daha

üstün gerçeğin gerçek tadına vardığımız için, bu maddesel dünya bize cazip gelmeyecektir. Bu eğlence dünyasıyla ilgili görevleri yerine getirmek içimizden gelmeyecektir. Kayıtsız olacağız.

Şu anda içinde bulunduğumuz zevk alma ruh hâliyle bağlantıda olmak, beraberinde acı dolu tepki getirir. Bunu farkedebiliriz ama geride bırakamayız. *Sādhana* yani ruhanî uygulama dönemindeyken bu bağlantıyı tamamen kopartamayız. Yine de başka bir alternatifte sahip değiliz. Pozitif gerçeğe olan yakınlığımızın giderek artış kaydetmesi gerekir, o zaman kendi çevremize ve yükümlülüklerimize olan yakınlığımız giderek yok olacaktır. Tekrar tekrar başarısız olabiliriz ama yine de bu düşünceden vazgeçemeyiz. Tekrar tekrar gerçeğe doğru ilerleme girişimlerimiz olacaktır ve başarısız olduğumuz zaman çevremizi sarmış olan düşmanlar tarafından yenilgiye uğradığımızı düşünmek kalbimizi ağrıatacaktır.

## Zihinsel Mantarlar

---

Ancak Kṛṣṇa bilinci ateşi yanmaktadır ve o ateşin söndürülmemesi gerekir. O ebedî gerçeğin kıvılcımıdır. Onun için ateş yanmaya devam edecektir ve bizi çevreleyen düşmanların ilk ve son kez emekliye ayrılmak zorunda kalacakları gün gelecektir. Bir gün, Kṛṣṇa'nın tüm kalbimizi yavaş yavaş ele geçirdiğini ve diğerlerinin tamamen çekildiklerini göreceğiz; onlar bizi rahatsız etmek için artık zihinsel ortamımızda olmayacaklar. O istenmeyen şeylerin mantar gibi olduklarını göreceğiz: onlar kendi zihinsel toprağımızdan fışkırdılar; şimdi ise hepsi gittiler ve öldüler. Hepsi uzaklaştılar ve kalpte sadece Kṛṣṇa var. O zaman kalp Kṛṣṇa'yla dolar, Kṛṣṇa kavramıyla dolar.

Śrīla Bhaktisiddhānta Saraswatī Ṭhākura bir öğrenciye Hare Kṛṣṇa *mantra* ininsiasyonu sırasında şu talimatı verdi, ordunun karaya ayak basışı gibi, Kṛṣṇa'nın kalbimize ayak basmasına izin verilmelidir. Ordu gemiyle taşınır ve karaya ayak basınca savaş başlar; ülke ele geçirilir, aynı Julius Caesar'ın söylediği gibi, "*Veni vidi vici*, geldim, gördüm,

yendim." Onun için, Krşna'nın kalplerimize ayak basmasına izin vermeliyiz. O zaman savaş başlayacaktır.

Krşna bilincinin önerisi nedir ve çok sayıdaki diğer anlayışların önerileri nelerdir? Hepsi de bizlere çağlardan beri kendi vaatlerini veriyorlar, "Sana bunu vereceğim, sana şunu vereceğim." Oysa Krşna kavramı içeriye girip şöyle diyecek, "Benim iddiam şudur: herşey Bana aittir, sizler hepiniz buraya izinsiz girdiniz." Savaş başlayacaktır; istenmeyen şeyler kesinlikle geri çekilirler ve Krşna bilinci bütün kalbi ele geçirir. Yöntem budur. Sadece Krşna bilincinin kalplerimize girmesi gerekir, o kadar. Bir şekilde, saf bir kul aracılığı ile, bir parça gerçek Krşna bilinci kulaklarımızdan kalplerimize girmelidir, o zaman Krşna gerekli olan herşeyi sağlayacaktır. Krşna bilincine az da olsa saygı besleyen kişi, hem bugün, hem yarın, ruhanî yaşantıda kesinlikle başarı sağlayacaktır.

### **Krşna Hırsızdır**

---

Bizler Krşna bilinci içeriye girmesin diye dört bir tarafımıza duvarlar ördük, oysa Krşna hırsızdır ve bir hırsıza davetiye gerekmez. Onu buyur etmek için hazırlık gerekmez. O kendisi ilgi duyduğu için içeriye girer, bu da bizim avuntumuzdur. Krşna'nın hırsız olması bizlerin tek tesellimizdir. *Māyā* dört tarafa da yüksek duvarlar ördü, ama hiçbir şey Krşna bilincini durdurmaya yetmez. Krşna hırsızdır ve bir gün gizlice içeriye girer.

Bir adanmış şöyle düşünerek umutsuzluğa kapılabilir, "Düşman kendi evimde; kendi yakınlarım düşmanım oldu. Umutsuzum." Hayal kırıklığına uğrayabiliriz, oysa Krşna Bilinci hiçbir şekilde bizi terk etmez. Krşna korur ve zamanı gelince ele geçirir. Kalplerimizdeki özel ve iyi korumalı odalarda bulunan diğer herşey, bizimle çok yakın ilişkide de olsa gitmek zorunda kalır. Kalplerimizdeki her bir köşeyi terk etmeleri gerekir. Krşna fetheder. Krşna herşeyi ele geçirir. Kalplerimizin şehvet dolu arzuları yabancı şeylerdir. Yalnızca mantardır. Mantar gibi kolay ele gelirler. Sürekli dirence ve köke sahip değildirlere. Toprağa kök salmazlar. Kalple-

rimizde depolamış olduğumuz şeylerin bizlere çok yakın ve çok değerli olduklarını düşünebiliriz ve varoluşumuzun bir parçası olarak bizlerle çoktan bütünleşmiş olduklarını düşünebiliriz, ancak Kṛṣṇa bilinci içeriye girince, hepsi mantarlar gibi yüzeceklerdir.

Ne de olsa hepsi mantardır; yerleşik değildirler, toprakla bağları yoktur. Sadece yüzeyde dalgalanırlar. Tüm maddesel ilgiler yüzeyde dalgalanıyorlar. Varoluşumuzun derinlerine de, dışına da kök salmış değiller. Sadece Kṛṣṇa bilinci her yerde, varoluşumuzun her bölgesinde varlığını sürdürür. O hâlde mantarlar bir gün kaybolmak zorundalar. Bu *Śrīmad-Bhāgavatam*'da da onaylanmıştır (2.8.5):

*praviṣṭaḥ karṇa-randhreṇa  
svānām bhāva-saroruham  
dhunoti śamalam kṛṣṇaḥ  
salilasya yathā śarat*

Kṛṣṇa kulaktan kalbe girince kalbin lotus çiçeğini ele geçirir ve zamanla kalpteki bütün pisliklerin kaybolmasını sağlar. Sonbahar geldiğinde sular nasıl arınırsa aynı şekilde, Kṛṣṇa kalplerimize girince içteki bütün kirlilikler yavaş yavaş kaybolur ve ebediyen yalnız Kṛṣṇa kalır.

On

---

## Hare Kṛṣṇa Mantra

Kṛṣṇa'nın kutsal adını zikretmeden önce Pañca-tattva *mantrayı* zikretmeliyiz:

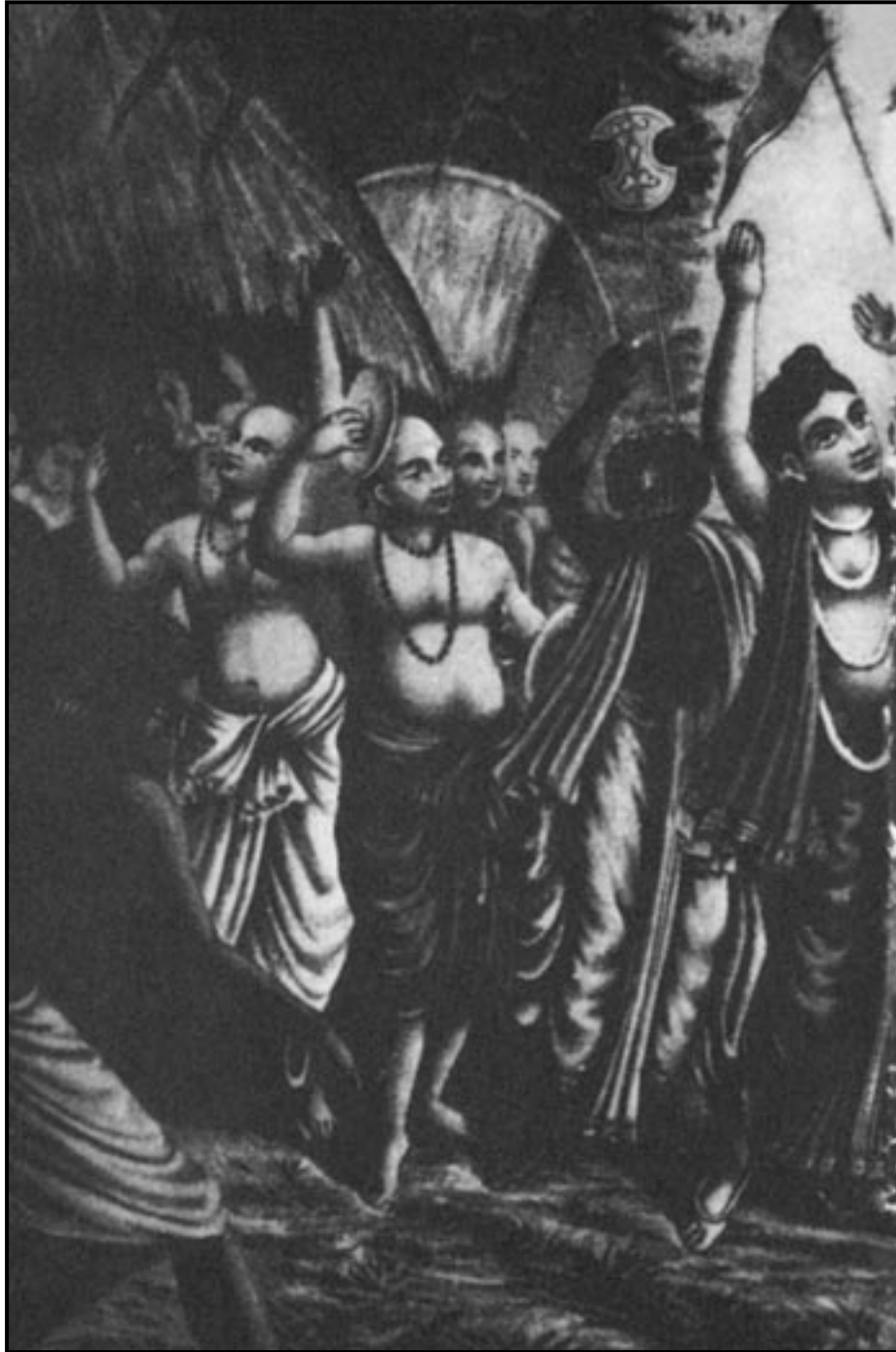
Śrī Kṛṣṇa-Caitanya, Prabhu Nityānanda  
Śrī Advaita, Gadādhara, Śrīvāsādi Gaura-bhakta-vṛnda

Pañca-tattva yani Mutlak Gerçeğin beş özelliği, bu çağın düşmüş kullarına Hare Kṛṣṇa *mahā-mantrayı* vermek üzere geldiler, bu nedenle onlar bizler için *gurunun* genel temsilcileridirler. Onlar Kṛṣṇa'nın ülkesine ve Śrī Caitanya Mahāprabhu'nun mekânına girmemizde bize yardımcı olurlar.

Pañca-tattva *mantrayı* zikrettikten sonra *japa-mālā*nın boncukları üzerinde *mahā-mantra* zikretmeliyiz:

Hare Kṛṣṇa Hare Kṛṣṇa Kṛṣṇa Kṛṣṇa Hare Hare  
Hare Rāma Hare Rāma Rāma Rāma Hare Hare

Sırasıyla boncuklar üzerinde kutsal adı zikrederken, boncukları kumaş torba içinde saklamalıdır ve genellikle temiz sayılmayan işaret parmağı boncuklara dokunmamalı, torbanın dışında kalmalıdır. Genelde, saymak için baş ve orta parmakları kullanırız. Kişi Bhaktivedanta Swāmī Mahārāja'nın önerdiği gibi on altı tur zikretmelidir, ama eğer olağanüstü bir durum varsa en az dört tur zikretmesi gerekir; *mālā* oruç tutmamalıdır.







Śrī Caitanya Mahāprabhu ve can dostları  
vecd içinde Hare Kṛṣṇa *mahā-mantray*ı zikrederlerken

Sayma uygulaması sırasında, iri boncuklardan başlarız ve daha küçüklere doğru gideriz sonra tekrar aynı yoldan geri döneriz. Merkezdeki dev boncuğa Sumeru Dağı denir. Onun üzerinden atlamamalıyız.

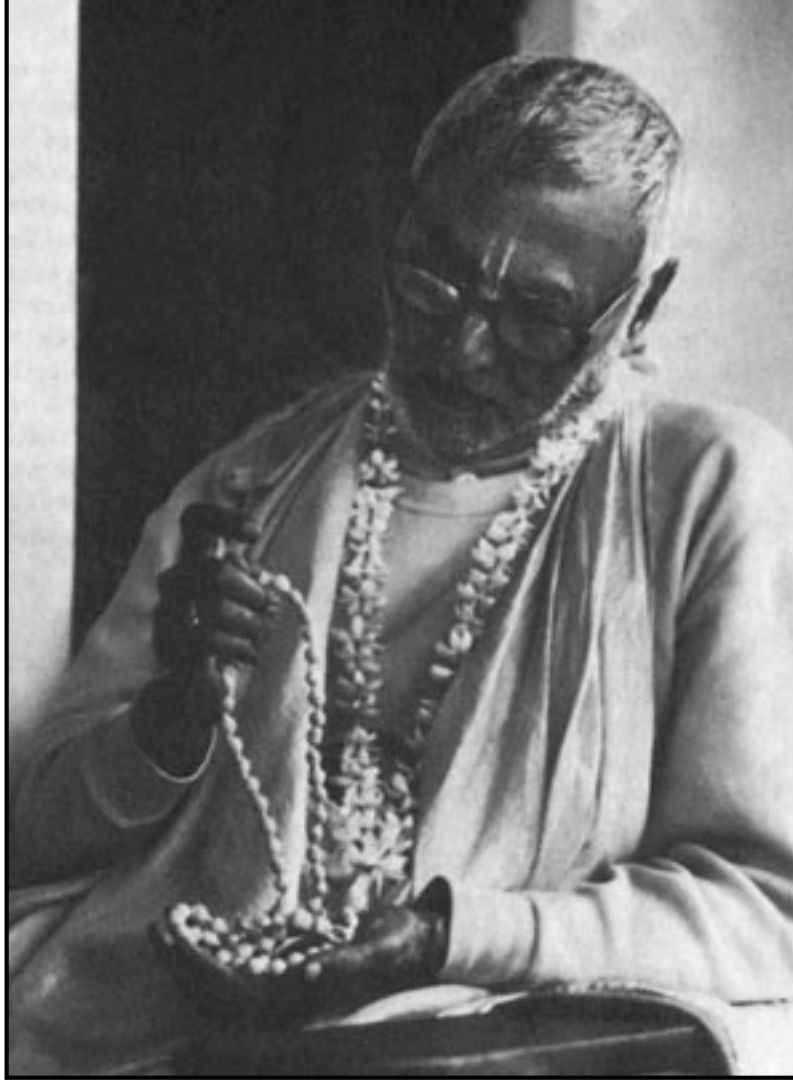
Bu *harināma mahā-mantra UpaniŐadlarda*, *Agni Purāna*'da ve *Brahmānda Purāna*'da mevcuttur. *Kalisantarāna UpaniŐad*'da en üstün *mantra* olarak önerilmektedir, bilgi adamlarına göre bu *mantra* sadece bir hitap vasıtasıdır; ona hiçbir dilek iliŐtirmemek gerekir. Hare KṚṡna *mahā-mantra*, *yuga dharma nāma*'dır yani Őu anki çağı, Kali-yugaya uygun olan Tanrı idraki yöntemidir. *Purānaların* her yerinde *mahā-mantra*'dan söz edildiğini görmekteyiz. Bu *mantra* sessiz, zihinsel ve sesli olarak zikredilebilir. Mahāprabhu tarafından düŐmüş ruhlar için genel bir öneri olarak bizlere verildi. O, kiŐinin yeterli olup olmadığına bakmadan bu *mantrayı* herkese verdi. Bunu almak için gerekli olan tek koŐul *śraddhā*, inançtır.

Padma Purāna'da, Hare KṚṡna *mahā-mantra* zikrederken kaçınmamız gereken on tür saygısızlıktan, ihanetten söz edilir. Bunlardan başka dört tür *nāmābhāsa* yani duyarsız zikir vardır ki bizlerin merhamet ülkesine girmemize izin vermez. O türlü bir yakarıŐ salt özgülükle sonuçlanır.

Bu iki tür hatalı zikir bizlerin sömürme ve vazgeçme eğilimlerimizden ortaya çıkar. Adı hizmet ruhuyla zikretmeli ve on saygısızlıktan kaçınmalıyız.

## Azizlere Saygısızlık

**Birinci saygısızlık** Yüce Lord KṚṡna'nın büyüklüğünü ve asaletini yayan araçılara, adanmış kullara saygısızlıkta bulunmaktır. Eğer Onun araçılarına saygısızlıkta bulunur veya aŐaęılırsak o zaman ad hoşnut olmaz. Sadece KṚṡna'nın kulları gerçek azizdirler çünkü onlar ebedî yaşamın peŐindedirler. Geçici kazanç için yarı tanrıları tapan kişiler aziz olarak kabul edilmezler. Onlar göz ardı edilebilirler çünkü adanmış değildirler. Aziz, Vaişnava veya adanmış demektir. Bunun



Kutsal Lütüfları Śrīla Śrīdhara Mahārāja *japa-mālā*'nın *tulasī* tespihiyle alçak sesle Hare Kṛṣṇa *mantra* zikrediyor.

dışındakiler, örneğin yarı tanrılara tapanlar aziz sayılmazlar. Onlardan sakınırsınız. Aziz, yaşamı boyunca sevgi dolu hizmet yoluyla Yüce Lord ile bağlantı kurmaktan başka tutkusu olmayan kişidir. Sadece ebedî gerçeğin, mutlak iyinin araçları azizlik mertebesinde sayılırlar. Böyle aziz kişilere karşı saygısızlıkta bulunmamalıyız.

### **Yarı Tanrı İbadeti**

---

**İkinci saygısızlık** Śiva, Śakti, güneş tanrısı ve diğerleri de dahil yarı tanrılara nasıl davranmamız gerektiği ile ilgilidir. Bu yarı tanrıların Vişnu veya KṚṣṇa'ya eşit veya daha büyük oldukları düşünülmemelidir. Hepsi Onun altındalar ve hepsi de ikincil konumdalar. Onlara Yüce Lord KṚṣṇa tarafından belli işler verilir; onlar da görevlerini Onun emirleri doğrultusunda yerine getirmek zorundadırlar. Asla KṚṣṇa'ya eşit ya da üstün değildirlere.

### **Guru: Tanrı Kadar İyi**

---

**Üçüncü saygısızlık** *guruyu* insan olarak görmektir. Onda insana ait belirtiler gözlense bile, yine de Tanrı'yla buluşma konusundaki içtenliğimiz ölçüsünde Lord aşığına iner ve gerçeğe olan açlığı gidermek için kendisini *guru* vasıtasıyla temsil eder. Bizler onu Lord'un elçisi olarak kabul etmeliyiz. Bizlere genel olarak *guruyu* ölümlü bir varlık olarak düşünmememiz tavsiye edilir, çünkü eğer Mutlak'a ulaşma girişimimiz samimi ise, o zaman O gelir ve bizi kurtarır. Tanrı herşeyi bilendir, bu nedenle Kendi temsilcisi olarak rol almış belli bir aracı vasıtasıyla, bizleri kabul etmek için ve bizleri daha üst mekâna götürmek için buraya gelir. Kutsal metinlerin öğüdüne göre, *guruyu* Mutlak'ın temsilcisi olarak görmemiz emredildi, çünkü KṚṣṇa'yı bizlere *gurunun* Kendisinden başkası veremez.

Tanrı'nın varlığını *gurudevamımızda* idrak etmeliyiz. Tanrı'nın, Kendisini bize vermek üzere buraya gelmiş olduğunu görmemiz gerekir. Genelde, manevî öğretmenin

bedeninde ölümlülerin işaretlerini görürüz ancak bunu aşmalıyız. Ganj suyu dış görünüşte kirli olabilir ama yine de kirli Ganj suyu bizleri tek dokunuşla arındırabilir. Deity maddesel duyularımıza tahta, taş veya toprak gibi görünür ancak bu bizlerin kirli bakışımızdan kaynaklanır. Krşna oradadır ve bazen daha üst mertebedeki adanmışlarla yürüdüğü, konuştuğu görülür. Biz onun maddesel malzemedan yapılmış olduğunu düşünmemeliyiz. Gidip o Deity'nin karşısında durduğumuz zaman onu görebilirim diye düşünmemek gerekir, O beni görüyor diye düşünmeliyiz. O öznel boyuttadır; ben ise Onun nesnesiyim.

O bizleri arındırmak için merhametiyle bizleri görür. Bakışımızı bu şekilde uyarlamalıyız. Krşna bir avcı tarafından öldürüldü; ateist olanlar bunu sıradan bir olay olarak yorumlayacaklardır, oysa böyle değildir. Sita, Ravana tarafından kaçırılmıştı. Bunların tümü dışsaldır, hepsi hayaldir. Asıl gerçek yukarıdadır, aşkın ülkededir. Bu nedenle, uzman aşkınlıkçılar ve *śāstra* bizlere *gurudevamızı* bu ölümlü işaretlerin üzerinde görmemiz ricasında bulunur. Krşna der ki:

*ācāryam mām vijānīyān  
nāvamanyeta karhichit  
na martya-buddhyāsūyeta  
sarva-devamayo guruḥ*

"Ben *ācārya*'nın ta kendisiyim. *Gurunun* sıradan bir insan olduğunu düşünme. Ben şahsen, öğrencinin yararı için, bütün parçalarımla birlikte *gurudeva*'nın kalbinde yaşarım."

### **Kutsal Metinlere Saygısızlık**

**Dördüncü saygısızlık** *śāstra ninda*'dır; *śāstra*'ya, kutsal metinlere saygısızlık. Kuşkusuz bu, Krşna'nın yüceliğini ve asaletini öven metinler demektir; diğerleri değil. Bizlere Tanrı ve Onun adanmış kulları hakkında bilgi veren, bizlere ebedî iyiyi öğreten kutsal metinlere saygısızlık etmemeliyiz.

## Kutsal Ad: Sesteki Tanrı

---

**Beşinci saygısızlık** Kr̥ṣṣna'nın kutsal adını, sözcüklerin farklı anlamlarını bulmak için sözlük ve dil bilgisi yardımıyla yorumlamaktır. Ses aşkındır. Sözlük, dil bilgisi ve maddesel bilgi kitapları kutsal adı sınırlayamaz veya niteleyemez. Adın maddesel sesinin üzerinde, içteki aşkın ses (*śabda brahma*) vardır. Adın kendisi, Kendi iradesiyle enkarne olmuş Yüce Kişidir. Onu adından ayırmak imkânsızdır ve O tam olarak Kendi ses formunda mevcuttur.

*Vaikunṭha śabda*, aşkın ses, dil ve dudaklarla çıkartılan maddesel sesteki farklıdır. Homeopathic tıpta bütün kapsüller görünüşte aynıdır ancak esas önemli olan içteki güçtür. Bunun gibi birşey. Adın sıradan sesi ile saf bir adanmış tarafından titrestirilen ses farklı mekânlardan gelirler. Farklılık içteki enerjidedir. Kutsal ad ruhanî dünyadan aşağıya iner ve kendisini, dilde dansederek ifade etmeye gelir. Kutsal adın aşkın sesi, temsil ettiği kişiyle ayrılmaksızın bağlıdır.

**Altıncı saygısızlık**, Kr̥ṣṣna'nın kutsal adının ihtişamını uydurma olarak kabul etmektir.

## Günah İşleyip Zikir Yapmak İntihardır

---

**Yedinci saygısızlık** kutsal adın gücüne güvenerek günah işlemektir. Kutsal metinler, bir tek ad kişinin işleyebileceği tüm günahları silmeye yeterlidir der; bu bakımdan eğer bizler, bir kez ad zikrederim, günahı silerim düşüncesiyle sayısız kötülüğe kapılır, günah işlemeye devam edersek bu, ada ihanet olur ve zikir doğru olmaz. Tanrı'yı kendi hizmetimiz için kullanmaya çalışamayız; O bütün bu *māyā*nın üzerindedir. Gerçek ad *māyā*da belirmeyecektir. "Ben herşeyi yapabilirim, ad beni arındırır," diye düşünmemeliyiz. Kutsal metinlerde kaydedildiği gibi eğer bu ruh hâliyle devam edersek bu intihar sayılır.

## Hare Kr̥ṣṣna: Yüce Arındırıcı

---

**Sekizinci saygısızlık** kutsal adı zikretmenin; riyazet, hac, bağışta bulunma, ülkeye hizmet gibi iyi eylemlerden biri ol-

duğunu düşünmektir. Eğer kutsal adı bu şekilde hafife alırsak, o zaman ihanet etmiş oluruz, çünkü kutsal ad mutlak ve onun dışındaki diğer bütün uygulamalar sadece kısmî, görelî bir pozisyona sahiptir. Diğer uygulamalar kısmîdir; kişiyi maddesel dünyada belli bir başarıyla ödüllendirir, oysa ad Tanrı'nın Kendisini verir. O hâlde başka hiçbir arınma yöntemi Krşna'nın kutsal adının zikrinin yerini tutamaz. O yücedir ve bunların hiçbiri onun yanına yaklaşamaz.

### İnançsızlara Yasak

---

**Dokuzuncu saygısızlık** adı haketmeyen kişilere, adın zikrine inancı olmayanlara vermektir. Eğer onları zikir yapmaya zorlarsanız size kötü tepki gelir. Ayrıca, ilham almadan öğrenci edinmemeli ve *harināma* inisiyasyon vermemeliyiz. Eğer adı vermek suretiyle ticaret veya iş yaparsak ihanet etmiş oluruz. Eğer *guru* olma hırsıyla adı her önümüze gelene verirsek, o zaman ihanet etmiş oluruz. Eğer bir kişi, maddesel bir amaçla, ad ve ün uğruna, yukarıdan onay almadan *guru* olmaya kalkışırsa bu büyük ihanettir.

### Tanrıya Dönüş

---

**Onuncu saygısızlık** belli bir şeye çok fazla bağımlı olmak veya beden ve bedensel zenginliğe yakınlık duymaktır. Tekne zincirliken kürek çekmek, tekneyi sadece bağı olduğu zincirin etrafında hareket ettirir. Zincirin yukarıya alınması gerekir, tekne o zaman ileriye gidebilir. O hâlde, kendimizi belli bir şeye bağlamamalıyız. Açık olmalıyız. Ad, zihin sistemimizde bir değişim yaratacaktır; adın bizi göndereceği yere gidecek kadar açık ve önyargısız olmalıyız. Eğer o değişimden özenle kaçınmaya çalışırsak ve şu anki yaşamımıza yapışırsak, bu ada karşı bir ihanettir: Tanrı'yı davet etmek ve sonra görmezden gelmek demektir.

Adı yabancı birşey olarak görmemeliyiz: O bizim dostumuzdur. Onunla kendimizi rahat hissetmeliyiz. Tüm iyilik, tüm güzellik, tüm cazibe olan Krşna'nın kutsal adının farkın-

dalığı sayesinde rahatlatıcı ve dostça bir bağ elde edeceğiz. Kutsal adı zikrederek yaşamımızın en arzulanan amacına ulaşacağız ve Tanrı'ya yuvaya döneceğiz, yabancı bir ülkeye değil.

Adı dostça, sevgiyle zikretmeliyiz. Ad, sevgimizin yegâne hedefidir. O bizim arkadaşımızdır, bize karşıt birşey değildir. Bu bakımdan bizi yuvaya götürecektir, başka bir yabancı ülkeye değil. Orası bizim güzel yuvamızdır ve O da bizim güzel koruyucumuzdur. Kṛşna'nın kutsal adını bu ruh hâliyle zikretmeye devam edeceğiz.

Hare Kṛşna *mahā-mantra*'yı zikrederken sakınmamız gereken on saygısızlık bunlardır:

Hare Kṛşna Hare Kṛşna Kṛşna Kṛşna Hare Hare  
Hare Rāma Hare Rāma Rāma Rāma Hare Hare

### **Nāmābhāsa: Belirsiz Ad**

Kutsal adı zikrederken dört tür *nāmābhāsa* bulunur. *Nāmābhāsa* kutsal adla kurulan zayıf bağlantı anlamına gelir. *Nāmābhāsa* ne saygısızlıktır ne de hizmet ruhudur, ikisinin arasındır. Temeli inzivadır, oysa bu kayıtsızlığı bir yana atmalıyız ve bizim dostumuz ve efendimiz olan ada hizmet konusunda ciddi olmalıyız. *Nāmābhāsa* dört kategoriye ayrılır. Birincisi *sānketyam*dir: dolaylı zikirdir; Ajāmila'nın durumunda olduğu gibi, başka şey kastetmektir.

Ajāmila bir *brāhmaņa* oğluydu. Her nasıl olduysa, alt tabakadan bir kadınla ilişki kurdu, haydut oldu ve içki içip türlü kötülükler yaparak seviyesiz bir yaşama daldı. Yıllar sonra ölüm zamanı geldi. Komada yatarken birdenbire korkunç görünüşlü üç habercinin gelip boynuna bir ip geçirdiklerini ve onu sürüklemeye başladıklarını gördü. Dehşete kapıldı.

Az önce oğlu Nārāyaņa'yı yanibaşında oynarken görmüştü, bu yüzden çocuğun yardımına başvurdu ve "Nārāyaņa!" diye seslendi. Ancak adını seslenirken bir yandan da kendi kendine şöyle düşündü, "Bu çocuğun, Nārāyaņa'nın elinden ne gelir? Bu üç korkunç yaratıkla nasıl baş eder? O bir hiç."



Böylece, Nārāyaᅇa'nın kutsal adının çağrışımıyla aklına Lord Nārāyaᅇa geldi.

Korku içindeyken, Lord Nārāyaᅇa'ya içtenlikle seslenince Vaikuᅇᅇha'dan dört aracı aşığıya indi. Ağırbaşlı ve yumuşaktılar ve Yamadūtalara, ölüm habercilerine şöyle hitap ettiler:

"Kimsiniz? Neden geldiniz?"

"Geldik, çünkü bugün Ajāmila'nın son günü. O büyük bir günahkârdı ve cezalandırılması için ölüm Lord'u olan kralımız Yamarāja tarafından onu almak üzere gönderildik."

"*Dharma*'nın, görevin ne olduğunu bilmiyor musunuz?"

"Ah evet, biliyoruz."

"O hâlde neden buradasınız?"

"O çok büyük günahlar işledi."

"Nārāyaᅇa adını söylediğini duymadınız mı?"

"Evet, duyduk. Ne olmuş? Yaşamı boyunca sayısız günah işledi, sadece Nārāyaᅇa'nın tek bir adıyla bunlar ortadan kalkacak mı? Bu mümkün değil."

"Ah, siz efendiniz tarafından doğru yönlendirilmemişsiniz. Ajāmila, Nārāyaᅇa'nın adını zikrettiğine göre yargı ortamı bir anda değışti. Artık o sizin efendinizin yetki alanında bulunmuyor. O size böyle talimat vermedi mi?"

"Hayır, hayır, biz bu tür şeyleri bilmiyoruz."

"Öyleyse dönün ve ona sorun."

Ajāmila serbest bırakıldı. Vişnu'nun habercilerinin yaplarından ve ihtişamından korkan Yamadūtalar kaçtılar. Ajāmila şöyle düşündü, "Bundan alınması gereken ders nedir?"

Bu *nāmābhāsa*dır. Kutsal adla uzaktan uzağıa bir bağlantı. Nārāyaᅇa adını zikredişi, ne inançtan kaynaklanmıştı ne de *gurusunun* emrinden. Adı bilerek zikretmemişti, kaza eseri aklına gelmişti. Yine de, daha önceki iyi eylemlerinin sonucu olarak *nāmābhāsa* onun kurtuluşunu sağladı.

Ajāmila bir anda uyandı; geçmişteki tüm günahkâr eylemlerini anımsadı ve pişmanlık duymaya başladı. Ailesine ve arkadaşlarına tek söz etmeden Hardwar'a doğru yola çıktı. Orada uzun bir süre Nārāyaᅇa adını zikretti. Uygun zaman geldiğinde, dört Vişnudūtalar kutsal bir arabayla aşığıya indiler ve onu Vaikuᅇᅇha'nın bilinçli ruhanî ülkesine götürdüler.

## Şakalaşma ve Zikir

---

*Parihāsyā nāmābhāsanın* bir başka türüdür. *Parihāsyā* şaka yollu demek. Bazen şaka yollu şöyle diyebiliriz, "Ah, Kṛṣṇa'nın adını mı zikrediyorsun?" Eğer bir kişi sokakta gördüğü Hare Kṛṣṇa'cılarla şakalaşıp, alay ederse ve "Hare Kṛṣṇa," derse bu, önceki iyi puanlarıyla bağlantılı olduğu takdirde, *nāmābhāsa* sayılabilir. Bu türlü zikir *mukti* yani özgürlükle sonuçlanabilir ancak ilahî hizmet için fırsat yaratmaz.

## Takma Ad Olarak Kṛṣṇa

---

Başka bir *nāmābhāsa* çeşidi *stobha*'dır: adı başka bir niyetle kullanmak. Bazen bu sözcükler, Nārāyaṇa veya Kṛṣṇa, teknik bir anlam ifade etmek için veya takma ad olarak kullanılırlar. Jīva Goswāmī Sanskrit *Harināmāmṛta-vyākaraṇa* adlı dil bilgisi kitabında bundan yararlanmıştı. Bir kişi *mṛdanga* çalarken farklı vuruşları temsil etmek için *gaura nitai*, *gaura nitai* adlarını kullanırsa, bu *nāmābhāsa* olabilir.

## Dolaylı Zikir

---

Başka bir *nāmābhāsa* türü *hela*'dır: kutsal adı özensiz zikretmek. Sabah yataktan kalkarken bazen öylesine, Hare Kṛṣṇa deriz. Böylece tembelliğimizi üzerimizden atabiliriz. Orada bile *nāmābhāsa* olabilir. Bizi içinde bulunduğumuz pozisyondan kurtarabilir ancak Vaikuṅṭha'ya girmemize izin vermeyebilir. Bu ancak adanmış hizmetle mümkündür.

Bir müslüman bir yaban domuzunun büyük dişleriyle öldürülürken "Bu korkunç birşey!" anlamında, "Ha ram!" diye bağıyordu ama önceki *sukṛtisi* yani iyi puanları nedeniyle söylediği şey *nāmābhāsa* oldu ve Rāma'nın adını zikrederek özgürlüğe ulaştı.

*Nāmābhāsa* gelebilir ve *mukti* yani özgürlükle sonuçlanabilir ancak orada hizmet olanağı bulamayız. Eğer zihnimiz hizmet tavrıyla şarj olmuşsa, bu bizi ince ve daha üst mekâna yükseltir; aksi hâlde ilerleme olmaz. Eğer zikrimize

vazgeçme ve sömürme eğilimleri karışmışsa arzulan sonu-  
cu vermez.

Zikir hizmet tavrıyla yapılmalıdır (*sevonmukhe hi jihvādau*). Amacımız nedir? Lord'un hizmetini istiyoruz: "Yaşamak için öl." Biz feragatle dolu saf bir yaşam istiyoruz: cömert bir yaşam istiyoruz. Biz sömürmek değil vermek isteyenlerin yaşamını yaşamak istiyoruz. Biz daha üstün bir ülkede, herkesin verici bir birim olduğu, ışık saçan bir birim olduğu, alıcı olmadığı uygar bir yaşam istiyoruz. Orada herkes, özellikle Tanrı merkezli ve uyumludur. Hepsi tanrısal yapıya sahipler. Ve tanrısallık, uyumun olduğu merkeze adanma demektir. O hâlde kutsal adı bu ruhla zikretmeliyiz ve her eylem Krşna'ya adanarak yapılmalıdır. Bizler Vişnu'ya ve Vaişnava'ya, Krşna ve Onun kullarına pozitif hizmet çizgisinde olmalıyız ve Krşna'nın kutsal adını böyle bir tavırla zikretmeliyiz.



On bir

---

## Kutsal Ada Hizmet

**Öğrenci:** Hare Kṛṣṇa *mantra*'yı tespihle (*japa-mālā*) zikretme konusunda bir sorum var. Manevî öğretmenim bana vaazla ilgili çok fazla görev verdi bu yüzden *japa-mālā*ma konsantre olmaya çalışırken, kutsal adı duymak yerine yapmak zorunda olduğum bu farklı görevleri düşünüyorum.

**Śrīdhara Mahārāja:** Śrīla Bhaktisiddhānta Saraswatī Ṭhākura, *kīrtananın* sadece kutsal adı yüksek sesle zikretmek değil vaaz vermek olduğunu vurguladı. Jīva Goswāmī *saṅkīrtananın* tanımını şöyle yaptı, *bahubhir militvā yat kīrtanam tad eva saṅkīrtanam*: "Birçok kişi bir araya gelip de Yüce Lord Kṛṣṇa'yı övdüklerinde bu *saṅkīrtana* olarak bilinir." Śrī Caitanya Mahāprabhu geldi ve *saṅkīrtanayı* tanıttı. Eğer kutsal ad bu Kali çağında toplu olarak zikrediliyorsa, bir araya toplanmış çabalar meyve verir (*sango śakti kalau yuge*). Śrīla Bhaktisiddhānta Saraswatī Ṭhākura'nın vaaz misyonu ile, *sahajiyāların* yani taklitçilerin sözde *bhajanası* arasında fark vardır.

Bir zamanlar, Ruhanî Kardeşlerimizden bir tanesi *guru mahārāja*'mızın sert tepkisine hedef olmuştu. İyi karaktere sahip birisiydi ancak genel eğilimi *nāma bhajanaya* idi. Başka hizmet yapmaktan hoşlanmazdı, sadece tespih üzerinde zikir yapmaya yatkındı. O sıralar Delhi tapınağından sorumluydum ve ona yakındım, bu nedenle Prabhupāda'ya

mektup yazdım: "Eğer izin verirseniz, Ruhanî Kardeşimi buradaki Delhi tapınağında vaaz verme işiyle görevlendirmek istiyorum." Prabhupāda'nın yazdığı mektup hâlâ buradadır. Bana şu mektubu yazdı, "Eğer onu oraya getirebilirsen ve sana vaaz işinde yardım etmesini sağlarsan, o zaman ona gerçek bir dostun yapacağı hizmeti yapmış olursun. Balihati ormanında oturup sadece zikir yapmanın ve boncuk saymanın *kṛṣṅānuśīlanam*, Kṛṣṅa bilincini doğru bir şekilde geliştirmek olduğunu düşünmüyorum."

### **Vaaz Vermek Bir Savaştır**

O hâlde, *kīrtana* vaaz vermek anlamına gelir, *śravanam*, *kīrtanam*. *Kīrtana* sadece yüksek sesle zikir yapmak değildir. Vaaz vermek karşıt partiyle savaşmak gerekir, anlamına gelir. *Kīrtana* savaş demektir. *Kīrtana* bu dünyada ince ve kaba dalgalar hâlinde titreşen bütün sıradan titreşimlerle savaşacak olan ilahî titreşimi yaratır. Bu bakımdan Prabhupāda, bizlere *tulasī* tespihin oruç tutmamasını söylemişti. Onun minimum tavsiyesine göre günde en az bir kez, boncuklar üzerinde Hare Kṛṣṅa zikretmek tarzında belli bir hizmet yapmamız gerekir. Tam olarak şöyle demişti, *mālikā upabāsa nā*: "Boncuklar oruç tutmamalı." Ve genel talimatı ise olabildiğince çok vaaz vermektir.

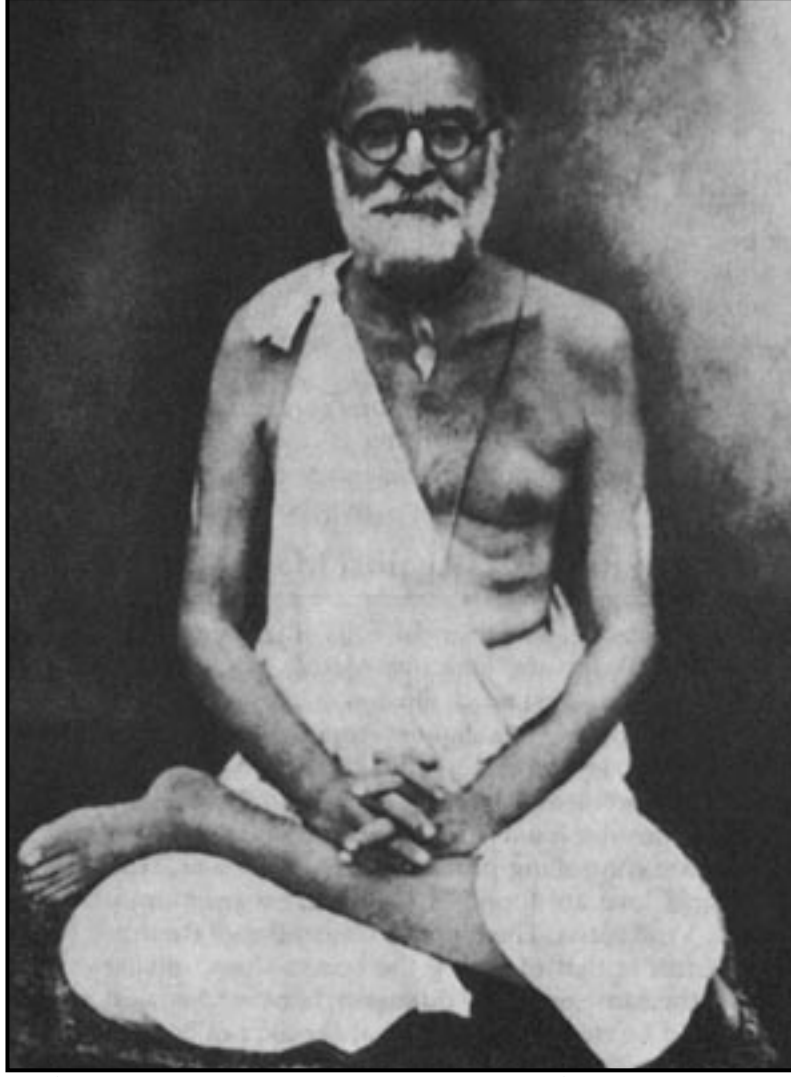
Bir keresinde, Madras'taki Udipi tapınağının büyük manevî liderlerinden biriyle bir konuşma yapmıştım. Bana şöyle demişti, "Zaman zaman Madhvācārya ve *bhakti* inancı hakkında vaaz veriyorum, ama *sādhanaya* (düzenli ruhanî egzersizler; *japa*, *gayātrī mantra*, kutsal metinleri inceleme v.b.) vaktim olmuyor." Ben de onu destekledim. *Guru mahārāja*'mız *hari-kathā*'nın, Kṛṣṅa hakkında konuşmanın, *sādhana*'dan daha az önemli olmadığını söylemişti. Hatta, bu çok daha canlı birşeydi. Vaaz çok daha önemlidir. Vaaz verirken otomatik olarak maksimum konsantrasyona sahip oluruz. Öte yandan, *japa* boncukları üzerinde zikir yaparken dalgın olabiliriz. Başka birisine Kṛṣṅa'dan söz ederken tüm dikka-

timizi toplamamız gerekir. Aksi hâlde kesin şeyler söyleyemeyiz. Kṛṣṇa hakkında konuşurken bütün dikkatimiz otomatik olarak konsantre olacaktır. Doğruluk, Kṛṣṇa hakkında yazarken, Kṛṣṇa hakkında konuşurken olduğundan çok daha fazla gereklidir. O hâlde yazmak da *kīrtana*dır. Kṛṣṇa bilincinin gelişimi, kendimizi Kṛṣṇa hakkında yazmaya verdiğimizde daha da yoğun hâle gelir.

### **Gauḍiya Math: Māyā'ya Karşı Savaş**

Bu nedenle, Śrīla Bhaktisiddhānta Saraswatī Ṭhākura'nın vaaz misyonu yani Gauḍiya Math, *māyā*ya ve hatta var olan bütün din kavramlarına karşı totaliter savaş ilan etmiştir. Otorite ise *Śrīmad Bhāgavatam* ve Śrī Caitanya Mahāprabhu'dur. İlahî yaşam her ruhun en yüce amacıdır. Güzellik ve aşk *summum bonum*'dur, en üstün kazanımımızdır; güzellik ve aşk, yöneten gerçek ilkedir, güç değil. Ve güzellik ve aşk en ileri pozisyonda Kṛṣṇa'da, Vṛndāvana'da bulunur. Mutlak Gerçeğin en üstün kavramı güzel gerçeğe ve ilahî aşkla ifade bulur. Bir yandan da, aşk ve şehvet arasındaki farkın net olarak farkında olmalıyız. Bunun yanlış anlaşılması gerekir. Vraja'da yaşayanların aşkı, adanmışlığın doruk noktasını sergiler.

O hâlde, Kṛṣṇa'ya gerçek hizmet, boncuk saymak (*japa*) değil, vaazdır (*saṅkīrtana*). Ancak and içmiş olduğumuz için ve Mahāprabhu ve *gurudevamız* tarafından emredildiği için tespih üzerinde kutsal adı zikretmeliyiz; bu bizim görevimizdir. *Guru mahārāja*'mız bizlere, "*Japa* boncukları oruç tutmamalı," dedi. O hâlde, eğer kendimizi vaaz işine verirsek, hiç kuşku olmamalı ki Mahāprabhu'nun emrini gerçekten yerine getirmiş oluruz. Bize günde yüz bin kez yani altmış dört tur zikir yapmamızı tavsiye etmiş olsa da, bu özel bir ifadedir. Gerçekten önemli olan hizmet ruhudur. *Gopilerin tulasī* tespihiyle isim saydıklarını duymadık, buna rağmen onlar Vṛndāvana'da, Kṛṣṇa'nın hizmetindeki en üstün konuma sahipler.



Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Ṭhākura, Śrī Gauḍīya Math'ın Kurucu-Ācārya'sı, *māyāya*, yanlışya ve hatta var olan diğerk bütün din kavramlarına karşı totaliter savaş ilan etti.



## Vṛndāvana Ekspresi

---

Bu bakımdan, *kṛṣṇa nāma* Vṛndāvana'ya gitmemize büyük ölçüde yardımcı olacaktır. Önemi budur. Kṛṣṇa'nın kutsal adı, aynı bir ekspres tren gibi, başka hiçbir durakta durmadan bizi hedefe taşır. Eğer adı, resmî dilekçe olmadan "Bana bunu ver, bana şunu ver," diye yakarmadan zikrediyorsak, doğrudan Vṛndāvana'ya giden özel bir tren işlevi görür.

Orada *karma* ve *jñāna* kirliliği mevcut değildir. Vṛndāvana'lı kullar, salt şöyle düşünürler, "Ben Kṛṣṇa'yı istiyorum. Neyin iyi neyin kötü olduğunu bilmiyorum. Sadece Kṛṣṇa'yı istiyorum."

**Öğrenci:** Sizin *guru-mahārāja*nız inisiyasyon almış öğrencilerin günde kaç tur zikir yapmalarını istedi? Belli bir sayı için reçete verdi mi?

**Śrīdhara Mahārāja:** Genel önerisi günde yirmi beş bin ad; yani on altı turdu, veya en az dört tur. Kişinin işi yoksa, yüz bin ad yani altmış dört tur zikir yapabildi.

**Öğrenci:** Bhaktisiddhānta Saraswatī Ṭhākura günde sadece dört tur zikir yapabilecek birine *harināma* inisiyasyonu verir miydi?

## Nicelik Değil Nitelik

---

**Śrīdhara Mahārāja:** Böyle bir değerlendirme yoktu. Kişi resmen, belli ölçüde zikir yapmak zorundaydı ama öyle bir kısıtlama yoktu. Onun bizlerden istediği, bir Vaiṣṇava'nın rehberliğinde, yoğun bir şekilde Lord'un hizmetinde olmaktı çünkü en önemli nokta hizmettir. Hedefe ulaşmamız, adı zikretme süresini uzatarak garanti altına alınmaz; sadece niteliği artırarak başarıya ulaşacağız.

Kutsal metinlerde, kutsal adla ilgili farkındalıklarımızı değişik şekillerde teşvik eden pek çok anlatım vardır, ancak Śrīla Rūpa Goswāmī bize şu ana fikri verdi. *Padma Purāna*'dan yaptığı alıntıya göre: *ataḥ śrī kṛṣṇa nāmādi na bhaved grāhyam indriyaiḥ*. Duyularımız, fiziksel veya zihinsel olsun, aşkın olanla ilişkiye girmeye uygun değildir.

Ad maddesel değildir (*aprakṛta*), maddesel sınırlamadan yok-sundur (*vaikuṅṭha*). Başka bir boyuta aittir. Bu nedenle, Kṛṣṣna ile ilgili hiçbir şeye, adı, formu, nitelikleri veya oyunlarına fiziksel veya zihinsel duyularımız tarafından dokunulamaz. Oysa hizmet etme yaklaşımı içinde olduğumuz zaman, O kendiliğinden aşağıya, bize iner. Ancak o zaman dilimiz geręekten Kṛṣṣna'nın adını telaffuz edebilir. Aksi hâlde, sadece adın harflerinin fiziksel sesi ęıkarılabilir. Dilimiz, ellerimiz, fiziksel ses, bütün bu maddesel şeylerin hiçbiri Kṛṣṣna'yla bağlantı kuramaz. Bu bedeni madde ötesi olanla birleştirecek bir aracı gerekir. Ve bu bağlantı bizim Kṛṣṣna'ya hizmet etme konusundaki ciddi arzumuzdur. Eğer elektrik yoksa ampul yanmaz. Ancak elektrik akımı varsa ampul ışık sağar. Dolayısıyla ad, dilde ve kulakta, zihinde veya yazıda belirebilir ancak Vaikuṅṭha'dan bu maddesel dünyaya bir bağlantımızın olması gerekir. Ve o bağlantı da adanmış hizmettir, işlevsel hizmet tavrıdır. Vaikuṅṭha'yı ve Vṛndāvana'yı fiziksel alanla yalnız o bağlayabilir.

### **Boş Mantra Atmak**

Kṛṣṣna kendiliğinden görünecektir. Aşağıya dilinize inecek ve ancak ondan sonra diliniz Kṛṣṣna'nın adını zikredebilecektir. İçinde kurşun yerine sadece boşluk olan bir tabanca belli bir ses ęıkartabilir, ama aslında kurşun atılmamıştır. Aynı şekilde, hizmet tavrı olmadan Kṛṣṣna'nın adını zikretmek ses ęıkarır ama bunun derinliği dil seviyesindedir. Bu, kurşun yerine boşluk atmaya benzer. Kṛṣṣna'nın kutsal adını zikredişimiz, hizmet ruhuyla, Kṛṣṣna'yı hoşnut etmekle şarj olmalıdır.

Aksi hâlde ęıkardıęımız ses sahtedir. Taklit veya yoz başka birşey olur. Kutsal ad duyularımızla algılanamaz. Zihin ötesi ve aşkındır. Bu dünyadan yükselen sıradan bir ses Kṛṣṣna'nın adı olamaz. Eğer o arabalucu, yani hizmet tavrı orada yoksa, kulağımız adı duyamaz. Kṛṣṣna'nın arzusunu yerine getirmedeki kararlılığımız, kulakla Kṛṣṣna arasında, zihin vasıtasıyla aracılık yapmalıdır. Ancak o zaman Kṛṣṣna'nın adı kulağımıza

girer ve bize Kendi formunu, niteliklerini ve oyunlarını gösterir. Kutsal ad fiziksel değildir, *aprakṛta*'dır, aşkındır, maddeselin ötesindedir. O, yalnız hizmet tavrımızla bu maddesel dünyaya iner.

*Guru Mahārāja*'mız hizmet tavrı geliştirmeye çok fazla önem verdi. Aksi hâlde herşey sahtedir, taklitten ibarettir. İnsanlar şöyle diyeceklerdir, "Ah, burada Kṛṣṇa yok. Bu adamlar sahtekâr. Sadece dans edip gürültü yapıyorlar, hizmet ruhuyla şarj olmuş değiller." Bizler sadece hizmet vasıtasıyla Kṛṣṇa'yla temasa geçebiliriz. Esas olan, hizmet ruhu, *vaiṣṇava sevā* nasıl elde edilir, bunun üzerinde çalışmaktır. Vaiṣṇava hizmet yapar ve bizlerin de ondan bu hizmet yaklaşımını süzüp almamız gerekir.

Bir adanmış kulun emri altında kendimizi verme uygulaması yapmalıyız. Gerekli olan şey; kendinden vazgeçme ve kendini adamadır. Ve bu olumlu şeyi bir adanmış kuldan elde ederiz. Eğer çocuklara ilk baştan kağıt, kalem verilirse sonuç verimli olmaz; onun için ellerine taş parçası verilir ve yazma çalışmasını önce kumda yaparlar. Bunun gibi, başlangıçta hizmet yaklaşımı, kendini adama tavrı nasıl olmalıdır, bunun üzerinde uygulama yapmaya çalışmalıyız. Bu bizim doğuştan gelen servetimizdir ve tesellimiz de odur.

Eğer hizmet yaklaşımı geliştirmeye çalışırsak, saf adanmış kul bize yardım edecektir. Eğer bir kişi cimriyse, birine sadaka olarak en azından çöp versin denir. Cimriye şöyle derler, "Başkalarına hiç olmazsa kül ver ki elin vermeye alışsın." O hâlde hizmet ruhu yüksek birşeydir. Bizler kendimizi Kṛṣṇa'nın hizmetine verme çalışması içinde olmalıyız.

Kutsal adın, *nāmabhajan*'ın ibadeti olan en üstün hizmet formunu elde etmedik diye korkmamalıyız. "Neden tapınağı süpürmem istendi? Sıradan herkes bunu yapabilir," diye düşünmemeliyiz. Bundan korkmamalıyız. Bizler için gerekli olan şey, hizmet yaklaşımı elde etmektir. Özverili olmak, kendini düşünmemek, kendini unutmak gerekir. Kendini unutmamanın örneği Sokrates, kendini feda etmenin örneği ise İsa'dır derler. Ve hangi amaç uğruna? Yüce Tanrı için. O hâlde bir

adanmıŐ kulla pozitif bir bağlantımız olmalıdır. Onun emri altında hizmet boyutuyla bağlantı kurarız. Sadece onun lütfuyla, onun aracılığı ile enerjimiz aŐkın mekâna gidebilir. Bu bakımdan, *guru mahārāja*'mız, Śrĭla Bhaktisiddhānta Saraswatĭ Ŧhākura, vaaz verme hizmetine yüzde doksan ağırlık verdi ve konumumuz ne olursa olsun bizlerin de amacımız bu olmalıdır.

# Kutsal Adın Nektarı

Gerekli olan şey yalnızca Kṛṣṇa'nın Kutsal Adının sesi değil, sesin doğru anlamı, özü ve ruhudur. Saygısızca zikir yapmak, *nāma-aparādhā*, adın sadece fiziksel yönünü temsil eder. Gerçek ad tam anlamıyla ruhanîdir. *Nāmākṣara bahiraya batu nāma kabu naya*: tek başına adın harflerinin sesi, asla gerçek ad değildir. Bu konu Jagadānanda Paṇḍita'nın *Prema-vivarta*'sında, Kṛṣṇa bilinciyle ilgili felsefî çıkarımlarla dolu kitabında açıklanmıştır. Bu kitap Bhaktivinoda Ṭhākura tarafından yayına hazırlandı ve yayınlandı. Orada şu pasajla karşılaşırınız: *nāmākṣara bahiraya batu nāma kabu naya*, Kṛṣṇa'nın kutsal adının sesini tek başına, asla gerçek ad olarak düşünmemek gerekir.

Hatta *nāmābhāsa* sırasında, yani ihanetsiz saf zikirden önceki belirli olmayan zikir sırasında, adın sesi oradadır ama adın içsel özü orada değildir, bize *mukti* verebilir, yani negatif taraftan, maddesel dünyadan azat edebilir. Ancak, pozitif tarafa, ruhanî dünyaya katılımın izine rastlanmaz. Ad orada yoktur. Kṛṣṇa'nın kutsal adı pozitif birşeydir ve eğer bir parça kutsal ad istiyorsak, pozitif dünyaya kabul edilmemiz gerekir. Negatif taraftayken nasıl olur da kutsal adla bağlantı kurabiliriz? *Nāmābhāsa* bize özgürlük sağlayabilir ancak adanmışlık ülkesine katılım sağlamaz. Bu bakımdan, gerçek ad, *nāmābhāsada* da bulunmaz.

## Vedaların Değerli Taşları

---

Yalnızca belli bir grup özgür ruh, kutsal ada ibadet eder; herkes değil. Śrīla Rūpa Goswāmī *Nāmāṣṭakam*'da (1) şöyle yazdı:

*nikhila-śruti-mauli ratna mālā  
dyuti nīrājita-pāda-paṅkajānta  
ayi mukta-kulair upāsyamānam  
paritas tvām hari-nām saṁśrayāmi*

"Ey Kutsal Ad! Senin lotus ayak parmaklarının uçlarına, Vedaların tacı olan *Upaniṣadların* mücevher bölümlerinden yayılan parlak aydınlık tarafından ebediyen ibadet edilir. Sen, Nārada ve Śukadeva Goswāmī gibi özgürlüğe ermiş yüce ruhlar tarafından ebediyen hayranlık duyulan ve zikredilensin. Ey Hari Nāma! Kendimi bütün ihanetlerden arındırarak tamamen sana sığınıyorum."

Rūpa Goswāmī sayısız özgür ruhun, her açıdan saygılarını sunarak Kṛṣṇa'nın kutsal adına ibadet ettiklerini söyler. Kutsal adın yüceliğinin sıradan metinlerde bulunamayabileceğini, ancak onların hepsini bütün olarak incellerseniz kutsal adın ruhunu keşfedeceğinizi ifade eder. Sıradan insanlar bunu kendi çalışmalarıyla bulamayabilirler, ancak gerçek özü, geniş alana yayılmış yazıların gerçek amacını alabilen ve belli başlı Vedic metinlerin bütün amacının kutsal adın yüceliği olduğunu keşfeden kimseler de bulunmaktadır.

## Ses Ormanı

---

*Śruti* yani Vedalardaki belli başlı şifreler, Kṛṣṇa'nın kutsal adıyla ilgili ip uçları verirler. *Śruti*, *śabda* demektir: kulakla kavranabilen, yukarıdan indirilmiş olan vahyolunmuş gerçeğin ses formu. Vedalar doğaldır ki, yüce gerçeğe sadece ses vasıtasıyla ulaşabileceğimizi söylerler. Aksi hâlde kendi intiharlarına neden olurlardı. Eğer gerçeği sadece ses vasıtasıyla elde edeceğimizi söylemeseler, sesin bedenlenmiş



*Caitanya-caritāmṛta*'da, "Śrī Caitanya Mahāprabhu'nun tam kopyası" olarak anlatılan, Śrīla Rūpa Goswāmī'nin on altıncı yüzyılda yapılmış portresi. O Mahāprabhu'nun talimatı üzerine yüz bin ayeti kaleme aldı.

hâli olan *Vedalar*a ne gerek var? O hâlde eğer onların gerçek özelliğini inceleyebilirsek, görürüz ki belli başlı *Vedalar* Lord'a sesin geliştirilmesi yoluyla ulaşabileceğimizi söylerler. Öyleyse, bunu sadece ses aracılığı ile (*śabda pramānam*) anlayabiliriz. Gerçeği ancak ses aktarabilir. *Vedalar* böyle söylemek zorundalar, yoksa etkisiz bir ses ormanından ibaret olurlar.

*Śruti* kulak vasıtasıyla elde edilebilen şey demektir ve o ses ise mutlaktır. *Śrutiler* en yüksek hedefe yalnızca ses aracılığı ile ulaşabileceğimizi açıklamak üzere geldiler. *Śrutinin* temel kuralları (*sutralar*) bize bilgi verir: *nikhila śruti mauli ratna mālā*. *Mauli* ana metinler anlamına gelir. Bir kolyeyi oluşturan sayısız değerli taş ve mücevhere benzerler. Yayıkları parıltı, kutsal adın lotus ayaklarını gözler önüne serer. *Ārātī* sırasında sıradan insanlara Lord'un Altardaki Deity formunu daha net göstermek için nasıl ateş sunarsak, ana *śrutiler* de bu idraki elde etmemize yardımcı olurlar: Yüce Lord'u yalnız ses vasıtasıyla elde edebiliriz.

Rūpa Goswāmī der ki; ana *śrutilerin* anlamlarına daha fazla dikkat edersek, onların bize sadece kutsal adın lotus ayaklarını göstermeye çalıştığını anlarız; aynı *ārātī* sırasında ghee lambasının Lord'un figürünü görmemize yardımcı oluşu gibi. Lord Formunu (Deity) genel olarak görüyorsunuzdur, ama lambanın yardımıyla, Lord'un bedeninin farklı bölgelerini daha belirgin bir şekilde algılarız. Aynı bunun gibi, ana *śrutiler* de ışıklarıyla Kṛṣṇa'nın kutsal adının alt bölgesini göstermeye çalışırlar. Onlar kutsal adın en uzaktaki bölgesi hakkında bir kavrama sahip olmamız için, adın herşey olduğu hakkında hayal meyal bir kavrama sahip olmamız için bize yol gösteriyor ve yardımcı oluyorlar. Rūpa Goswāmī der ki, gerçekten özgür olanlar kutsal adın çevresini sarıyorlar ve övgülerini, hayranlıklarını sunuyorlar. Ve şöyle dua eder, "Bu ruh hâliyle, Kṛṣṇa'nın kutsal adına sığınırım."

*Vedaların* gerçek anlamını idrak etmek zordur. Bazı kişiler derler ki, "*Vedalarda* Hare Kṛṣṇa Zikri önerilmiyor. Hatta, bazen Kṛṣṇa bir şeytan adı olarak geçiyor. Neden Kṛṣṇa adını





“*Ārāṭī* sırasında sıradan insanlara Tanrı’nın Altardaki Deity formunu daha net göstermek için nasıl ateş sunarsak, ana *śrutiler* de bu idraki elde etmemize yardımcı olurlar: Yalnız ses vasıtasıyla Yüce Lord’u elde edebiliriz.”

zikrederim?" *Vedalar*da (*Chāndogya Upaniṣad* 8.13.1), bu ayeti görürüz:

*śyāmāc chavalām prapadye*  
*śavalāc chyāmam prapadye*

"Siyahın (*śyāma*) yardımıyla, beyazın (*śavalā*) hizmeti ile tanışacağız; beyazın (*śavalā*) yardımıyla, siyahın (*śyāma*) hizmeti ile tanışacağız." Bu ayetin anlamı nedir? *Ācāryalar*ımız mutlağın, enerji ve enerjinin sahibi yardımıyla anlaşılabilirliğini anlatmışlardır. *Śyāma* siyahımsı olan Kṛṣṇa demektir; *śavalā*, beyaz ise Rādhārānī'dir. Dolayısıyla Rādhā'nın yardımıyla, Kṛṣṇa'nın hizmetini elde ederiz ve Kṛṣṇa'nın yardımıyla Rādhārānī'nin hizmetini elde ederiz.

### Ses Aracılığıyla Tanrı

Bu bakımdan, Rūpa Goswāmī *Vedaları* sadece yüzeysel olarak incelemenin bizi hayal kırıklığına uğratacağını söyler. Ama eğer pozitif bir zihinle araştırma yaparsak, *sādhuların*, *ācāryaların*, *mahājanaların* lütfuyla anlarız ki, ana *śrutiler* bizi şu kavrama götürmektedir; tüm Vedik seslerin ana hedefi o merkezî sestir; Kṛṣṇa'nın kutsal adıdır. *Vedalar*da mutlak ülkenin müjdesini vermek üzere gelmiş çok fazla bölüm bulunur, ama bir merkez olması gerekir. Bu nedenle belli başlı sesler, yüce bütünü yani Kṛṣṇa'yı temsil eden merkezî bir ses olduğunu göstermek için meşale gibi ışık saçarlar. Her yanda Kṛṣṇa'nın adına saygılarını sunan çok fazla özgür ruh vardır. Tüm Vedik *mantralar* mutlak merkezin ses yönü hakkında bize bir fikir vermek üzere O merkezî sestem gelmiştir. Rūpa Goswāmī'nin savunduğu tez budur.

*Vedaların* dalları sestir ve bu sesler tek merkezden gelmelidir. Sesin kaynağını doğru gözle gören kişiyi şu sözlerle yönlendirirler, "Git! O yöne koş! Kaynağımızda herşeyi bulacaksın. Biz pek çok şeyi sadece kısmen temsil ediyoruz ama bir merkezimiz var, bir kaynağımız var. O yöne git, seni yeterli şekilde tatmin edecek sesi bulacaksın ve o sesin başka yönleriyle de tanıştıracaksın."

Kṛṣṇa'nın kutsal adı en önemli şeydir; Kṛṣṇa'nın Kendisinden aşağıda değildir. Bütünü tam olarak temsil eder. Rūpa Goswāmī der ki, "Ey Kutsal Ad, Senin lotus ayaklarına sığınırım. Sen kutsal metinlerdeki bütün sesleri birleştiren muhteşem, merkezî sessin."

Rūpa Goswāmī'nin manevî öğretmeni Sanātana Goswāmī ise der ki:

*jayati jayati nāmānanda rūpam murarer  
viramita nija dharma dhyāna puṅyadhi yatna  
katham api sakṛdāttam muktidaṁ prāninām yat  
paramāmṛtam ekam jīvanam bhuṣanam me*

"İlahî adın hizmetindeki vecd herşeye egemen olsun. Eğer bir şekilde o sesle temasa geçerse, *nāma rūpam murāreḥ*, o zaman diğer bütün faaliyetlerimiz felç olur; başka herhangi bir faaliyet yapmamıza gerek kalmaz. Eğer Kṛṣṇa'nın kutsal adının hizmetini kazanırsak çok çeşitlilik gösteren görevlerimizin bizim için önemi kalmaz."

*Dharma*, *karm*ilerin yani meyve işçilerinin iş uğraşları anlamına gelir. *Dhyāna* bu fiziksel dünyadan emekli olmak ve iç dünyayı kullanmaya, sömürmeye çalışarak içsel meditasyon yapmaktır. Bunların her ikisi de kutsal sesin vecdiyle durur, paralize olur.

Rāmānuja tarikatı, Vaikuṅṭha'da görkemli bir şekilde ve huşu ruhuyla Lakṣmi-Nārāyaṇa'ya ibadet eder. Kutsal adın vecdiyle, o da son bulacak. Kṛṣṇa'nın kutsal adının gerçek lütfuna eren kişi farklı ibadet şekillerinin bütün aşamalarından uzaklaşır, yani *varṇāśrama dharma*; sosyal görev, *dhyāna*; *jñān*ilerin (zihinsel kuramcılarının) ve *yog*ilerin içsel meditasyonu ve Rāmānuja *sampradāy*ayı izleyenlerin özgürlüğe ulaştıktan sonra cezboldukları *pūjā* yani Vaikuṅṭha'ya görkemli ibadet geride kalır. Kutsal ad bizi Goloka'nın, Kṛṣṇa'nın mekânının idrakine götürür ki orada ruhanî yaşamımızın diğer bütün aşamalarından bütünüyle uzaklaşırız. Her türlü işten uzaklaşırız, hatta Kṛṣṇa için yapıyor olsa bile. İçsel

meditasyondan ve hesap kitap yapmaktan hatta huşu ve saygıyla ibadet etmek olan *pūjā*'dan vazgeçmek zorunda kalırız. Kutsal ad bütün bu eğilimleri durdurur ve adı zikrederek öylesine güzellikler keşfederiz ki başka hiçbir şeye dikkatimizi veremeyiz. Mutlağın ses yönüyle gerçekten temasa geçince, diğer bütün coşku dolu çabalarımız ve işlevlerimiz donup kalır. Onlarla ilgili girişimde bulunamayız. Sadece adı zikrederek, Ardından, ad başka hizmetler yapmamıza izin verince onları yerine getirebiliriz. Ad öylesine güce, öylesine yüksek derecede enerjiye sahiptir ki, hizmetin diğer bütün dallarını durdurur ve sizi büyüler.

### "Milyonlarca Kulak İstiyorum"

Rūpa Goswāmī'nin yazılarında şu ayeti görürüz:

*tunḍe tāṇḍavanī ratim vitanute tuṇḍāvalī-labdhaye  
karṇa-kroḍa kaḍambini ghaṭayate karṇārbhudebhyaḥ sprhām  
cetaḥ prāṅgaṇa-saṅgini vijayate sarvendriyāṇām kṛtim  
no jāne janitā kiyabdhir amṛtaiḥ kṛṣṇeti varṇa-dvayī*

Kṛṣṇa'nın kutsal adı aşağıya inip dili ve dudakları ele geçirdiği, onları öylesine güçlü bir şekilde kontrol eder ki, dudakları ve dili adeta çıldırmaşçasına kutsal adın zikriyle meşgul eder. Adın gücü bu şekilde, aşağıya inip onların içine girer ve kişi tek bir dilin ve tek bir ağzın yeterli olmadığını duyumsar; adı tatmak için binlerce ağıza ihtiyaç duyar. O zaman Kṛṣṇa'nın kutsal adı kulağa öylesine büyük bir güçle ve akışla girer ki, kulakları zapteder ve kişi iki kulağın yetersiz olduğunu düşünür; kulağa giren tatlı akışa milyonlarca kulağın eşlik etmesini ister. İki kulak onun için boştur; milyonlarca kulak ister. Kutsal adın nektarı kulaklarından sel gibi girer, kalbe doğru kendisine yol açar.

Bu nektar öylesine tatlıdır ki, kalbi yani bütün duyuların merkezini ele geçirmeye giderken herşey donup kalır. O tatlı saldırgan nereye dokunsa, bütün yapı büyük bir yoğunlukla

ele geçer; öyle ki onun dışındaki herşey göz ardı edilir. Rūpa Goswāmī şöyle yazar, "Kṛṣṇa'nın kutsal adında ne kadar çok nektar olduğunu bilmiyorum, söyleyemiyorum, ifade etmekte başarısızım. Bu iki hece o denli tatlılık, öylesine üstün nitelikli tatlılık içeriyor ki! Ve bu tatlılık öylesine kavgacı ki herşeyi ele geçiriyor." Bu ayet Śrīla Rūpa Goswāmī'nin yazdığı *Vidagdha Mādhava*'da yer alır.

Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura, *Śaranāgati* adlı kitabında Rūpa Goswāmī tarafından yazılmış olan *Nāmaṣṭakam*'ı, kutsal adı öven dokuz duayı açıklamıştır. Orada herşey çok güzel bir şekilde anlatılır.

O şöyle yazar, "Kalbim aynı bir çöl gibi, güneşin ışınlarıyla kavruluyor. Zihnimin içindeki durum böyle. Ölümlü şeyler için beslenen arzu beni doyurmuyor çünkü yapıları gereği ölüm üretiyorlar. Zihnimde sadece bir ya da iki değil, böyle binlerce ölüm üreten arzu barınıyor. Benim hâlim budur."

"Ancak her nasılsa, *sadhunun* ve *gurunun* lütfuyla, sonsuz umut barındıran Kṛṣṇa'nın kutsal adı kulak deliklerimden girdi ve kalbimin mekânına ulaştı. Ve orada, kendine has bir ümitle, sonsuz, iyilik dolu olasılıklarla, yeni türden bir nektarla kalbime dokundu."

## Adın Vecdi

"O sesle yepyeni bir umut doğar. O zaman zorla, kalpten dile yönelir. Bu, o sesi dilimin çabasıyla çıkarıyorum anlamına gelmez, hayır. Bir azizin kalbinden gelen şey, benim kulağımdan kalbime girdi, dilimin üzerinde zorla beliren ve dans eden işte odur. Doğru kutsal ad odur. Yukarıdan aşağıya iner. Bu, dilin sahip olduğu maddesel formla çıkarılmaz. Kaynağı yukarıdadır.

"Ve mutlağın bir aracısı vasıtasıyla kulaktan kalbe girer. Kalpten bir miktar sevgi toplar, ardından Kṛṣṇa'nın kutsal adı zorla dilde belirir ve dans etmeye başlar. O ses, büyük bir güçle dilin ucuna gelir ve o tatlı ses dansına başlar."

Kutsal adın gerçek etkileri burada tanımlanmış bulunuyor.

Eğer canlı ve gerçek bir ad ise, ses boğuklaşır, bedende titre-meler olur ve bacaklar ayakta kalamaz. Bazen bedene sel gibi gözyaşları akar ve tüyler diken diken olur. Bazen, bedende renk değişiklikleri olur ve zihin ve bilinçten eser kalmaz. Kendimizden geçip düşebiliriz, tüm beden ve zihin saldırıya uğramışçasına, titremelerle, değişik şekillerde etkilenmiş görünür. Görünüşte beden ve zihinde çok fazla sıkıntıya neden olmuş gibidir ama gerçek kalpten alışılmadık, tatlı bir şurup taşmaktadır.

### **Nektar Okyanusu**

---

Kişi zaman zaman şöyle düşünür, "Ben bir nektar okyanu-sundayım. Benim bütün varlığım nektarsı bir sıvıdan oluşan okyanusun içindedir. Ben kendimin yanbaşıdayım. Nerede olduğumu anlayamıyorum. Neredeyim? Bu nedir? Başıma neler geliyor? Neredeyse beni deli etti. Ben bir deli miyim? Geçmiş deneyimlerim, ciddiyetim, ağırbaşlılığım, bütün bun-lar nereye gittiler? Ben neyim?"

"Ben yabancı bir şey tarafından topyekûn değişikliğe uğra-dım. Bana şefkat gösteren büyük bir gücün ellerinde bir oyun-cak bebeğim. İncim vasıtasıyla, daha önce hiç deneyimlen-memiş olan bu büyük ve bilinmez ortama girmem nasıl mümkün oldu anlayamıyorum.

"Ve sonunda tutsak edildiğimi anladım. Bütün varlığım, iç ve dış olarak özel, tatlı bir güç tarafından ele geçti. Böylesine tatlı bir güce yem olmaktan kendimi alamadım. Buna doğru dürüst bir tanım getiremem. O'nun gölgesine sığınmaya geldim ve Onu koruyucum olarak kabul ettim; şimdi Onun elinde son derece acımasızca ve despotça muamele görüyorum. Yine de herşeyin son derece hoş, benim deneyimlerimin ötesinde olduğunu duyumsuyorum. Bu nedir?"

"Daha fazla karşı koyamıyorum. Tam anlamıyla tutsak oldum. Kaderim istediği yere gitsin. Ben buradan dışarıya çıkamam. Ben tatlı bir arkadaşın elinde tutsağım; bağımsızlığım hepten yok oldu. Benim için teslim olmaktan başka yol kalmadı. Gerçek durumumu anlatmaya muktedir

değilim. Onun bir otokrat olduğunu anladım. O ne isterse yapacaktır. Karşı koymam, direnmem imkânsız olduğu için teslim olmalıyım. O ne yapmaktan hoşlanıyorsa işbirliği içinde olayım. Daha başka ne yapabilirim? Çaresizim.

"Bazen adın tatlılığının, tomurcuklanan bir çiçek gibi yoğunlaştığını görüyorum; ondan tatlı dalgaların oluşturduğu harikulade güzellikte ırmaklar akıyor. Ad kendi içinde sayısız güzellikte, çeşitli formlarda akıntılar barındırıyor ve Kendisini değişik şekillerde mükemmel olarak ifade ediyor. Bazen kendine özgü bir renk ya da görüntü yayıyor ve kayboluyor.

"Sanki içsel gözlerime, çok sayıdaki çekici yönleri gösteriyor ve beni zorla alıp o altanın ayağına teslim olmaya götürüyor. Kendisini bana, özgün hâliyle, Vṛndāvana'da, Braja *līlā*'da, Rādhārānī ile beraberken gösteriyor. Kendimi Onun kendisine özgü, çok tatlı ve sevgi dolu ortamında buluyorum. Şöyle diyor, 'Gördün mü! Ne çok harikulade şeye sahibim. Burası senin evin. Ben salt hayal ürünü değilim, somut gerçeğim. Buradaki ortamın çok elverişli ve tatlı olduğunu göreceksin. Burada yaşamalısın.'

Yakınlarıyla, farklı *rasalar* içinde, farklı şekillerde uğraştığımı görüyorum. Ve önceki bedenimin içinden çıkan başka bir bedene sahip olduğumu görüyorum; o beden burada Onun hizmetinde sürekli bir yere sahip. Burada işte böylesine yeni bir yaşamla karşılaştım. Ve sonunda, geçmiş yaşantımla ilgili düşüncelerim ve deneyimlerimin yok olduğunu görüyorum. Ve evet: gerçek yaşamım burada. Doğru olan bu, öteki ise sahteydi, o yaşam yok olmuş durumda.

"Ardından kutsal adı zikretmenin bana yeni bir cesaret, yeni beklenti, yeni umut verdiğini görüyorum. Ne istersek, içsel arzumuz ne ise, ad sayesinde karşılanıyor. Eğer adı zikredersek, içsel özlemlerimizin tümü gerçekleşiyor. O ebedîdir, safların en saf olanıdır ve vecdle doludur. Şimdi tamamen değiştirilmiş olduğumu anlıyorum.

"Şimdi, en derin özlemim budur: bu tatlı sesin karşısında olan ne varsa ebediyen bu dünyadan silinsin. Eğer bu güzel yaşama karşıt olan birşey varsa, yok olsun ve eğer gerekirse

onun dünyadan ebediyen yok olması için yaşamımı feda edeyim. O zaman diđer kiřiler, ondan istedikleri gibi doyum sađlayabilirler. O yařamın gerçekleřmesine hiçbir Őey engel olmamalı. Onun bir eři yok. Bu nedenle herkes buraya gelebilir ve eđer gerekirse, her tűrlű tepkiye son vermek için kendimi feda ederim. Bűylece herkes kolayca, dingince, hiç bir tehlike olmadan bu tatlı ve mutlu yařamdan tat alır." ŚrĪla Bhaktivinoda Thakura *Őaranāgati* (Teslimiyet) adlı kitabının son Őarkısında bunları sűylűyor.



## On üç

---

# Güzel Gerçek

Rāmānanda Rāya evli bir adamdı, ancak Śrī Caitanya Mahāprabhu tarafından duyularına aşırı derecede hakim biri olarak kabul edilmişti. Bir zamanlar Pradyumna Miśra adlı bir *brāhmaṇa* rahip, Mahāprabhu'ya geldi ve Ona şöyle dedi, "Senin ağzından Kṛṣṇa'yı dinlemek istiyorum." Mahāprabhu ona şöyle dedi, "Ben Kṛṣṇa hakkında hiçbir şey bilmiyorum ama Rāmānanda Rāya biliyor. Ona git ve Kṛṣṇa'yı ondan duy. Benim adımları ver, belki seninle konuşur."

Pradyumna Miśra tereddüt içindeydi ama gitti, bir süre Rāmānanda Rāya'yı izledi ve dönüp Mahāprabhu'ya rapor etti. Mahāprabhu sordu, "Rāmānanda'dan Kṛṣṇa'yı dinledin mi?" "Hayır." "Neden?" "Onu kabul edilemez birşeyle uğraşırken gördüm. Bir süre izledim, sonra buraya döndüm." "Ne gördün?" Pradyumna Miśra şöyle dedi, "Rāmānanda Rāya'yı genç dansçı kızları eğitirken gördüm.!"

Küçük yaştan itibaren Jagannātha'nın Tanrı Formunun hizmetine adanmış olan kızlara *deva-dāsī*ler denir. Hiç evlenmezler ve karakterleri de çok iyi olmayabilir. Pradyumna Miśra Rāmānanda Rāya'yı, *deva-dāsī*leri kabul edilmeyecek bir şekilde eğitirken gördü. Onlara Jagannātha Formu önünde nasıl dansedip şarkı söyleyeceklerini gösteriyordu. Onlara duruşlarının nasıl olması gerektiğini, nasıl hareket etmeleri gerektiğini ve bakışlarının nasıl baştan çıkartıcı olması gerektiğini gösterdi. Ve bu eğitim sırasında onların mahrem yerlerine de dokunuyordu. Bu nedenle Pradyumna Miśra

Mahāprabhu'ya şöyle dedi, "Rāmānanda'yı bütün bunları yaparken görünce ona karşı saygım kalmadı, bu yüzden, onu bir süre işiyle meşgul hâldeyken izledim, sonra oradan ayrıldım."

### Duyuların Efendisi

Mahāprabhu ona şöyle dedi, "Rāmānanda Rāya'yı hafife alma. O duyuların efendisidir. Onda sahtekârlığın, kurnazlığın zerresi yoktur. Ben bile duyusal huzursuzluk nedeniyle içimde sıkıntı hissederim, oysa Rāmānanda'nın böyle bir derdi yoktur. Maddeye ait duyusal zevkin üzerinde olmanın mümkün olduğu bir aşamaya ulaşabilme konusunda doğrudan deneyime sahip değiliz, ancak yalnızca kutsal metinlerden duyduklarımıza göre, insanın bütün bu kaba bağılıkları aşabildiği bir merteye mevcuttur.

Bundan *Śrīmad Bhāgavatam*'da söz ediliyor (10.33.39):

*vikrīḍitaṁ vraja-vadhūbhir idam ca viśnoḥ  
śraddhānvito 'nuṣṅṅuyād atha varṇayed yaḥ  
bhaktim parām bhagavati pratilabhya kāmam  
hṛd-rogam āśv apahinoty acireṇa dhīraḥ*

"Lord Kṛṣṇa ve *gopilerin* madde ötesi aşk dolu maceralarını, Tanrı'nın yüce bir kulunun anlatımıyla, sarsılmaz inançla duyan kişi, kısa zamanda maddesel şehvetten kurtulur ve Kṛṣṇa'nın ilahî aşkını elde eder." Bir kişi bedensel olarak bu tür faaliyetler içindeyken kalbi başka yerde olabilir. Ve o türden olan bir tek kişi vardır: Rāmānanda Rāya. Çok sayıda Rāmānanda yoktur. Kṛṣṇa'nın ve *Gopilerin* hizmeti için gerekli olan duygusallık ve farkındalık konusunda uzman olan tek bir Rāmānanda vardır. Kalbi tamamen Kṛṣṇa'nın davasına adanmıştır; bencil çıkar peşinde değildir. Her an Kṛṣṇa bilincindedir ve yaptığı herşey Kṛṣṇa'nın hoşnutluğu içindir, bu nedenle onun hakkında kötü düşünme. Oraya yeniden git."

## Kṛṣṇa İçin Çıldırnak

Bunun üzerine Pradyumna Mīśra tekrar Rāmānanda Rāya'yı görmeye gitti. Rāmānanda konuşmaya şu sözlerle başladı, "Ah, o gün size yardımcı olamadım. Ama siz Kṛṣṇa hakkında duymak için tekrar geldiniz. Ne kadar şanslıyım!" Rāmānanda Rāya sabah konuşmaya başladı, öğlenden sonra geldiğinde hâlâ çılgın gibi Kṛṣṇa'dan konuşuyordu. Yemek yemeyi, yıkanmayı ya da başka şeyleri tamamen unuttu. Hiç durmadan Kṛṣṇa'dan söz eden bir çılgındı. Sonra, geç olunca, hizmetkârları, iki, üç kez gelip ona banyo alması ve yemek yemesi için yalvardılar, nihayet konuşmayı kesip gitmek zorunda kaldı. Sonra Pradyumna Mīśra Mahāprabhu'ya geldi ve şöyle dedi, "Evet, Rāmānanda Rāya'dan dinledim ve kalbim onun Kṛṣṇa hakkında söyledikleriyle dopdolu."

Mahāprabhu'nun Kendisi de Kṛṣṇa'yı Rāmānanda Rāya'dan dinlemişti ve şöyle dedi, "Rāmānanda Kṛṣṇa'nın ne olduğunu bilir. Rūpa ve Sanātana'ya öğrettiklerimi Rāmānanda'dan duymuştum." Belirtildiğine göre, Mahāprabhu, Īśvara Purī'den *dikṣa*, inisiasyon almıştı; vaaz vermek amacıyla Keṣava Bhārati'den, *sannyāsa*, vazgeçmişlik mertebesi almıştı; Kṛṣṇa'nın Vṛndāvana'daki aşkın oyunlarına katılmak için ise Rāmānanda Rāya'dan *rāga marga* inisiasyonu aldı. Kuşkusuz Īśvara Purī, Keṣava Bhārati ve Rāmānanda Rāya kendilerini asla Śrī Caitanya Mahāprabhu'nun *gurusu* olarak görmediler.

Ancak Mahāprabhu'nun Rāmānanda Rāya'ya saygı gösterdiği görüldü. *Caitanya caritāmṛta*'da (*Madhya* 8.204) şöyle anlatılır; eğer bir kişi Kṛṣṇa'nın Vraja'daki oyunlarına, içten gelen adanmışlıkla katılmak istiyorsa, eşler arasındaki güzelliklerin, *mādhurya rasanın* (*sakhī vinā ei līlāya anyera nāhi gati*) güvenilir bir nedimesine sığınması gerekir. Onlar bu durumun ustasıdır. *Mādhurya līlā*'nın tüm malzeme deposu bu nedimelerin ellerindedir. Onu sadece onlar başkalarına verebilirler. *Guru, mādhurya-rasada sakhī* olarak, yani Rādhārānī'nin nedimesi (*guru rūpa sakhī*) formunda ve ruh

সখী বিনা এই লীলায় অস্তুর নাহি গতি ।  
সখীভাবে যে তাঁরে করে অনুগতি ॥ ২০৪ ॥  
রাধাকৃষ্ণ-কুঞ্জসেবা-সাধ্য সেই পায় ।  
সেই সাধ্য পাইতে আর নাহিক উপায় ॥ ২০৫ ॥

Śrī Caitanya Mahāprabhu ve Rāmānānda Rāya arasında geçen ve Kṛṣṇadas Kavirāja Goswāmī tarafından beş yüzyıl önce Caitanya-caritāmṛta'da kayda geçen konuşmaların orjinal Bengalce metni.

hâlinde görünür. Rāmānānda Rāya, Visākha-sakhīydi, Śrīmatī Rādhārānī'nin sağ kolu, özel nedimesiydi.

Śrī Caitanya Mahāprabhu Rāmānanda'ya *kibā vipra, kibā nyāsī śūdra kene naya, yei kṛṣṇa-tattva vettā sei 'guru' haya* derken bizlere, Śrīmatī Rādhārānī'nin en yakın dostuna yaklaşmanın gerekliliği üzerine bir ip ucu verir: "Bana talimat vermekten neden kaçınıyorsun? Senden çok fazla şey öğreniyorum. Sen Kṛṣṇa'nın işlerinde uzmansın, dolayısıyla *gurusun*; onun için herşeyi senden dinliyorum. Kim *kṛṣṇa-līlā*'nın malzeme deposunun efendisiyse ve kim onu başkalarına dağıtabilirse o kişi *gurudur*; bundan hiç kuşku olmasın."

Rāmānanda Rāya ve Śrī Caitanya Mahāprabhu arasındaki ünlü konuşmalar Godāvarī nehri kıyılarında gerçekleşti. Godāvarī adı önem taşır, çünkü bu ad, ruhanî duyularımıza en yüksek doyumun verildiği o yeri ifade eder. Bütün duyularımızın sahip olduğu en mükemmel uğraş, Godāvarī kıyılarındaki ilan edildi. "Duyularınızı reddetmemeniz gerekir. Eğer kullanma (sömürme) ve vazgeçme ruhunu terk ederseniz, o zaman duyularınız Kṛṣṇa'yla doyuma ulaşırlar. Bu iki eğilim sizin Kṛṣṇa'ya yaklaşmanızı engeller; Kṛṣṇa'ya doğru olarak yaklaşmak için duyularınızı en mükemmel şekilde kullanmanız gerekir." İşte bu, Godāvarī kıyılarında ele alındı.

## Yaşamın Gerçek Amacı

Śrī Caitanya Mahāprabhu, orada, Rāmānanda Rāya ile yaptığı ünlü konuşmalarda, saf adanmışlık hizmetine genel ve kapsamlı yaklaşımı başlattı. Bu konu *Caitanya-caritāmṛta Madhya-līlā*'da (8.51-313) kayıtlıdır. Mahāprabhu, Rāmānanda Rāya'ya sordu, *prabhu kahe*, — "*paḍa śloka sādhyera nirṇaya*": "Yaşamın gerçek amacı nedir? Yalnızca senin ifadelerini duymak değil, aynı zamanda kutsal metinlerden de delil istiyorum."

Rāmānanda Rāya'dan cevap geldi: *rāya kahe*, — "*sva dharmācaraṇe viṣṇu-bhakti haya*." "Karşılığında birşey beklemeden kendi işini yap." *Sva dharmā, varṇāśrama dharmā*'dır, yani Vedic sosyal tabakalaşma. "Şimdiki durumunuza geçmiş *karmanız* tarafından gönderildiniz. Şimdiki durumunuza göre, görevlerinizi tek koşulla yerine getirmek zorundasınız: yani karşılık beklemeden gerçekleştirmelisiniz. Eğer *varṇāśrama dharmā*'da görevlerinizi maddesel bir amaç olmadan sürdürürseniz, *viṣṇu-bhakti*, Tanrı'ya adanmışlık elde edersiniz. *Viṣṇu Purāṇa*'da (3.8.9) bu kanıtlanmıştır:

*varṇāśramācāravatā  
puruṣeṇa paraḥ pumān  
viṣṇur ārādhyate panthā  
nānyat tat-toṣa-kāraṇam*

"Tanrı Katının Yüce Şahsiyetini, Lord Viṣṇu'yu hoşnut etmenin tek yolu, kişinin *varṇa* ve *āśrama* sosyal sistemi içindeki belirlenmiş görevlerini doğru bir şekilde yerine getirerek Ona ibadet etmesidir." Burada, Rāmānanda Rāya, her yere nüfuz etmiş olan Lord'a bağlılığın, *viṣṇu-bhakti*'nin, yaşamımızın amacı ve gerçek hedefi olduğunu söyler. Bu Vāsudeva kavramıdır: herşey Onun içindedir ve O her yerdedir. Rāmānanda kendi kişisel çıkarımızdan sıyrılıp genel çıkarı kucaklamamız gerektiğini ve bunun da Viṣṇu bilincine, *viṣṇu-bhakti* düzeyine ulaşması gerektiğini anlattı. Viṣṇu'ya, her yerde var olan

içsel ruha boyun eğmek yaşamın amacıdır. Onunla bağlantı kurmalı ve ona göre yaşamalıyız; olgusal bir yaşam değil daha derin ve daha latif bir mekâna ait ruhanî bir yaşam sürmeliyiz.

### **Arzularla Karışmış Adanmışlık**

Śrī Caitanya Mahāprabhu dedi ki, "Bu yüzeysel; daha derine in." Kuşkusuz gerçek dinsel yaşamın buradan başladığı düşünülebilir yani *Vedalar* ve *Upanişadlar* tarafından çoktan emrolunduğu ve programlandığı gibi özel, kişisel amaçtan vazgeç ve evrensel amaç için hareket et. Oysa Śrī Caitanya Mahāprabhu şöyle dedi, "Bu yüzeysel, daha derine in."

O zaman Rāmānanda Rāya şunları söyledi, *kṛṣṇe karmārpaṇa-sarvasādhyā-sāra*: "Kişinin, faaliyetlerinin sonuçlarını Kṛṣṇa'ya sunması mükemmeliyetin özüdür." *Varṇāśrama dharma*'da, alışlagelen uygulamaya göre, kişiler genelde yüzeysel faaliyetlerle uğraşırlar ve eylemin meyvelerinden vazgeçmek için çaba harcamazlar. Vazgeçseler bile, Vişṇu veya Kṛṣṇa'yla ilgili doğrudan bilince sahip değildirlere. Tanrıça Durgā'ya taparlar, *śrāddha* cenaze töreni yaparlar ve türlü türlü dinsel uygulamalar gerçekleştirirler. Bu dolaylı olarak, aslında Vişṇu'yla bağlantılıdır. Nasıl olduğunu bilirler ya da bilmezler ama bağlantı mevcuttur. *Varṇāśrama*nın genel kavramı budur, oysa burada Rāmānanda, Kṛṣṇa'nın otorite olduğunun doğrudan bilincinde olmak daha iyidir demektedir. *Varṇāśrama* sosyal sistemi içerisindedir ne yaparsak yapalım bütün sonuçlar Kṛṣṇa'ya verilmelidir. Eğer bütün fiziksel, sosyal, ulusal ve ruhanî faaliyetlerimizi Kṛṣṇa bilincinde yerine getirirsek, o zaman yaşamımızın amacını gerçekleştirme noktasına yaklaşabiliriz.

Śrī Caitanya Mahāprabhu dedi ki, "Bu yüzeysel; daha derine in." O zaman Rāmānanda Rāya *Bhagavad-gītā*'dan (18.66) alıntı yaparak yeni bir ışık gösterdi: *sarva-dharmān parityajya mām ekaṁ śaraṇam vraja*, "Bütün görevlerini bırak ve Bana teslim ol." Bizler *varṇāśrama*nın dışsal faaliyetlerine değil, yaşamın hedefi konusuna özen gösterme-

liyiz. Faaliyetimizin formuna daha az önem vermeliyiz: ister kral, ister entellektüel *brāhmaṇa*, ister işçi olayım bu önemli değildir. Bu şekilde düşünebiliriz, "Benim şöyle bir görevim var, böyle bir görevim var," ama bu çok da önemli değildir. Yaptığımız işe bağlanmamalıyız. Kral krallığını bırakabilir ve vazgeçmenin, çilenin olduğu bir *brāhmaṇa* yaşantısını seçebilir. Bir *śūdra* işini bırakabilir, dilenci olabilir ve Kṛṣṇa'nın adını zikredebilir. Bir *brāhmaṇa* adak uygulamasından vazgeçip bir dilenci olabilir. O hâlde yaşamın amacı konusuna özen göstermeliyiz; görevimizin şekline değil. Şu anki ortamımızı, bizi çevreleyen şeyleri ve görevimizi göz ardı edip, kendimizi tamamen Tanrı yoluna adanmalıyız.

### **Bilgi ve Adanmışlık**

Śrī Caitanya Mahāprabhu dedi ki, "Bu da yüzeysel; haydi, ilerle — daha derine in." O zaman Rāmānanda Rāya, *Bhagavad-gītā'dan* (18.54) alıntı yaparak, *jñāna-miśrā bhakti*'yi yani bilgiyle karışmış olan adanmış hizmeti açıkladı; Kṛṣṇa orada şöyle der:

*brahma-bhūtaḥ prasannātmā  
na śocati na kāṅkṣati  
samaḥ sarveṣu bhūteṣu  
mad-bhaktiṁ labhate parām*

Kendisini maddenin üzerindeki ruh canla tanımlama aşamasına gelmiş kişinin bu maddesel dünyayla işi bitmiş demektir. Bu maddesel dünyadaki kayıp ya da kazancın ona bir yararı dokunmaz. O ruhtur: beklentisi ruh dünyasındadır ve bu maddesel dünyayla iyi ya da kötü, herhangi bir alışverişi yoktur. Ruh olduğunun bilincinde bulunduğundan ve maddeyle bir alışverişi olmadığından kendi içinde doyum hisseder. O *ātmārāma*'dır: kendi kendine yeter; ne yas tutar, ne de herhangi bir şeyin özlemini duyar. Eğer bir kayıp varsa yas tutar mı? Hayır. Şöyle düşünür, "Bu birşey değil, sadece

madde; gereksiz ve önemsiz. Şimdi gerçek adanmış hizmet başlayabilir; ruhu saf hizmet tavrı içinde, maddesel olan hiçbir şeyle karışmadan ruhanî mekânda yaşamaya başlayabilir. Kişi ruhanî platforma ulaştınca daha üst tür bir hizmet yapma olanağına kavuşur.

Śrī Caitanya Mahāprabhu şöyle dedi, "Bu da yüzeyseldir. Böyle bir kişi adanmış hizmetin sadece kıyısına gelmiştir: esaslı bir adanmışlığa sahip değildir. *Bhakti* ülkesine girmiş değildir; sınırsal pozisyonda, kapıda beklemektedir. *Bhakti* elde edebilir ama henüz elde etmemiştir. Negatif güçleri sona ermiştir ama yine de kapıdadır; henüz içeriye girmemiştir. Girebilir; girmeyebilir. Eğer oradan birşey alırsa o şey saftır ama hâlâ kapıda durmaktadır.

### **Ruh Canı Aş, "Daha Derine İn"**

O zaman Rāmānanda Rāya şöyle dedi, *jñāne prayāsam udapāsyā namanta eva*: "Bilginin büyüünü aşmak çok zor birşeydir." Bizler şöyle düşünürüz, "Önce herşeyi anlamak istiyorum, ondan sonra harekete geçeceğim." Hesap kitap ve onun gerisinde de kuşku vardır. Hareket etmeden önce herşeyi tam olarak bilmek isteriz; ancak o zaman sermayemizi tehlikeye atabiliriz. Ego, o "ben" denilen şey, son derece güçlüdür ve kâr ve zarar hesabı ister. Şöyle düşünür, "ben efendiyim. Anahtar benim elimde, herşeyi denemek istiyorum, herşeyi bilmek istiyorum. Kendim için neyin iyi olduğunu biliyorum." Bu nedenle kendimizi hizmetkâr değil efendi sanırız ve efendi olarak sorgularız.

Ama eğer herşeyin bizden üstün olduğu Lord'un ülkesine gerçekten girmek istiyorsak, bu hesap yapan zihniyet terk edilmelidir. Orada kimse efendi olduğumuzu düşünüp bize açıklama yapmaya gelmek zahmetine katlanmaz. Onlar bize "Evet, hiçbir kayıp söz konusu değil; kazancınız büyük olacak," diye teminat vermeye gelmeyecekler. Şöyle düşünebiliriz, "Ben bağımsız, ayrı bir varlığım, o hâlde benim hesabımdan herhangi bir kayıp olmamalı. Burada başım dik olarak



durmalıyım," oysa bu bir işe yaramaz. Bizler oraya köle olarak gitmeliyiz, efendi olarak değil. Bu türlü bir zihniyet gerekir: başlarımızı eğmeliyiz. Başımız dik olarak, herşeyi çiğneyip geçemeyiz, orada herşey nitelik olarak bizden üstündür.

### İlahî Kölelik

---

Öyleyse, o aşkın ülkeye girmeliyiz, orada toprak, su, hava ve ne ile karşılaşsak karşılaşalım hepsi bizi oluşturan şeylerden daha üstün malzemeye yapılmıştır. Onların hepsi *gurudur*, bizler ise öğrencileriz. Onlar efendiler, bizler ise hizmetkârlarız; herşeyin bizim efendimiz olduğu o ülkeye girmeliyiz. Boyun eğmeliyiz; gerçek niteliğimiz bu olmalıdır. Bize ne emredilirse onu yerine getirmeliyiz. Orada beynimizi fazla kullanmamız gerekmez. Orada beyne yer yok; onlar bizden daha akıllılar. Beynimiz orada gereksizdir; sadece ellerimiz gerekir. Orada el gücü gerekir. Orada yeterince beyin var. Eğer istiyorsak o ülkeye girmeliyiz. Orası bizler için kölelik ülkesidir. Bu nedenle beyinlerimizden nefretle vazgeçip, sadece kalplerimizi alarak o ülkeye yaklaşmalı ve girmeliyiz.

Bizler, Lord Brahmā'nın Lord Kṛṣṇa'yı ziyaret etmek üzere Dwārakā'ya giderken düşündüğü tarzda düşünmeliyiz, "Ben bir sivrisinek kadar değersizim." Ve bu o anlık bir şey değildir; kişi alçakgönüllü bir tavra girip, işini bitirip geri dönme-yecek. Hayır. Böyle değersiz bir konumu ebediyen kabul etmek zorundayız. Elbette Kṛṣṇa bilinci hakkında eğitim almayı ümit edebiliriz: bizim için ne kadar iyidir, ne kadar yücedir, ne kadar yararlıdır. Bize *paripraśna*, dürüst, açık yürekle soru sorma izni verilir. Aşkın mekânda herşey bizim dostumuzdur. Onlar bize yardım etmeye gelirler. Adanmış hizmetin güzel olduğunu ve Kṛṣṇa bilincinin en iyi yaşam biçimi olduğunu anlamamıza yardımcı olurlar. Özlemimizin ve amacımızın saflığı değerlendirilecektir; dışsal konumuz

değil. O taraftan bizi işe alacak olanlar amacımızın saflığını dikkate alacaklar, şu anki durumumuzu ve kapasitemizi değil.

Ve köle olacağımız kesinmiş gibi görünse de, sonuç bunun tam tersi olacaktır. Eğer bu türlü bir teslimiyet ve kölelik tavrını kabul edebilirsiniz, o zaman asla yenilmez olanı yenebilirsiniz. Dostlar gelip size yardım edeceklerdir, *sadhular* gelecekler ve köle olmamız gerektiğini ve Kṛṣṇa'nın köleleri çok sevdiğini anlamamızı sağlayacaklardır. O kölelerin efendisidir ve bazen Kendi kölelerinin kölesi olmak ister (*gopī-bhartuḥ pada-kamalayor dāsa-dāsānudāsaḥ*). Başarının anahtarı budur ve en yüksek kazancı bu tavırla elde edebiliriz.

Śrī Caitanya Mahāprabhu, Rāmānanda Rāya'ya dedi ki, "Evet, bu doğrudur. Yenilmez olan, teslimiyetle yenik düşürülür. Onu ele geçirebiliriz. Ben bunu ilahî aşkın başlangıç mertebesi olarak kabul ediyorum: ne ölçüde riske girsek o ölçüde alabiliriz. Kendimizi verdiğimiz ölçüde o ele geçmez sonsuzluktan talepte bulunabiliriz." Śrī Caitanya Mahāprabhu dedi ki, "Ben bunu *śuddha-bhakti*'nin, saf adanmış hizmetin başlangıcı olarak kabul ediyorum. Ama daha da ileri git."

## Rasa Bilimi

Rāmānanda Rāya saf adanmış hizmetin, kaba şekliyle, genel olarak o aşamadan başladığını, daha da olgunlaştığında *śānta*, nötrlük, *dāsyā*, hizmetkârlık, *sakhya*, dostluk, *vātsalya*, ebeveyn şefkati ve *mādhurya rasa*, eşler arası sevgi şeklini alması gerektiğini anlattı. *Śānta rasada* bağımlılık *niṣṭha* vardır: kişi şöyle düşünür, "Ben gerçeğe sürekli boyun eğmek olan bu bilinçten kendimi kurtaramıyorum."

*Dāsyā rasada* nötr tavır, hizmet yapma arzusu gelişir. Adanmış kul salt oturup kalmaktan ve Yüce Otoriteye saygı göstermekten tatmin olmayınca Onun tarafından kullanılmak ister. Tanrı'nın ona bir uğraş vermesi için dua ederek Onun emrini bekler. Bir adanmış Tanrı tarafından herhangi bir şekilde kullanılma arzusuna böylesine derinden sahip

olduğunda buna *dāsya rasa* denir veya hizmet ruhu içinde adanmışlık. Ardından *sakhya rasa* gelir: dostluk ilişkisi içindeki adanmış hizmet.

### **Dost Tanrı**

---

*Dāsya rasadaki* hizmete samimiyet eklenince durum biraz daha üstün olur. Genelde eski sadık hizmetkârlar, samimi hizmetkârlar olurlar, bu nedenle hizmete samimiyet aşaması eklenince *sakhya rasa* yani Lord'un dostu olarak adanmış hizmet hâli ortaya çıkar. Önce *niṣṭhā*, bağımlılık, boyun eğme vardır; ardından adanmış kul Lord'u tatmin etmek üzere kullanılmak ister; ardından samimiyet içinde kullanılma gelir, *sakhya rasa* dostluk ilişkisi içindeki hizmet aşamasıdır. Lord Nārāyaṇa'ya belli ölçüler içerisinde hizmet edilen Vaikuṅṭha'da, sadece *śānta rasa*, *dāsya rasa* ve *sakhya rasa*'nın yarısı görülür. Orada tam anlamıyla samimiyet imkânsızdır. Korku, saygı, güzellik, haşmet, gösteriş, kaygı, bunların hepsi, Yüce Lord ile daha samimi bir ilişki geliştirince kaybolur. O zaman, ibadetimizin veya sevgimizin hedefi yön değiştirir. Sonra, Vaikuṅṭha'dan Ayodhyā'ya, Lord Rāmachandra'nın kutsal mekânına cezboluruz, orada tarafsızlık, hizmet ve Vibīṣaṇa ile Sugrīva'nın dostluğu bulunur. Orada *vātsalya rasayı*, Tanrı'ya olan ebeveyn sevgisini bulabiliriz.

### **Oğul Tanrı**

---

*Vātsalya rasada*, samimiyet tuhaf bir aşamaya dönüşür ve hizmetkârlar saygılarının hedefini koruma görevine yükseldiklerini düşünürler. Oğula duyulan şefkat de hizmettir. Her ne kadar ana baba Lord'u oğulları olarak kontrol edip, bazen azarlayarak bazen cezalandırarak durumun efendisi gibi görünseler de, bu yüzeysel bir görüntüdür. Eğer onların hizmetlerinin derinine inersek, son derece alışılmadık türden benzersiz bir sevgiyle karşılaşırız. Yüzeysel olarak onlar Onu

cezalandırır ve azarlarlar; derine inince, bütün ilgileri hizmetlerinin hedefinin iyiliği içindir. *Vātsalya* veya Tanrı'ya duyulan ebeveyn sevgisi alışılmadık türden bir ilahî aşktır. Ayodhyā'da *vātsalya*'nın çok belirgin olmayan türüyle karşılaşırız, bu bakımdan hemen hemen hiç dikkate alınmaz.

### **Mathura: Kṛṣṇa Kavramı**

Rūpa Goswāmī Vaikuṅṭha'dan Mathurā'ya bir adımda atladı. *Upadeśamṛta*'sında (9) şöyle yazmıştır: *Vaikuṅṭhaj janito varā madhu-purī tatrāpi rāsotsavad*. "Mathurā Vaikuṅṭha'dan üstündür çünkü Kṛṣṇa orada görüldü." Herşeyin net ve olduğu gibi gösterildiği yer orasıdır. Mathurā'da Tanrı'nın Kṛṣṇa kavramıyla karşılaşırız. Rūpa Goswāmī, Vaikuṅṭha'dan tek adımda Kṛṣṇa kavramına geldi ama aradaki boşluğu Sanātana Goswāmī doldurmuştur. O, kitabı *Bṛhad-bhāgavatāmṛta*'da der ki, Mathurā yolunda, Lord Rāma'nın ruhanî krallığı Ayodhyā vardır; orada karşımıza *sakhya* ve *vātsalya rasaları* çıkar.

Oysa Rūpa Goswāmī bir anda Mathurā'ya gider. O şöyle der, "Mathurā'ya gelin; burada *sakhya* ve *vātsalya rasanın* net olarak görüldüğünü anlayacaksınız." O, *sakhya rasa* hizmetin orada nasıl mevcut olduğunu göstermiştir. Adanmış kullar orada Kṛṣṇa'yla oynarlar, bazen omuzlarına tırmanır ve bazen Ona tokat bile atarlar. Ancak, Onunla bu şekilde içli dışlı oldukları halde, kalplerinde tuhaf bir hizmet yaklaşımı vardır. Ölçüt budur: Onun topuğundan bir diken çıkartmak için kendilerini binlerce kez feda edebilirler. Dost Kṛṣṇa'nın en önemsiz tatmini için kendilerini bin kez feda edebilirler. Onu kendi yaşamlarından bin kez daha değerli görürler. *Vātsalya rasada* da, ölçüt bunun gibidir: saygılarının hedefinin en küçük bir ilgisi için yaşamlarını milyonlarca kez verebilirler. Orada işte böyle bir aşk vardır.

Ve sonra, hizmet anlayışı *vātsalya*'dan eşler arası sevgiye (*mādhurya rasa*) doğru gelişir; *mādhurya rasa* bütün diğer *rasaları*, yani bağımlılık (*śanta niṣṭhā*), hizmet (*dāsya*),

dostça samimiyet (*sakhya*) ve ebeveyn sevgisini (*vātsalya rasa*) içinde barındırır. Ancak, Kṛṣṇa'nın tatmini için varoluşumuzun her bir atomunun topyekûn adanması, diğer bütün *rasaları* kapsayan *mādhurya rasada* bulunur.

### Eşler Arası Haz

Ve *mādhurya rasa*, *parakīya* yani sevgililerin ilişkisi şeklinde ifade edilince daha da güçlenir. *Parakīya rasada* *gopiler* Kṛṣṇa'nın hizmeti için herşeyi tehlikeye atarlar. *Parakīya rasanın* iki türü vardır: birinde hiçbir zorunluluk yoktur; birleşme olabilir de olmayabilir de, dolayısıyla buluşmaları çok ender olduğu için daha da güzel gelir. Bir başka *parakīya rasa* daha vardır: sıradan yiyecekler Kṛṣṇa'nın hoşuna gitmez denir, ama yiyeceğini hırsızlık yaparak elde edince bu Ona daha tatlı gelir. Eğer bu sanatı izleyebilirsek aynı şey *parakīya rasa* durumunda da uygulanabilir. "Grubu kandırıyorum, istediğimi elde ediyorum. Başkasının malını çalıyorum." Bu türlü bir tavır, öznel tarafın daha çok hoşuna gider.

Adanmış taraf herşeyi tehlikeye atar: iyi ad, toplum, gelecek ve hatta dinsel metinlerin emirleri. Onlar toptan riske girerler. Aynı şu olayda olduğu gibi. Bir zamanlar biz Madras'tayken, Jaipur Kralı tapınak inşaatı için bir miktar para vermişti. Para Kalküta'daki genel merkezimize gönderildi. 5000 rupinin ilk taksidi 1000 rupiydi ve merkezden oraya işçi gönderilerek inşaat başlandı. Sonra, Mādhava Mahārāja ve ben Madras'a gönderildik. Oradayken kralın yakında geleceğini duyduk. Krala bazı işlerin yapıldığını göstermek için yapıyı belli bir yere kadar yükselttik, böylece krala "Paramız harcandı, şimdi ikinci takside gerek var," denebilirdi. Bunu yapabilmek için borca girdik. Tuğlalar ve diğer şeyler için borç aldık ve yapıyı daha yüksek bir seviyeye getirdik.

*Guru mahārāja*'ya bunu yazdığımız zaman bizi azarlama-sından kaygılanıyorduk: "Neden bu borca girdiniz?" Oysa onun yerine bize takdirlerini belirtti: "Geleceğinizi Kṛṣṇa'nın

hizmeti için tehlikeye attınız. Borç aldınız; bu da borcu ödemek zorundasınız anlamına gelir, böylece gelecekteki enerjinizi Kṛṣṇa'nın hizmetine bağladınız. Para toplayıp borcu ödememiz gerekecek, dolayısıyla geleceği tehlikeye atan hizmet de vardır." *Gopiler* bilinçli olarak geleceklerini tehlikeye attılar: "Üstlerimize ve *Vedaların* direktiflerine itaatsizlik ettik; yaptığımız şey ne toplum tarafından onaylanıyor ne de din kitapları tarafından. Geleceğimiz karanlık." Buna rağmen Kṛṣṇa'ya hizmet etmeden yapamadılar.

O hâlde, *Vaikuṅṭhāj janito varā madhu-purī tatrāpi rāsotsavād. Janito*'nun anlamı; Vṛndāvana'daki *vātsalya rasa* ve *mādhurya rasa*'dır: *rādhā-kunḍam ihāpi gokula-pateḥ. Mādhurya rasada* da üç grup gösterilir: Genel anlamda Vṛndāvana, Govardhana'daki seçkin gruplar ve Rādhā-kunḍa'daki en yüksek grup. Bunların hepsi Rāmānanda Rāya ve Śrī Caitanya Mahāprabhu arasındaki konuşmada gösterilmiştir.

### **Rādhā: Gopilerin Kraliçesi**

Sonra, Śrī Caitanya Mahāprabhu dedi ki, "Daha ileri git." O zaman Rāmānanda Rāya, *mādhurya rasada* Rādhārānī tarafından sunulan hizmet türünü açıklamaya başladı. Onun adanmış hizmeti, sıralamaya bakılırsa diğer bütün *gopilerin* hizmetinden üstündür. *Rādhām ādhāya hrdaye tatyāja vraja sundariḥ* (*Gītā-govinda* 3.1 - Jayadeva Goswāmī). İçlerinden biri uğruna bütün *gopiler* terk edilebilir. O hâlde ondan gelebilecek hizmet hangi alışılmadık özelliğe sahiptir? Kṛṣṇa, Tanrı Katının Yüce Şahsiyeti (*svayam rūpa*) sadece Rādhārānī'nin yanbaşındadır. *Gopilerin* yanında olanlar *prabhāva prakāśa*'dır, Kṛṣṇa'nın uzantılarıdır; *svayam rūpa* yani orjinal form değildirler. Śrīmatī Rādhārānī'nin sahip olduğu nitelik işte budur. Bu en üstün adanmış hizmet ideali-ne en üstün saygılarımızı göstermeliyiz.



Śrī Kṛṣṇa, vecdin Kendisi ve Śrīmatī Rādhārāṇī, vecd dolu Tanrı aşkının bedenlenmiş hâli.

### **Rādhā-Kṛṣṇa: Ayrılıkta Beraberlik**

---

Sonra, Śrī Caitanya Mahāprabhu'dan son soru geldi: "Bundan daha ileri birşey düşünebiliyor musun?" O zaman Rāmānanda Rāya dedi ki, "Söylediklerimi desteklemek üzere

kutsal metinlerden alıntı yapmamı istemiştin, ama burada herhangi bir metinden alıntı yapmam imkânsız. Yine de içimde yepyeni bir duygu var ve eğer bilmek istersen Sana anlatabilirim." Böylece Rāmānanda Rāya bir ezgi yazdı. Ezgiyi şu sözlerle açıkladı, "Hoşuna gidip gitmeyeceğini bilmiyorum ama bana öyle geliyor ki Rādhā ve Govinda'nın buluşmalarından daha da iyi bir aşama var." Her ikisinin, pozitif ve negatifin birleştiği, bireysel bilincin net olmadığı, birinin diğerini kendinden geçerek aradığı bir aşama var. Bir tarafın diğer tarafı arayışı son derece güçlü ve yoğun. Bu çok daha üstün bir aşk mertebesi olarak görünüyor: ayrılıkta beraberlik. Rādhā ve Govinda Birbirlerini arayışlarında öylesine yoğunlar ki, Birbirlerine sahip olup olmadıklarının bilincinde bile değiller. Kṛṣṇa karşısında durduğu halde Rādhārānī, Onu kaybetme korkusu deneyimler; bu duygu öylesine yoğunlaşır ki sanki Kṛṣṇa'yı kaybetmiştir. Beraberdirlere, ama birinin diğerini kaybetme korkusu, oğlunun sağlığı için devamlı tetikte olan bir anne gibi buluşmalarını dayanılması imkânsız bir acıya dönüştürür (*aniṣṭāsaṅkīni bandhu-hṛdayāni bhavanti hi*). Bir anne şöyle düşünür, "Oğlum dışarıda — acaba başına bir kaza mı geldi?" Bu ayrılık korkusu derin bir aşkın belirtisidir.

### Śrī Caitanya Avatara

Rāmānanda Rāya'nın anlatımı, Rādhā ile Govinda'nın birleşimi olan Śrī Caitanya Mahāprabhu'nun ilahî görünümü hakkında bir ip ucu verdi. Onlar sanki Kendi ayrı varoluşlarının bilincinde değiller. Biri diğerini arar; Kṛṣṇa, Rādhārānī'nin duygularıyla dolup taşar ve birbirlerine öylesine derinden sarılmışlardır ki biri diğerinin içinde kaybolur. O zaman Śrī Caitanya Mahāprabhu eliyle Rāmānanda Rāya'nın ağzını kapattı ve ona dedi ki, "Daha ötesi yok." *Rasa-rāja mahā bhāva - dui eka rūpa*. Lord Śrī Kṛṣṇa bütün zevklerin kaynağıdır ve Śrīmatī Rādhārānī ise İlahî aşkın vecdinin bedenlenmiş hâlidir. Bu iki form, tek form olarak Śrī Caitanya Mahāprabhu'da birleşmişlerdir.



## Rāsarāja: Vecdin Kendisi

Mahāprabhu cevap verdi, "Ah, sen yüzde yüz adanmış olduğun için, bakışını ne yöne çevirsen sadece Kṛṣṇa'yı görürsün; başka şeyi değil. Senin ilginin hedefi her yerde temsil ediliyor." Rāmānanda Rāya şöyle dedi, "Efendim, beni böyle kandırma. Bu aşağılık insanı arındırmak için büyük bir lütufkârlıkla buraya geldin, diplomatça davranmak Sana yakışmaz. Söylediklerini dinlemeyeceğim; gerçek hâlini göster. Kimsin Sen?" Mahāprabhu dedi ki, "Sen sevgi dolu adanmışlığın sayesinde, bu dünyadaki herşeyi bilebilirsin; senin sevgi dolu gözünden hiçbir şey saklanamaz." *Premāñ-jana-cchurita-bhakti-vilocanena.*

Ardından Mahāprabhu kendisini gösterdi: "Dıştan bakınca Beni altın renkli görüyorsun, aslında öyle değil. Rādhārānī'nin renginin temasıyla öyle görünüyor. Ve Rādhārānī kime dokunabilir ve kime böylesine sınımsız sarılabılır? O Kṛṣṇa'dan başkasına asla dokunmaz. O hâlde, artık kim olduğumu biliyorsun: Rāsarāja — Vecdin Kendisi ve Mahābhāva — o en üstün *rasayī* tadabilen. Bak nasıl birbirleriyle karışmışlar!"

Rāmānanda Rāya kendinden geçti ve boylu boyunca yere düştü. Duyularına hakim olamadı. Sonra, Śrī Caitanya Mahāprabhu, elinin dokunuşu ile onu kendisine getirdi. Rāmānanda önceki bilinç hâline döndü ve karşısında bir *sannyāsī*'nin oturmakta olduğunu gördü. Kısa bir aradan sonra Mahāprabhu dedi ki, "Burada kal, Ben gidiyorum."

Daha sonra, Rāmānanda Rāya ve Śrī Caitanya Mahāprabhu başka konuşmalar da yaptılar ve Mahāprabhu şöyle dedi, "Rāmānanda, yaşadığım sürece yanımda olmanı istiyorum." Rāmānanda şöyle cevapladı, "Evet, Senin Kutsal Lotus Ayaklarına sığınmam ve yaşamımın sonuna kadar orada yaşamam gerekir." Rāmānanda daha sonra Madras Valiliği görevinden emekli olmak ve Jagannātha Purī'ye gelmek üzere Orissa Kralı ile bazı hazırlıklar yaptı. Śrī Caitanya Mahāprabhu ise yaklaşık iki yıl boyunca Güney ve



Orissa'dan bir röllyef; Śrī Caitanya Mahāprabhu ve en yakın iki dostu, Rāmānanda Rāya ve Svarūpa Dāmodara. Onlar gözle görünen oyunlarının son on iki yılı boyunca Mahāprabhu'ya Kṛṣṇa'nın vecd dolu aşkını tatmasında yardımcı oldular.

Batı Hindistan'daki kutsal yerleri dolaştı ve sonunda Purī'ye döndü. Orada yeniden karşılaştılar.

### **Aşkın Çılgınlık**

---

Ondan sonra, Mahāprabhu Bengal üzerinden Vṛndāvana'ya gitti. Aradan altı yıl geçti; Advaita Prabhu, "Hare Kṛṣṇa'yı tanıtmak ve zikretmekten ibaret olan oyunlarımız sona erdi," diyerek Mahāprabhu'ya izin verdi. Bunun üzerine Mahāprabhu, on iki yıl boyunca aralıksız olarak, Rādhārānī'nin *kṛṣṇa-prema*'yı yani Kṛṣṇa'nın aşkının vecdini tadarken içinde olduğu ruh hâlinin belirtilerini gösterdi. Rādhārānī'nin hizmetindeki iki baş *gopi* Lalitā ve Viśākhā olan Svarūpa Dāmodara ve Rāmānanda Rāya, o dönemde Mahāprabhu'nun en önemli refakatçileriydiler. Orada, İlahî aşkın derin duygularıyla ilgili pek çok şey gösterilmiştir. Bu derece yoğun içsel aşkın karşılığının dışarıda nasıl böylesine belirtiler ortaya çıkarabileceği, dünya tarihinin hiçbir yerinde, hatta hiçbir kutsal metinde görülmemiştir. Bu belirtiler

Rādhārānī tarafından ve daha sonra da Śrī Caitanya Mahāprabhu tarafından gösterildi.

*Kṛṣṇa prema*'nın, Kṛṣṇa'nın aşkının insanı bir oyuncak bebek gibi nasıl oynatabildiği, Mahāprabhu tarafından Kendi uygulamaları vasıtasıyla da gösterildi. Bazen bacakları ve elleri akıl almaz bir şekilde bedeninin içine girerdi, bazen eklemeleri çözülür, aşkın bedeni upuzun görünürdü. Bazen bedeni bembeyaz olurdu, baygın yatar, çok yavaş, belli belirsiz soluk alırdı. Bu şekilde sayısız ve şaşkıncı vecd belirtileri gösterdi.

Svarūpa Dāmodara, Śrī Caitanya Mahāprabhu'nun özel sekreteri, kendi anılarında Onun görünüşünün anlamını açıklamıştır. Bunlar Kavirāja Goswāmī'nin *Caitanya-caritāmṛta*'sında kayıtlıdır. O şöyle yazmıştır:

*rādhā kṛṣṇa-praṇaya-vikṛtir hlādinī śaktir asmād  
ekātmānāv api bhuvi purā deha-bhedam gatau tau  
caitanyākhyam prakātam adhunā tad-dvayam caikyam āptam  
rādhā-bhāva-dyuti-suvalitam naumi kṛṣṇa-svarūpam*

Rādhā ve Kṛṣṇa bazen bir olurlar: bazen ayırılırlar. Dvāpara-yuga'da ayırılırlar ve Kali-yuga'da Śrī Kṛṣṇa Caitanya Mahāprabhu olarak birleşirler. Her ikisi de Mutlak Gerçeğin ebedî ifadeleridir. Yaz, sonbahar, kış, ilkbahar dönüşümlü bir düzende sürer gider: yaz başlangıçtır ve kış daha sonra gelir denemez. Bunun gibi, Śrī Rādhā ve Kṛṣṇa'nın oyunları da ebedî olarak oynanmaktadır. Eski çağlarda Rādhā ve Kṛṣṇa bazen Kendilerini böldüler ve oyunlarını sergilediler: yine her ikisi, kudret ve o kudretin sahibi birleşirler ve Śrī Caitanya Mahāprabhu olarak birbirlerine sarılırlar. Yöneten ve yönetilen eşler birbirleriyle karışırlar ve olağanüstü güzellikte vecd dolu bir duygu ortaya çıkar. Kṛṣṇa Kendi enerjisi ile güçlenir ve Kendi Ben'inin arayışına koyulur: *kṛṣṇasya ātmānusandhana*. Kṛṣṇa Kendi Kendisini, Śrī Kṛṣṇa'yı, Güzel Gerçeği aramaya koyulur. Rādhārānī'nin Kṛṣṇa üzerindeki

etkisi, Onu bir adanmış kula çevirmiştir ve O Kendisini aramaktadır. Güzellik Kendisini tadıyor ve çılgına dönüyor. Bu yaşayan bir güzelliştir; ölü ya da durağan değildir, dinamik vecd hâlidir, hayat dolu güzelliştir. O Kendisini, mutluluğun, vecdin ve güzelliğin bedenlenmiş hâlini tadıyor ve çılgınca dansediyor; ve Onun *kīrtanası*, o vecdi başkalarına dağıtmak anlamına gelir. Gerçek güzellik yani *ānanda* öyledir ki, kendisini tadabilen ve mutluluğunu böylesine yoğun olarak ifade edebilen başka birşey mevcut değildir. Śrī Caitanya Mahāprabhu'yu *Prema Dhāma Deva Stotram*'da anlatmıştım;

*ātma-siddha-sāva līla-pūrṇa-saukhya-lakṣaṇaṁ  
svānubhāva-matta-nṛtya-kīrtanātma-vanṇanam  
advayaika-lakṣya-purṇa-tattva-tat-parātparam  
prema-dhāma-devam-eva naumi gaura-sundaram*

"Mutlak Gerçeğin en üstün kavramı, aynı zamanda *ānanda*'nın yani vecdin de en üstün şekli olmalıdır. Mahāprabhu'nun dansı Onun vecdle dolu olduğunu gösterir, *kīrtanası* ise o *rasanın* paylaşılmasıdır. O hâlde, eğer bilimsel olarak Mahāprabhu'nun kim olduğunu araştırmak istiyorsak Onun En Üstün Gerçek olduğunu görürüz. O kendi nektarını tadarak çılgına dönüyor, Onun dans edişi, Onun aşkın vecdinin sonucudur. Ve O bunu zikrediyor, başkalarına dağıtıyor. O hâlde, Śrī Caitanya Mahāprabhu'nun karakterini yakından incelersek Onun en mükemmel ve dinamik ifade-siyle Yüce Mutlak Gerçeğin ta kendisi olduğunu düşünmeden yapamayız."



Śrī Caitanya Mahāprabhu: Kṛṣṇa Kendi içsel güzelliğini tadıyor ve vecd içinde deli gibi dans ediyor. Kṛṣṇa Kendisi, Śrī Kṛṣṇa'yı güzel gerçeği arıyor.

## SÖZLÜK

### A

**ācārya:** Kendi örneğiyle öğreten bilgi sahibi, saygın önder.

### B

**Bhagavad-gītā:** Vedik geleneğin en üstün metni; Kṛṣṇa'nın adanmış kulu Arjuna'ya Kurukṣetra'da, savaş alanında aktardığı 18 bölüm 700 ayetten oluşan öğretisi.

**Brahmā (Lord):** Evrenin yaratıcısı dört başlı yarı tanrı ve tutku hâlinin sembolü.

**Brahman:** Mutlağın gayrişahsî yönü; ruh-can.

### C

**Caitanya-caritāmṛta:** Lord Caitanya Mahāprabhu'nun yaşamını ve felsefesini anlatan Kṛṣṇadas Kavirāja Goswāmī'nin eseri.

### G

**gopiler:** Sığır çobanı kızlar, Lord Kṛṣṇa'nın aşkın kız arkadaşları.

**Goswāmī:** Duyularını kontrol altına almış kutsal kişi.

**Govinda:** Yüce Tanrı'nın adlarından; aşkın formuyla toprağa, ineklere ve duylulara zevk veren.

### K

**kali yuga, kali çağı:** İçinde bulunulan çatışma çağı. Şimdiki *Kali-yuga* Vaivasvata Manu'nun 28. *caturyugasında* başladı (5000 yıl önce). Kurukṣetra savaşı bu dönemde yapıldı.

**karma:** Karşılığında tepki alınan maddesel faaliyetler.

### M

**māyā:** Yanlış algılama, yanılgı, canlı varlıkların manevî yapılarını ve Tanrı'yı unutmalarına neden olan, Yüce Tanrı'nın maddesel enerjisi.

### N

**Nārada Muni:** Öğreti zinciri içerisinde Brahmā'dan sonra gelen ve

tüm yarı tanrıların danışmanı olan aziz.

**Narāyaṇa** — Kṛṣṇa'nın, huşuyla ve kutsal metinlerin katı talimatıyla ibadet edilen (*vaidi-bhakti*), heybetli dört kollu mutlak uzantısı.

### P

**Pāṇḍavalar:** Pandu'nun oğulları: Yudhiṣṭhira, Bhīma, Arjuna, Nakula ve Sahadeva.

**Prahlāda Mahārāja:** Şeytan ruhlu babasının zulmünden Tanrı inancıyla kurtulan adanmış kul.

**prasāda:** Tanrı'ya sunulan yiyecekler; Tanrı'nın lütfü.

### R

**Rādhā, Rādhārāṇī:** Tanrı'nın içsel vece enerjisi. Onun en yakın eşi, sevgilisi (*hlādini-śakti*), hizmetkârı.

**Rāmacandra:** Lord Kṛṣṇa'nın *Treta-yuga*'daki kusursuz kral enkarnasyonu.

**Rāvana:** Rāmâyana Destanı'ndaki on başlı iblis.

**Rṣiler:** Vedik anlayışı idrak etmiş olan ilahî niteliklere sahip ulu pirlere.

**Rūpa Goswāmī (Śrīla):** *Gauḍīya Samprādāya*'da adanmışlık ilkesini temsil eden *ācārya*, Śrī Chaitanya Mahāprabhu'nun altı ebedî refakatçisinden en başta gelen ve sistematik olarak öğretilerini sunmuş olan Vaiṣṇava rehber (Sanatan Goswami, Jiva Goswami, Gopal Bhatta Goswami, Raghunatha Bhatta Goswami, Raghunatha dasa Goswami).

### S

**sādhana:** Kişinin arzulan bir sonuca ulaşmasını sağlayan uygulama.

**samādhi:** Trans hâli, Tanrı bilincine tam yoğunlaşma.

**sannyāsa:** Vedik sosyal sistem içerisinde yer alan dört manevî aşamadan sonuncusu, maddesel

yükümlülüklerden ve aile yaşantısından vazgeçilen aşama.

**śāstra:** Tartışmasız gerçek olarak kabul edilen kutsal metinler, Vedik edebiyat.

**Śīta:** Lord Rāmacandra'nın eşi.

**Śiva:** Cehalet hâlini, *tamo-guna*'yı yöneten ve maddesel kozmosu yok eden yarı tanrı.

**Śrī Chaitanya Mahāprabhu:** Śrī Kṛṣṇa Caitanya Mahāprabhu (Nimai Pandit); Lord Kṛṣṇa'nın Kali Çağındaki altın renkli enkarnasyonu; 15.yüzyılın sonlarında Batı Bengal-Nabadwip'te zuhur eden ve *Kali-yuga* için en üstün ruhanî uygulamayı (*yuga-dharma*) yani Tanrı'nın kutsal adlarının toplu olarak söylenmesi (*sankirtan*) hareketini başlatan enkarnasyon.

**Śrīmad-Bhāgavatam:** Vyāsadeva'nın Yüce Tanrı'ya sunulan saf adanmış hizmeti anlattığı kutsal metin.

## U

**Upaniṣadlar:** Vedalar'ın en değerli mücevheri olarak kabul edilen ve Yüce Ruh-can hakkında bilgi veren bölümü; Vedānta

**Uddhava:** Kṛṣṇa'nın kuzeni ve en sevgili arkadaşı

## V

**Vaikuntha:** Maddesel dünyanın ötesindeki ebedî varoluş mekânı, doğum ve ölümün bulunmadığı ruhanî gezegenler

**Vaiṣṇava:** Yüce Tanrı'nın has kulu

**Viṣṇu :** Her yere yayılmış olan Yüce Lord — (i) ruhanî gökte, gayrişahsî Brahman'ın yukarısında bulunan sayısız Vaikuntha gezegenlerinin her birinde var olan, Lord Kṛṣṇa'nın dört kollu mutlak yayılımları; (ii) Kāraṇārṇavaśāyī Viṣṇu veya Mahā-Viṣṇu; (iii) Maha-Viṣṇu'dan yayılan ve her evrene giren Garbhodakaśāyī Viṣṇu; (iv) Garbhodakaśāyī Viṣṇu'dan yayılan ve Yüce Ruh olarak tüm

canlı varlıkların kalplerine giren ve evreni iyilik niteliğiyle ayakta tutan Kṣīrodakaśāyī Viṣṇu.

**Vṛndāvana:** Kṛṣṇa'nın aşkın mekânı. Goloka Vṛndāvana veya Kṛṣṇaloka olarak da geçer. Kṛṣṇa'nın 5000 yıl önce görüldüğü, Uttar Pradesh, Mathurā Bölgesindeki kasaba, Kṛṣṇa'nın ruhanî dünyadaki mekânının tezahürü.

**Vyāsa, Vyāsadeva:** Vedalar'ı derleyen, *Purāṇalar*'ı, *Mahābhārata*'yı ve *Vedānta-sūtra*'yı yazan pir.

## Y

**Yoga**— (i) Boyunduruk vurmak, birleştirmek, bağlantı kurmak; (ii) yol, güzergah, vasıta, tarz; (iii) *aṣṭāṅga-yoga*; (iv) sırasıyla *nişkāma karma-yoga*, *jñāna-yoga*, *dhyāna-yoga* ve *bhakti-yoga* vasıtasıyla Tanrısal olanla bağlantı kurma yolu. *Karma-yoga* genellikle refahçılar tarafından uygulanır; *jñāna-yoga* ise özgürlükçüler tarafından uygulanır. Her ikisi de ruhun farkındalığına yani Brahman'ın farkındalığına götürür. Aynı şekilde soyut meditasyon uygulaması da aynı sonuca götürür. *Dhyāna-yoga*, en üst aşamada, *bhakti-yoga*'nın dahil edilmesiyle kişiyi Paramātmā-farkındalığına ulaştırır. Kişi, *Sādhu-saṅga* ile ve *sukṛti* kazanarak *bhakti-yoga*'ya yani en mükemmel, en üst mertebeye gelir, çünkü insan, sadece *bhakti-yoga* vasıtasıyla Tanrı Katının Yüce Şahsiyeti Bhagavān Śrī Kṛṣṇa'ya ulaşabilir. İstekli, *bhakti*'ye gelince, *yoga* basamakları üzerindeki pozisyonu ne olursa olsun, *yoga*'nın tüm aşamalarını bir anda geride bırakır. *Śrīmad Bhagavad-gītā*, *Śrīmad Bhāgavatam*, *Śrī Caitanya-caritāmṛta* ve gerçek Tanrı kavramının, her biri birer otorite olan bütün kutsal metinlerinin vardıkları mükemmel sonuç budur.

